

## ACTS

*God-hu hesi Aru'aho mëmi'iröhëni mae uëvade jö Iesuhu jövade jöhoje.*

<sup>1-2</sup> O asë'e Theophilus ave jöho naro jajivo'ië'e. Urimë'i Iesuhu mue rabe rabe vaejade jöho naro jajivo barëjamu ja adahaneje. Huro muoho aevo'i vaenugoromo mue vaebe jöe röjëhibe ëhi'obe ruejuvo God-ro uavamu ö'idöre ajiomadeje. Uri-more jöho na ëhi jajivodeje. Röhu Iesuro ö'idöre ajiomo'irögoro God-are Aru'aho hesi darugohuro jögoroho apostle ömo'ömoho bojëmijadeje jabumë mami'e hesi baejëvë'ëro. <sup>3</sup> Guomoromo ri'öjè'ëro majae aho'obëhe 40 hesi uhure jabesi nunire rueromo hesi arijo'arije röjahirovo'i hinövadeje. Röjahirovamu jaburo garomo uvareje: Iae hi-jajëjo. Huro jabesi nunire rueromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje ë hesi jöho majëhi'ego henövareje. <sup>4</sup> Hejamu huro jabu'o hiromo uëvadeje: Naro mami'e uëvode höjo: Vavuohuro suvuroho mëmi'ajëjo. Ëhuni Jerusalem va'irarijoho nadi nugo va'i ë amoremu raromoromo ë suvuroho mueberëjo. <sup>5</sup> Suvuro hesi bëhoho ëhi höjo. Urimë'i John jovëro bapataeto vaejëvade höjo. Bogo majae ëgoho baebe va'ë'iro God-ro hesi Aru'ahoho mëmiromo ëhuro jovoho bogo a'i Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ajëjo.

*Iesuhu ö'idöre ajiomade jöhoje.*

6 Ëhi'amu iae apostle ömo'ömhuro Iesu'o gemuore jioruomë'ëro uavareje: Bada na ja avevejö'e ajamui'iramu Israel rajoho nomëro urimo ë'arëhi ëhi masije riravoromo sa'a ioro'ioroho muebejëvo'ëjarëjo o bogajo.

7 O bogajamu uëvadeje: Ëhi jië'e muoho bövioho bise'oho divare majare jio'amoröhoho hesi Vavuohuro bamë'ëro ëhu'ëro bogo ga'a'arujëjo. 8 Iae ëhi höjo röhu God-are Aru'ahohuro jemesirire ruvebi'iramu darugoho bae'a'arujëjo. Baenugoromo naehu diehi diehi ë'amu gavarije jöho ë jöho Jerusalem amore majëhibe Judea sa'ae bövioho majëhibe Samaria sa'ae bövioho majëhibe sa'ae gö gö majëhibe jijiho barë'arujëjo. 9 Ëhi uëvamu hegoro gavareje hu ö'idöre ajiomamu God-ro uavë'ëro. Ajiomamu suëro riogivë'ëro hu bogo gavareje.

10 Röhu ajiomamu bogo gavë'e ö'idöho ëma ërimahamu gavë'i ae niö'i ajivë'e niögu io'amë'oho jaburo ma-majioho rueromo bëhire rirarovareje. 11 Rirarovoromo uëvareje: Asë'e Galilee rajomë jemë rabëni riravoromo ö'idöho ërimaharujëjo. Ëaho Iesu jemesirire jioromo ö'idöre ajiomë'ëro sionëro ruvebi'ajëjo. Sue uhure ajiomamu gavarijëhi ëhi rue'a'ajëjo.

*Judas-are siono baeromo apostle jioröhe a bae-jare jöhoje.*

12 Ëhi majëhijamu hegorovo apostle ömo'ömhuro Olives Dahorure jioromo öri dunonö 1 kilometre rabu'e vuonorö'ö va'oromo abo Jerusalem va'o suorovareje.

13 Suorovonugoromo va'oromo urimo

raromonövare döre osa gagore ë iojiomareje. Ëapostle jabesi ihoho Peter John James Andrew Philip Thomas Bartholomew Matthew o Alphaeus-are harihe James o Simon. Röhu Simon hu Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimade aho jiadeje. O apostle gö James-are harihe Judas jiadeje. Apostle jabesi ihoho ëhi jio'amadeje. <sup>14</sup> Ëaribövioho aho'obëhe ë iojiomoromo Iesuare ö ömo'ömoho hesi vëme Mary magonaho ioro'ioroho ë ariböviohu'o gemu mae raromoromo God-are örire jöe ato'i arinövareje.

<sup>15</sup> Ëhi'oromo majae vemino'e barëjamu evare Iesu mae uehorovarue aribövioho 120 rabu'e ëho jaburo gemuore gagovorovë'ëro Peter-ro ri'öromomo uëvadeje: <sup>16</sup> Ö mueno'ohumë Judas-hu ë'ade jöho God-are surire jajivarëhi öre gö bogojië'ëro iae ëhi jiade höjo. Urimë'i God-are Aru'ahohuro David uavamu Judas-hu majae ijönö vaeröhe jöho jajivade höjo. Judas hu aehu Iesu guduamojöro öri röjëhijade ae jiade höjo. <sup>17</sup> Hu no'o gemu mae hi juvonövade höjo. Huro no'o bimuvoromo mue gemu vaeröhego ëhuni Iesuro hu baejade höjo.

<sup>18</sup> Peter-ro ëhi jövadeje röhu hesi jö bëhoho Judas-hu mu sisë vaeromo ujuohade ë ijo bajo-huro ëhuro sa'aho imadeje. Imoromo ë sa'are beruvebiromomo dëho tögömamu dë hötöre suoro suoro baeromo guomadeje. <sup>19</sup> Guomamu ë jöho Jerusalem raje ae aho'obëhe jaburo henugoromo ë sa'aho jabesi jöëro Akeldama jumuvareje. Akeldama huotovë'e hesi bëhoho Kö Rovë'e Sa'ahoje.

20 Amo Peter-ro Judas-are jö vituoho majëhiromo uëvadeje: David-ro Judas-are jöho Psalms surire jajivoromo uvë'e höjo: Hesi amoho a rumo'e jioröhe höjo.

Nadi a göho ëho hi'irajo.

O jö göho uvë'e höjo: Ae göëro hesi sionoho baeromo mue bae'a'ajëjo.

21-22 Ëhi uvë'ego na negajëjo ae gemuëro Judas-are sionoho baeromo no'o gemu mae juvoromo Bada Iesu ri'öjë'ëro hijamu nunehu gavade jöho ae majëhinövoröhego. Na negajëjo Iesuhu no'o hibe juvo'ego John-hu bapataeto mu vaejamu aevo'i no'o hibe ruejuvo Iesu ö'idöre ajiomamu ëhi hiemu hibe rovade ëhi jië'e ae jio'iröhego.

23 Peter-ro ëhi uëvamu hegorovo rueho jaburo ae niö'i jabesi ihoho uvareje Judas-are sionoho baeröhego. A gö hesi ihoho Joseph jiadeje. Ëa hesi iho göho Barsabbas jio'i iho göho Justus jiadeje. Hesi ihoho niö'i gemu jiadeje. O a gö hesi ihoho Matthias jiadeje. 24 Ëae niö'i jabesi ihoho uvonugoromo God-are örire ëninamiromu uavareje: Bada ae aho'obëhe nosi dë vövöbajo'oho jero gövuanue höjo. Ëhuni ae niö'i röhu di aho gemu nimanuoho jero röjahuijego no bae'irarëjo 25 ëhuro hu Judas-are sionoho baeromo apostle muoho vae'iröhe höjo. Ëhesi bëhoho urimë'i Judas apostle jië'ëro röhu muoho vuonugo'i guomoromo hesi röho sisëre va'ade höjo. 26 God ëhi uanugoromo munë inine ömëvonugoromo ë ae niö'i jabesi ihoho ë munë jabesi döre jajivoromo hevö gagore ba'amoromo hijiohijio-vareje ga'iro di aho bae'iröhoho jiego. Hijiohi-

jiovoromo gavareje bae'iröhe aho Matthias jiamu gagorovo uavareje huro Iesuare apostle 11-ho jabu'o gemuore juvonövoröhego.

## 2

### *God-are Aru'ahuhu ruvebijade jöhoje.*

<sup>1</sup> Ehi'amu Pentecost majaho rovamu Keriso mae uehorovarue ariböviohuro aho'obêhe osae gemuore raromoruomadeje. <sup>2</sup> Raromoromo ma-majioho hejareje buru börömonö'e ö'idöre jioromo ruvebiromo jabuhu raromarue osaho aho'o huosihuosihavamu. <sup>3</sup> Huosihavamu hejë'i gavareje vëni hödu va'ëne bitaroho rumorovoromo ae gemu gemu jabesi simano döre jiorovamu. <sup>4</sup> Jiorovamu gagorovo God-are Aru'ahohuro ae aho'obêhe jabesi dë vövöbajo'ere abueromo rarovadeje. Rarovoromo bitaroho ajëmijamu aevoromo huë göero göero jöe vaerovobe va'areje.

<sup>5</sup> Röhu Jew rajo ae göero göero Jerusalem amore ë raromoruomadeje God mae uehorovaruëro jië'ëro sa'ae göre göre jioromo rueruomë'ëro. <sup>6</sup> Jerusalem raromoromo hejare Iesuare ariböviohuro atavavamu hegorovo ae aho'obêhe gemuore rueromo gagovoruomadeje. Gagovoromo ae gemu gemu hejare jaburo jabesi huë göero göero vaerovavamu hegorovo hire görö'öjêvadeje. <sup>7</sup> Hire görö'öjêvamu ri'öromo uvoruomadeje: Jabumë bogo nosi sa'ae gemuoho jio'i Galilee rajemu jioruomajëjo. <sup>8</sup> Ehi jië'ocho diehi'oromo nosi huë göero göero ato'ego no hejaruëjo. <sup>9</sup> No Parthia sa'a raje javuajëjo. Media

raje Elam raje Mesopotamia raje Judea raje Cappadocia raje Pontus raje Asia raje <sup>10</sup> Phrygia raje Pamphylia raje Egypt raje javuajëjo. Cyrene amo bëhire Libya sa'a raje javuajëjo. Rome amo raje javuajëjo. <sup>11</sup> Rome amo rajo a ioro'ioroho Jew rajo ae javuajëjo. A ioro'ioroho bogo Jew aehu javuo'i röhu Jew rajo jabesi muoho noro ijönö bæjë'e javuajëjo. Crete sa'a raje javuajëjo. Arabia sa'a raje javuajëjo. No sa'ae gö gö ëhi javuajëjo. Röhu no ae aho'obëhe hebe rovaruëjo God-hu mu masije gö gö ë'ade jöho ë aribövioho jaburo ae gemu gemu nosi jöëro atavavo'ego. <sup>12</sup> Ëhi uvoromo ae aho'o tiöromo uehore gö gö baeromo uarovareje: Diehi'ego ëhioho ë'aruëjo. <sup>13</sup> A ioro'ioroho bogo ëhioho uvo'i a'i masivëgoromo uarovareje: Ëaribövioho rihu'e jovo sisë ue'aho avohë'ëro simane huotovëho'ego ë'aruëjo.

*God-are Aru'ahehu rovamu Peter-hu Iesuare jö majëhijade jöhoje.*

<sup>14</sup> Ëhi'amu Peter-ro apostle ioro'iore 11-ho jabu'o gemu mae jië'ëro ri'öromo ae aho'obëhe ma-darugo'o uëvadeje: Jew raje Jerusalem raromarujohumë ae aho'obëhe naehu jö jövo'ië'ajoho avo'avoho hehëjo. <sup>15</sup> Jemëro uvarujëjo: Ave aribövioho simane sisërëjë'ëro ë'aruëjo. Bogo ëhioho höjo rabëni majae rojomanovego vörö'e jovoho aho bogo ue'ahoruomajëro jië'ëro. <sup>16</sup> Ëhuni bogo ëhioho jio'i a'i ë mu hesi bëhoho urimë'i Joel-ro ave jöho God-aro baeromo jajivoromo uvade höjo:

17 God-ro uövuavohijajo: Ijo tugoho'i majaho rue'iramu naro ave muoho vae'ejöjo.

Naro nasi Aru'ahoho jvonö'e otehëho'iramu ae magonahe aho'o rumorovo'ajëjo.

Rumorovo'iramu jemesi ujo ömo'ömoho a'o magonaho'o nasi jöho huruoho'aruëjo.

Jemesi a i'ohuro nasi muoho nia'ovoro ga'a'aruëjo.

Jemesi a mavojohuro momorö'öromo mue gemuoho ga'a'aruëjo.

18 Ëho majaho rue'iramu nasi Aru'ahoho otehëho'iramu nasi mu vaejarue aho magonahoho jabu'o rumorovo'ajëjo.

Rumorovo'iramu nasi jöho huruoho'aruëjo.

19 Ö'idöre vörö'e muoho vae'ejöjo.

Sa'are darugo'e muoho ömo'ejöjo.

Sa'are ömo'iramu köemu jioromo vëne ravoromo u'e ajiomo'ajëjo.

20 Ö'idöre vae'iramu majaho ramoramovoromo manaeroho kö'e jio'a'ajëjo.

Badare aji'e maja börömo rueröhe ë hesi urimo ëho jio'a'ajëjo.

21 Evare ae rahu Badani uvë'oho maro jëvo'ajëjo.

22 Röhu Israel rajomë ave jöho hehëjo. Naro Nazareth raje Iesuare jöho majëhi'ië'ajëjo. God-ro Iesu ajamijamu bogo gavarue darugo'e muoho vae'amade höjo ëhuro jemëro tiöromo masama'e uvo'irarijago: Iesu bogo ëma ruel'i God-ro nugö'öjamu rovade höjo. Ëmuoho jemesirire vaejëlëro jemë'o iae gavaruje höjo. 23 Ëaho jemesi övore rovade höjo God-ro ëhi nimoromo uvë'ëro. Jemesi övore rovamu jemëro baeromo

sisë aribövioho uëvamu korosire anare höjo. Jemesi sisë höjo. <sup>24</sup> Röhu vavaene baeromo guomo raromoromo God-ro hesi vavaenoho avohahamu ri'öjade höjo bogo ioro'ioremu guomoröhe ahuro jië'ëro. <sup>25</sup> Ëhi ri'ö'iröhe jöho urimë'i David-ro God-are surire jajivoromo uvë'e höjo:

Naro gavode höjo Badaro na'o gemu mae juvo'i hijamu.

Huro nasi bëhire juvo'ego na bogo juhuonivo'ejöjo.

<sup>26</sup> Ëhuro dë vövöbajo'o ho sasohevaje höjo. O bitarohuro nimorohë'i jöe jövaje höjo.

Iae nasi sino haho'o ho guomo hesi höjo. Röhu na mae hiromu muebe'ejöjo hujeji God-ro ajemi'iröhego.

<sup>27</sup> Ëhesi bëhoho guomevo'iramu vuovoromo raromaruiroho God ja nasi aru'ahoho ëho bogo nugeho'iramu bogo ioro'ioremuoho ëho hi'a'ajëjo.

Na jasi aëro jevë'ëro ëhu'ëro jero ajemi'iramu nasi sinoho bogo sagohorijevo'ajëjo.

<sup>28</sup> Naehu hiemu hi'irode öroho jero röjehijë'e javajëjo.

Jero na'o gemu mae juvo'ego ëhuro na nimorohevo avoho'ajëjo.

Iesuhu ëhi ë'iröhe jöho David-ro jajivade höjo.

<sup>29</sup> Aganomë naro nosi hijo miono'e David-are jöho jemesi örire huruoho majëhi'ejöjo. David guomamu guavare höjo. Hu guavare huoho jaruvohu'o aviae jiajëjo. Ëhuni hesi sinoho bogo sagohori'iröhe jöho hu bogo jövo'i Iesuarë jöho



jövade höjo. <sup>30</sup> Ëhesi bëhoho David-ro jö God-aro baeromo juvaje aëro jië'ëro ijonö jioröhe jöho gavade höjo. Ëhu'ëro hu garomo uvade höjo: God-ro na jöe darugo ma'e majehiromo uevë'e höjo: God naro jasi uje gemu baeromo böröme bamo'ejöjo David jaehu öri ari'e muebejanuëhi ëhi ë'iröhego. <sup>31</sup> God-hu Keriso böröme bamoröhe jöho David-ro gavë'ëro ëhuni Kerisohu ri'öröhe jöho jajivoromo uvade höjo:

Vuovoromo raromaruiroho God ja hesi aru'ahoho ëho bogo nugahamu bogo ioro'ioremuoho ëho hijade höjo.

Jero hu ajamamu hesi sinoho bogo sagohorijahade höjo.

<sup>32</sup> Röhu ë aho Iesu God-ro ajamijamu ri'öromo röhu maho hijade höjo. Hijamu hesi aribövioho aho'o no iae nunëro gavë'e javuajëjo. <sup>33</sup> Ri'ö hiromo God-ro böröme bamamu ajiomoromo hesi övo manö hijë'e höjo. Hiromo Vavuehu uavadëhi ëhi hesi Aru'ahoho bojamamu baeromo jvonö'e otehahuë'ëro jemë garomo hejaruje muoho nomëro vaejaruëjo. <sup>34</sup> Röhu Iesuhu God-arire ajiomade jöho iae mae jio'ego röjëhi'ejöjo. Iesuhu ajiomadëhioho David God-ariroho bogo ëhioho ajiomade höjo. David hu bogo ajiomade höjo röhu God-are surire jajivoromo uövuade höjo:

Bada God-ro nasi Bada uavade höjo:

Nasi övo manö rojo hijego

ja'o muorovarue aribövioho <sup>35</sup> naro  
ruahö'öjëvego

hörëro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

Bada Iesuhu ajio God-are övo manö hi'iröhe jöho David-ro ëhi jajivade höjo.

<sup>36</sup> Èhuni Israel aribövioho aho'obëhe jemëro ave jöho avoho hehëjo. Jemëhu korosire anarije aho Iesu ë aho God-ro böröme bamë'ëro hu Bada höjo. Böröme namiromo ajamuijaje ae höjo.

<sup>37</sup> Peter-ro ëhi majëhijamu hegorovo ë aribövioho jaburo juhuone böröme baeromo Peter'o apostle ioro'iorohu'o uëvareje: Ö ömo'ömoho no diehi ë'ëjarëjo.

<sup>38</sup> Diehi'o'ëjarëjumu Peter-ro uëvadeje: Jemë ae gemu gemu uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo Iesu Keriso-are ihoro bapataeto vaejego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugo'irajo ëhuro God-ro hesi Aru'ahoho suvuore mëmego bae'irarije höjo. <sup>39</sup> Èhesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho jemë'o jemesi aboji harihu'ohu'o mëmi'i uvade höjo. Ae dinö'e dinö'e raromoromo nosi Bada God-hu uvamu ejahë'oho hesi Aru'ahoho mëmi'i uvade höjo.

<sup>40</sup> Peter-ro ëhi uënugoromo ëhi jië'e jö göho aho'obëhe majëhiromo uëvadeje: Sisëho vuonugo'i avoho raromohego ave sisë ariböviehu i'u bae'iröhoho jemë bogo ëhioho bae'irarije höjo. <sup>41</sup> Peter-ro ëhi majëhamu hegorovo hesi jö ejahare ariböviohuro bapataeto vaeruomadeje. Vaejë'ëro ëhu'ëro evare majare ae aho'obëhe 3,000 ëhi aevoromo Iesuale aribövi ioro'iorohu'o gemu mae jijihonövareje. <sup>42</sup> Gemu mae jijihoromo apostle jabesi jöho heromo agane vaerovoromo gemuoro ie ue'ahoromo God-are

örire jöe atonövareje. Ëhi jië'e muohuremu uehorovonövareje.

*Iesuare ariböviehu gemuore raromo jijihoromo aviëhi jië'e mu vaejare jöhoje.*

<sup>43</sup> Ëhi'o'ego God-ro apostle-ho ajëmi'ego bogo gavarue darugo'e muoho vaenövareje. Vae'ego ae aho'obëhe ëho gagorovo tiöromo uvonövareje: O mu mabëhe barueromo röjahuijaruëjo.

<sup>44</sup> Ëhi'o'ego Iesu mae uehorovarue aho jaburo agane gemuoho va'ëne gemuoro raromo jijihoromo bövie bise'e bogo sivu sivuoho bae'i ma-gemuoro bahinövareje.

<sup>45</sup> Jabesi sa'ae inömo inöme bövie bise'e imo'amoromo ijo baje ujuohoromo ae gö rabe rabe bogojië'oho suvuorëminövareje.

<sup>46</sup> Majae ëhi God-are amo börömore gagovorovonövareje. O osare osare gemuoro raromoromo nimorohë'i huë baerovë'i ie ue'ahonövareje.

<sup>47</sup> Ue'ahoromo God rajahiro mo a ioro'ioro jabetesiro huë mae baenövareje. Ëhi'o'ego Badaro ae gö gö baejëvoromo maro bamëvoromo ekaresia gemuore bimumvëvonövadeje.

### 3

*Peter'o John'o hörü sisë'e a ajamamu marëjade jöhoje.*

<sup>1</sup> Majae sanuovamu Jew rajehu pari vaejarue majare Peter'o John'o jaburo niö'iro ruhe God-are amo börömore hörö'i ajiomareje.

<sup>2</sup> Ajiomoromo amo börömo hesi rejo ojo bëhire rovarreje. Ëjojo hesi iho jumovaroho Ojo

Mabêheje. Rueli gavareje ae gemu ë hijamu mami'e hõru sisê'e ëhi rahê'e jiê'ëro. Hõru sisê'ego majae ëhi hesi ariböviohuro barueromo ojo bêhire ë bamonövareje. Ojo bêhire bamo'ego ae gö gö osa bõrõmore va'ië'iroho jaburo hu ijo baje bojamijõro ëninëminövadeje. <sup>3</sup> Ëhi ë'ojuvo hiromõ gavade Peter'o John'o jabu'o osare rova'ia'amu gëgorovo ëninëmadeje. <sup>4</sup> Ëninëmamu hegorovo rueho jaburo hu ërimahoromo Peter-ro uavadeje: No gövuëjo. <sup>5</sup> Gövuëjamu hegorovo rue ahuro uvadeje: Jaburo suvuore memi'i uevaruëromõ gëvadeje. <sup>6</sup> Gëvamu Peter-ro uavadeje: Ijo baje bogojevajëjo. Röhu nasi õrire jevajohuro ëhuro ajami'ejõjo. Naro Nazareth amo raje Iesu Keriso-are ihore ja uavajëjo: Ri'õromõ juvëjo. <sup>7</sup> Ri'õromõ juvëromõ hesi õvo manõ ma'ënoromõ nigemadeje. Nigemamu gavë'i hejade hesi hõru hitahioho õbinajoho mae jiavamu hegorovo <sup>8</sup> dõro majioho ri'õromõ namiromõ hesi hõrëro juvadeje. Hesi hõrëro juvoromõ tiõbe God-arahibe jabu'o gemu mae God-are osare va'adeje. <sup>9</sup> Ëhi'amu ae aho'obêhe garuomadeje huro God-arahibe juvamu gagorovo <sup>10</sup> gavare Ojo Mabêhi hesi bêhire hiromõ ijo bajëni ëninëmaje aho jiamu garomõ tiõjëvamu uvareje: Diehi'oromõ hõroho marëjê'ëro juvajëjo.

*Peter-hu God-are osa bõrõmore namiromõ Iesuarë jõ majëhijade jõhoje.*

<sup>11</sup> Ëhi uvoromõ gavare ë aho Peter'o John'o jabesi õvoro jiorovoromõ jabu'o ëhi juvamu

God-are amo börömo hesi harada ihe Solomon-are haradare ë juvamu garomo tiöjëvamu tutuvoromo ë gemu va'oromo gagovoruumadeje ga'irovo. <sup>12</sup> Gagovamu gëgorovo Peter-ro uëvadeje: Israel rajomé jemë ave aho garomo rabëni tiöjarujëjo. Jemë rabëni John'o na'o ërimahuarujëjo. Bogave uvo'irarijëjo: No vörö'le aëro javuë'lëro o mu maemu vaejaruëro ëhu'ëro noro ajami'ego marëromo juvajëjo. Bogo ëhioho höjo. <sup>13</sup> A'i hu marëjade hesi bëhoho aviëhi höjo. God-hu Abraham Isaac Jacob nosi hijo miono'o ioro'ioro muebe'amadohuro hesi mu vaejaje aho Iesuare ihoho döro nigemahade höjo. Ëaho jemëro gudumoromo a masijo jabesi övore bojëmijarije höjo baeromo sisë vaeröhego. Bojëmiromo hejarije Pilate-ro uvavamu: Ë'ego naro Iesu jiovo nugö'ö'irö uvamu hegorovo jemëro Pilate-are nunire Iesu bijönimarije höjo. <sup>14</sup> Iesu hu God gemu uehorovoromo mu maemu vaenövade höjo röhu jemëro hu bijönimoromo Pilate uavarije höjo huro a muo'amaje aho jemëni jiovo nugö'öjëhego va'iröhego. <sup>15</sup> A muo'amaje aho jiovo nugö'öjëhojoro ua'i a i'ovavuaaje aho Iesu anojoro uavarije höjo. Ëhi'amu guomoromo God-ro ajamamu ri'öromo hijamu nosi nunëro gavë'ëro ë jöho majëhijarue höjo. <sup>16</sup> Ëaho Iesu mae uehorovadohuro ëhuro hesi darugohuro ajamamu ave höru sisë'le a jemë gavarujoho biriroho baejade höjo. Ëaho Iesu mae uehorovamu ëhuro marëjadoho jemë ae aho'obëhe iae gavarujëjo.

<sup>17</sup> Aganomë iae ëhi höjo röhu na gavajoho

jemë'o jemesi a masijohu'o bēhoho bogo avoho gavë'ëro Iesu anarije hōjo. <sup>18</sup> Rōhu jemēhu vaejarije mu sisē hesi bēhoho urimē'i God-ro jōho nugō'ōjamu jō hesiro baeromo majehinōvare aribōviahuro surire jajivoromo uōbe rueruomade hōjo: God-hu uavë'ëro bōrōme namiromo ajamui'irōhe aho vi'ehe baeromo guomo'a'ajējo. God-ro mami'e jō bamoromo uōvuadēhi ōroho ēhi avohamu Iesu guomade hōjo. <sup>19</sup> Ēhi jiē'e jiaje ēhuni ōri sisēre jijiharujoho vuonugoli God-are ōroho jijihego huro jemesi sisēho mu'uvēho'irajo. <sup>20</sup> Ēhi ē'ē'oho Badaro jemesi aru'ahoho biririvēho'ajējo. Biririvēhoromo Iesu nugō'ō'iramu jemēni rue'a'ajējo. Iesu bōrōme namiromo ajēm'i'irōhe aho ē aho God-ro jemesi jōēni baejade hōjo. <sup>21</sup> Baejē'ëro huro ō'idōre hijuvo hujeji God-ro sa'ae bōvie bise'e rōhu maho i'e avoho'iramu evare rue'a'ajējo. Ēhi jiē'e jōho mami gō'e nugō'ōjamu jō hesiro baeromo majehinōvare aribōvi mahuro surire jajivobe rovare hōjo. <sup>22</sup> Iesuare jōho Moses-ro God-are surire jajivoromo uōvuade hōjo: Jemesi a bōvie God-hu na remō'ōjamu rovodēhi huro jō hesiro baeromo majēhi'irōhe a gōhu'o ēhi nugō'ō'iramu rue'a'ajējo. Hu jemesi sa'a raje jio'a'ajējo. Jō rabe uēv'ē'oho ejahonōvorējo. <sup>23</sup> Ae rahu hesi jō bogo ejahē'oho ē aribōvioho rori'o sō va'oromo ijumēvo'aruējo. Iesuare jōho ēhi jajivē'e hōjo. <sup>24</sup> Ēhi jajivamu jō God-aro baeromo majahinōvare a ioro'ioroho Samuel-arire aevoromo hesi ijore rueromo jō majēhijare ae aho'obēhe ēho jaburo jaruvore mu rabehu rovaje jōho majēhibe rovare

höjo. <sup>25</sup> Röhu jemë'o huë mae bae'irarijego ëhuni ë ariböviohuro jöho God-aro baeromo majëhiromu uënövare höjo: Huro mu mabëhe nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. Jemë'o huë mae bae'irarijego ëhuni God-ro jemesi hijo miono'o ho darugo'e jögoroho bojëmiromu uëvade höjo: Iae naro muebejëvonövo'ejöjo. Huro ëhi jië'e jögoroho Abraham bojamiromu uavade höjo: Naro jasi a ujoho mae avohëvo'iramu ëhuro sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohu'o huë mae baeruomo'ajëjo. <sup>26</sup> Ëhi uavë'ëro huro hesi mu vaejaje aho Iesu baeromo urimo jemesirire nugö'öjade höjo huro rueromo jemë huë mae bojëmiromu dë vövöbajo'o ho huotovëhego jemë ae aho'obëhe mu sisëho vuonugö'irarijego.

## 4

*Peter'o John'o Jew rajo a masijo jabesi nunire rirarovare jöhoje.*

<sup>1-2</sup> Peter'o John'o jaburo jöho ëhi majëhijamu hejë'i Jew rajo a masijohuro rueruomadeje. Priest ömo'ömohuro God-are amo börömo atovarue jabesi a böviohuro Sadducee ömo'ömohuro ëho jaburo hejare Peter'o John'o ae uëvamu: Iesu guomoromo ri'öjël'ëro ëhu'ëro vuovarue ae aho'obëhe no'o ri'ö'ejarë uëvamu hegorovo uvareje: Jö sisë ae majëhijaruëromu dë vörönëgamu rovareje. <sup>3</sup> Rueromo Peter'o John'o guduamo ömëvo va'oromo majae barëjamu gagorovo savoji gagore ba'amëvareje hujeji nërö rueromo jabesi nunire rirarovoröhego. <sup>4</sup> Amo ae aho'obëhe Peter'o John'o majëhijare

jöho heromo Iesu mae uehorovoruomadeje. Mae uehorov'ëro ëhu'ëro Iesu mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe 5,000 rabu'e jiajeje.

<sup>5</sup> Peter'o John'o savoji gagore ba'amëvamu momorö'öjë'ëro sisonuvamu gagorovo council a masijohuro a duvaho ömo'ömohuro jögoru öri röjëhjarue ariböviohuro ëho jaburo Jerusalem rueromo gemuore gagovoruomadeje.

<sup>6</sup> Gagovoruomamu priest böröme Annas-ro Caiaphas-ro John-ro Alexander-ro priest börömo hesi agano ioro'iorohuro ëho jaburo a masijo ioro'iorohu'o gemuoro gagovareje.

<sup>7</sup> Gagovoromo Peter'o John'o hu'iraejëvo ruejöro jöe nugö'öjamu rueromo jabesi nunire ë rirarovareje. Rirarovamu gëgorovo uëvareje: Jemë diehi'oromo höru sisë'e aho ajamijamu marëjade höjo. Diehi jië'e vöröho baeromo rahuare ihoro uvoromo ë'arije höjo.

<sup>8</sup> Ëhi uëvamu God-are Aru'ahohuro Peter-are dë vövöbajo'oho rarovamu ri'öromo uëvadeje: Jew rajo a masijohu'o a duvahohu'o nasi jöe hehëjo.

<sup>9</sup> Noehu höru sisë'e a ajamamu marëjade jöho evaho nani jemë he'i nëgamu ëhuni noro jemesi nunire rirarovojöro atë'ëro uö gövuarujëjo. <sup>10</sup> Ëhi jië'oho na negajëjo jemë'o Israel a ioro'iorohu'o ae aho'obëhe jemëro ave jöho he'irarijego. Ave aho jemesi nunire marëjë'e namijaje hesi bëhoho Nazareth raje Iesu Keriso hesi darugohuro ëhuro ajamamu marëjë'e höjo. Ëaho Iesu jemë korosire anamu guomamu God-ro i'ovamu ri'öjade höjo.

<sup>11</sup> Ëaho Iesuare jöho God-are surire uhunö'e jajiv-  
oromo uövüë'e höjo:



Jemë munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugarije höjo.

Vuonugarijoho jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

Ëhi jajivë'e höjo. <sup>12</sup> Iesuro huro gemuëro ajamuijego i'uoho bogo bae'i marëjavuajë höjo. Ëhesi bëhoho God-ro Iesuarë ihe gemu sa'ae dinö'e dinö'e bojamuijë'e höjo aho bogo sisëroho va'i mae javuoröhego. Iho göho bogohöjo.

<sup>13</sup> Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijoho jaburo gavare Peter'lo John'lo bogo nuni aji'e aho jëvo'i ëma uno'e ae jëvë'e bogo juhuonivo'i biririvoromo jöho majëhijamu gagorovo tiöruomadeje. Tiöromo evare garomo uvareje: Ëaho jaburo niö'iro Iesu'lo gemu mae jirehonövä'ëro ëhu'ëro ë'aruëjo. <sup>14</sup> Ëhi uvoromo gavare höru sisë'e aho mami'e marëjë'ëro Peter'lo John'lo jabesi gemuore namijamu gagorovo jabesi jö aho'iröhoho bogo eni jioruomadeje. <sup>15</sup> Bogo eni jioruomamu aëro Peter'lo John'lo hu'iraejëvoromo gagovarue osaho vuonugo'i rori'lo va'ojöro uënuigoromo jabesi sivue jöho mevoromo uarovareje: <sup>16</sup> Noro ave ae niö'ioho diehi'ëvo'ëjarëjo. Ëhesi bëhoho Jerusalem raromarue ae aho'obëhe hejare uvamu: Ëae niö'iohuro bogo gavarue mue gö vaejë'e hö uvamu hejë'ëro ëhu'ëro subivo'iröhoho bogo eni javuajëjo. <sup>17</sup> Röhu ae göëro göëro hebe va'ojöëni ë'ego no jögore bojëmiromomo uë'irarëjo: Bogave ijoho Iesuarë ihoroho jöho majëhi'irarijëjo.

<sup>18</sup> Ëhi uarovoromo ae uëvamu Peter'lo John'lo

osaëro hu'iraejëvo rovareje. Hu'iraejëvo rovamu uëvareje: Bogave gemu Iesuare ihoroho jöho majëhiromomo röjëhi'irarijëjo. <sup>19</sup> Èhi uëvamu hegorovo rue ae niö'iohuro uëvareje: Jemëhu uövuarujoho nadi Iesuare ihoroho jöho majëhirë uövuarujoho iae no hejaruëjo. Röhu na no jemesi jöho ejëho'ejärëjo o God-are jöho ejaho'ejärëjo. Jemesi garëjo God di muoho nimego. <sup>20</sup> Iesuhu ë'lamu noehu garomo hejare jöho diehi'oromo vuonugojörajo. <sup>21</sup> Èhi uëvamu rue Jew rajo a masijohuro Peter'o John'o i'u bojëmi'ibejaroho röhu uvareje: Höru sisë'e aho marëjamu gavë'ëro ae aho'obëhe God rajahiruomajëromomo i'u bojëmi'iröhe öroho bogo birohogoro vuonugo'i jöe gö'o darugo ma'e majëhiromomo jiovo rëmö'öjëvamu va'areje. <sup>22</sup> Amo ae aho'o God rajahijare hesi bëhoho ë höru sisë'e aehu hijade hesi vadunoho aho'o 40 ëmino'e iosiramïromomo ruëhi jië'ëro bogo marë hesi jiadoho röhu Peter'o John'o Iesuare daruge baeromo ajamamu marëjadeje.

*God-hu ajëmego bogo juhuonivë'e ma-biririvoromo jö majëhi'iröhëro Iesuare ariböviehu ëninamare jöhoje.*

<sup>23</sup> Iae jiovo rëmö'öjëvamu va'oromo Peter'o John'o ma-burëro vuonorö'ö va'oromo jabesi aribövioho uëvareje: Jew rajo priest masijohu'o a duvahohu'o jaburo no uövuare höjo: Iesuare ihoroho nadi ijoho jöho majëhirëjo. <sup>24</sup> Èhi uëvamu hegorovo rue Iesuare ae aho'obëhe jaburo ue-hore gemu baeromo God uaruomadeje: O asë'e

nosi A Börömoho ö'idöe sa'ae jove bövie bise'le jero bamavuane höjo. <sup>25</sup> Urimë'i jero ave jöho bojamamu jasi Aru'ahohuro jasi mu vaejaje ae David nosi hije David-are simanore bojamamu huro jajivade höjo. Jajivoromo uövuë'e höjo:

Sa'a ioro'ioro rajoho rabëni jovëro gatovanovoruomade höjo.

Sa'ae göre göre aribövioho rabëni simano rumo'le muoho vae'i öroho naho garuomade höjo.

<sup>26</sup> Sa'ae dinö'e dinö'e raromarue a masijohuro muorovo'i avohorovare höjo.

Sa'are simano vaejarue ariböviohuro gagovorovare höjo

Bada God'o muorovo'i God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuaje ahu'o muorovo'i.

<sup>27</sup> David-hu ë jö jajivadëhi ëhi ave amore iae gagovoruomade höjo Iesu'o muorovo'irovo. A masije niö'i Herod'o Pontius Pilate'o ëho jaburo sa'a ioro'ioro rajohu'o Israel rajohu'o gemuoro gagovare höjo Iesu'o muorovo'irovo. Iesu jasi muohuremu vaejaje aho höjo. Jero hu uavane höjo huro böröme namiromo ajamui'iröhego. Eähu'o muorovo'i gagovoruomade höjo.

<sup>28</sup> Eämuoho vae'i gagovare höjo. Röhu urimë'i ëhi jië'e muoho jioröhego God jero darugo'ëro javë'ëro jasi nimoromo ëhi bamane höjo. <sup>29</sup> Bada röhu jaruvoho ë ariböviehu uövuarohego Iesuarë jö majëhijë'oho i'ue bae'a'arujë uövuare jöho jero ëho heromo uehorovoromo no jasi mu vaejarue aho ajamuinego bogo juhuonivo'i biririvoromo jasi jöho ma-sama'le majëhinövo'irarëjo. <sup>30</sup> Jasi muemu vaejaje ae Iesuarë jöëni ri'öromo

guomo guomo'e aribövioho ajëmiromo darugo'e mue gö gö vaejego aëro garomo jöho mae uehorovo'irarëjo. Ahia mino'ëjo.

<sup>31</sup> God-are örire ëhi atamu gagorovo jabuhu raromaruoho hijiohijiovamu God-are Aru'aho hesi darugohuro ae aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho rarovamu bogo juhuonivo'i biririvoromo God-are jöho atobe va'areje.

*Iesuare ariböviehu huë baeromo ajamirovonövare jöhoje.*

<sup>32</sup> Ëhi'amu iae Iesu uehorovarue aribövioho aho'obëhe uehore gemu dë vövöbajo'e gemu baeromo bogo uvonövareje: Nasi höromo sivu sivue bahi'i a'i uvonövareje: Ae aho'obëhe nosi höromo ma-gemuoro bahinövareje. <sup>33</sup> Apostle ömo'ömohuro darugo ma'o ae majëhiromo uënövareje: Bada Iesu guomoromo ri'öjè'ëro hijamu nosi nunëro gavë'e javuajëjo. Ëhi'o'ego God-are huë mahuro ë aribövioho aho'o ruahö'öjëvonövadeje. <sup>34</sup> Ruahö'öjëvo'ego Iesuare aribövioho aho'obëhe i runo'e bövie bise'e eni jëvonövadeje. Ëhesi bëhoho ae rahu sa'ae o javue ma-jio'amë'o'oho imo'amoromo monioho ujuohoromo rueromo <sup>35</sup> apostle jabesi övore bahinövareje. Bahi'ego apostle-ho jaburo ganövare Iesuare ae gö gö rabe bogojiamu gavë'o'oho suvuorëminövareje.

<sup>36</sup> Suvuorëmijamu iae ae gemu hesi ihoho Joseph-ro mue gemuoho vaejadeje. Joseph-are iho göho apostle ömo'ömohuro Barnabas jumuvareje. Barnabas huotovë'e hesi bëhoho biriri bojëmaje ahoje. Hesi agano ihoho Levi

raje jiadeje. Cyprus sa'are jioromo rovadeje.  
<sup>37</sup> Rovè'ëro hiromo sa'ae gö imoromo monioho barueromo apostle jabesi övore bojëmadeje ae suvuorëmiröhego.

## 5

*Ananias'o Sapphira'o sareri sareri'e jö majëhijare jöhoje.*

<sup>1</sup> Èhi jië'e mu maho vaejamu röhu ae göëro mu sisëho vaejadeje. A hesi ihoho Ananias jio'i hesi vaboro ihoho Sapphira jiadeje. Ananias-ro mu sisëho vaeromo jabesi sa'aho gö imoromo <sup>2</sup> subivëhoromo moni vitu hesi tario bamadoho vaborohuro iae gavadeje. Vituoho hesi tario bamo'i vituoho apostle ömo'ömoho i'imëmiromo sarerëmiromo uëvadeje: Sa'a imode hesi ijo bajoho iae bojëmi barëjè'e jevajëjo. <sup>3</sup> Bojëmi barëjè'e jevajëjamu Peter-ro uavadeje: Ananias Satan-hu dinamijadoho ja rabëni ejahoromo hesi jöho baejane höjo. Nadi God-are Aru'ahoho sareramiro mo sa'a moni vituoho subivëhoromo tario bamoromo uö'ibejanëjo: Na sa'a hesi monioho iae bojëmi barëjè'e jevajëjo. <sup>4</sup> Sa'a bogo imane majaroho èho jasi jiade höjo. Jero jasi ga'ibejanëjo imavego o bogo. O sa'a imanevare monioho aho'o jasi jiade höjo. Jero jasi ga'ibejanëjo ae bojëmavego o jasi ma'enavego. Röhu ja rabëni èhioho è'i uehorovane höjo. Èhi è'anoho ja bogo ma-aemuoho sareramui'i God'o sareramijane höjo. <sup>5</sup> Jöho èhi majahijamu hejë'i Ananias sa'are beromo guomadeje. Guomamu ae aho'obëhe è

jöho hegorovo sisë maro juhuonivareje. <sup>6</sup> Amo guomamu a i'o ömo'ömohuro rueromo sinoho niögëro numoromo bava'oromo guavareje.

<sup>7</sup> Guavamu majae 3 hours rabu'e barëjamu gagorovo vaborohuro hesi baru guomade jöho bogo hejë'e ma-rovadeje. <sup>8</sup> Rovamu gagorovo Peter-ro uavadeje: Ave jöho uevego na hejöjo. Sa'aho imoromo na jemë monioho avemino'e baejarije höjo o gö'lo döre baejarije höjo. Baejarije höjamu sareramiro mo uavadeje: Iae ëmino'e baejë'ëro jemesi örire bojëmi barëjë'e javuajëjo.

<sup>9</sup> Bojëmi barëjë'e javuajëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Ja'o jasi baruohu'o jemë rabëni uvarije höjo: Nani Badare Aru'ahohuro bogo göromo i'uoho bojamui'ajëromo ëma sareramuijarije höjo. Nadi ëhioho ë'ibejarijëjo. Aveho gavëjo. Aribövioho jasi baruoho guavë'ëro aruëre ojanore rovaruoho hejëjo. Jasi sinohu'o bava'oromo guavo'aruëjo. <sup>10</sup> Èhi uavamu gavë'i vaborohuro Peter-are bëhire ma-majioho beromo guomadeje. Guomamu rue a i'ohuro osare rueromo gavare vaboroho mami'e guomë'e jiamu gagorovo amonö bava'oromo hesi baru hesi bëhire guavareje. <sup>11</sup> Èhi'amu ekaresiae aho'obëhe o a ioro'ioroho jabu'o ë jöho hegoro sisë maro juhuonivoruomadeje.

*Apostle ömo'ömehu noehu bogo gavarue darugo'e mu vaenövare jöhoje.*

<sup>12</sup> Èhi ë'ë'ëro iae God-ro ajëmi'ego apostle ömo'ömohuro bogo gavarue darugo'e muoho aho'obëhe vae'ego ae aho'obëhe ganövareje.

Ëhi'o'lego Iesuare ariböviohuro God-are amo börömore iojioromo amo börömo hesi harada ihe Solomon-are haradare ë gemuoro gagovorovonövareje. <sup>13</sup> Gagovo'lego a ioro'ioroho jaburo Iesuare aribövioho mae uehorovëvo'i röhu juhuonivoromo bogo ëma gemuoroho va'o raromonövareje. <sup>14</sup> Bogo ëma gemuoroho raromo'i röhu ae magonahe gö'o gö'o aho'obëhe Bada mae uehorovoromo Iesuare ariböviohu'o aevoromo gemu mae raromo jijihonövareje. <sup>15</sup> Ëhi jië'e mu masijoho rovë'lego aëro guomo guomo'e aribövioho örire ujuoho ruenugoromo momorö'öjarue röho nu ano'e göre göre ë bahinövareje Peter rova'lego hesi övehu bogo ajëmijë'o'oho röhu hesi maja aru'ahohuro bamëvego marë'iröhego. <sup>16</sup> Ëhi'o'lego ae aho'obëhe Jerusalem-nörire amo göre göre raromarue aribövioho jaburo guomo guomo'e ariböviohu'o aru'aho sisëhu simano sisë vaejêhë'e ariböviohu'o ujuoho rue'lego apostle ömo'ömohuro jabumë aho'obëhe ajëmiromo avohëvonövareje.

*Jew rajo a masijehu Iesuare apostle aribövi sisë vaejëvare jöhoje.*

<sup>17</sup> Ëhi'amu gagorovo iae Jew rajo priest börömohu'o hesi aemo'aeme Sadducee ariböviohu'o ëho jaburo apostle jabesi mu maho garomo dë vörönimareje. <sup>18</sup> Dë vörönimoromo ri'öromo apostle aribövioho gudumëvoromo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amamu sisë ariböviohu'o gemuore raromareje. <sup>19</sup> Savojuo gagore raromamu

vahiromamu gagorovo Badahu nugö'öjade anerahuro rueromo ojoho jiovëhoromo apostle aribövioho sějëvo va'oromo amonö höröjadeje. Höröromo uëvadeje: <sup>20</sup> Va'irarijoho God-are amo börömore riravoromo Iesu uehorovoromo mae raromo'iröhe öri hesi jöho majëhirego ae aho'obëhe he barë'irarëjo. <sup>21</sup> He barë'irarëjamu hegorovo va'oromo sisonuvamu gagorovo God-are amo börömore ajio riravoromo aevoromo Iesuare jöho majëhijareje.

Ëhi'amu Jew rajo priest börömorehu'o hesi ariböviohu'o ëho jaburo rueromo Jew rajo a duvahoho aho'obëhe jöe nugö'öromo uëvareje: Jew rajo a masijoho aho'obëhe ro gemuoro gagovorego no jöe mevo'irarëjo. Mevo'irarëromo jöe nugö'öromo police-oho uëvareje: Savoji gagore aribövioho sö ujuoho ruehëjo. <sup>22</sup> Sö ujuoho ruehëjamu hegorovo va'oromo gavare savoji gagoroho apostle aribövioho bogojëvamu gagorovo vuonorö'ö rueromo Jew rajo a masijoho uëvareje: <sup>23</sup> Noro va'oromo gavare höjo savoji gago hesi ojoho tugoho titimo'amë'ëro muebejarue aribövioho ojore ojore atovoromo riravoruomamu gëgorovo ojoho jiovoromo osare va'ihö gavare höjo Iesuare aribövioho bogojëvamu. <sup>24</sup> Ëhi uëvamu hegorovo God-are amo börömore atovaje police böviohu'o priest masijohu'o uvareje: Diehi jië'ëro bogo'e höjo. <sup>25</sup> Bogo'e höjamu ae gemuëro rueromo uëvadeje: Jöe hehëjo. Savoji gagore io'amarije aribövioho jaburo God-are amore riravoromo ae aho'obëhe jöe röjëhijaruëjo. <sup>26</sup> Röjëhijaruëjamu hegorovo



rue police böviohu'o hesi bëhire raromarue ariböviohu'o ëho jaburo apostle ömo'ömo ho sö ujuo ho rue'i va'areje. Va'oromo uvareje: Noehu jabumë guduamëvë'oho ae aho'obëhe no göromo bijönimoromo munëro vajamui'aruëromo juhuonivoromo apostle bogo guduamëvë'e ma-sö ujuo ho ro vareje.

<sup>27</sup> Ujuo ho ruero mo Jew rajo a masijo jakesi nunire rëmamü ë riravareje. Riravamü gagorovo priest böromohuro uëvadeje: <sup>28</sup> Noro darugo'e jöho mamie bojëmiromo jemë uëvare höjo: Iesuare ihoroho bogave gemu aho jöho röjëhi'irarijëjo. Röhu jemëro jemesi jö sisëho röjëhi'i arijamu Jerusalem amo rajoho ae aho'obëhe heruomë'e höjo. Èhi'oromo nimarujëjo Iesu anamu guomade mü hesi i'uoho noro bae'iröhego.

<sup>29</sup> Èhi uëvamü hegoro vo Peter'o apostle ioro'iorohu'o jaburo uëvareje: Iae no hejaruëjo röhu jemesi jöho gö jio'i God-are jöho gö jio'ego ëhuni nomë God-are jöho ejaho'ejarejo a jöho bogajo. <sup>30</sup> God nosi hijo miono'o muebe'amonövade ahuro Iesu ajamamu guomoromo ri'öjade höjo jemëro hü ijore ano taemamu guomë'ëro. <sup>31</sup> Ri'öjamü God-ro hesi ihoho döro bamoromo uavade höjo: Rojo nasi övo manö hijëjo. Hiromo ae aho'obëhe jakesi böromë namiromo maro bamëvo'irane aho jionëjo. Èhi jioromo öroho jiovëhego Israel rajoho jaburo ueho ro sisëho vuonugego God naro jakesi sisëho dejonö bu'öjëho'irode höjo. <sup>32</sup> God-ro ëhi jië'e muoho vaejamü nosi nunëro gavë'ëro ë hesi jöho

ae majëhijarue höjo. Röhu bogo no gemu majëhi'i God-are Aru'ahohu'o ajamuiromo ae majëhijaje höjo. Ae rahu God-are jö ejahë'oho Aru'ahoho God-aro baejarue höjo. Amo hu'o ajamuiromo ae majëhijaje höjo.

<sup>33</sup> Èhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro vörö'iraeromo apostle ömo'ömoho muo'amojoro uvoruomadeje. <sup>34</sup> Uvoruomamu jabesi ae gemuëro jöe jövo'i ri'öjadeje. Èa hesi ihoho Gamaliel jiadeje. Hu Pharisee ae jiadeje. Hu Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae jiamu ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovoruomadeje. Èaho Gamaliel-ro ri'öromo a masijo ioro'ioroho uëvadeje: Èaribövioho rori'o sö va'ego na jö harihe majëhijego evaro sionëro sö ruerëjo. <sup>35</sup> Sö ruerëjamu sö ujuoho va'amu evare uëvadeje: Israel rajomë rue Iesuare aribövi muo'amo'i uvarujoho o jabesi örire rabe rabe vae'i uehorovë'oho nadi nuni rumo'oho mavae'i uehorovo avohoromo vaerëjo. <sup>36</sup> Èhesi bëhoho rabëni ma-bisemu urimo ae gemu hesi ihoho Theudas-ro rovade höjo. Rueromo ae uënövade höjo: Na a böröme jevajëjo. Èhi uë'ego ae aho'obëhe 400 rabu'e hesi ijore ijore jijihonövare höjo. Hesi ijore ijore jijihujuvo aëro Theudas anamu guomamu hesi aribövioho aho'obëhe arua anumiae va'oruomamu hesi muoho sisërë barëromo bogojiade höjo. <sup>37</sup> Èhi ë'ël'ëro sa'are a jabesi iho baeruomade majare ae gö hesi ihe Judas Galilee sa'a rajohuro rovade höjo. Rueromo jöe majëhiromo jabesi simanoho huotovëhë'ëro

ae aho'obëhe hesi ijore ijore jijihonöväre höjo. Jijihamu aëro Judas'o anamu guomamu ë hesi aribövioho aho'obëhe arua anumiae va'lo barëjade höjo. <sup>38</sup> Va'lo barëjë'ego ëhuni naro ave jöho majëhiromo uëväjëjo: ËIesuare aribövioho ma-nunëremu gëromo vuororëmirëjo. Ëhesi bëhoho rabëni jabuhu vae'i nimoruomaje muoho ma-a jabesi mu jiajoho Theudas'o Judas'o jabesi muehu sisërëjadëhi Iesuare aribövi jabesi muohu'o ëhi sisërë'ajëjo. <sup>39</sup> O God-hu bojëmade mu vaejaruohuro jemë jabumë bogo iosirëmi varijënoho jëväjëjo. Iosirëmi'ie'oho uvo'a'arujëjo: Nani no ae gö'o muorovaruë'i ga'a'arujëjo God'lo muorovëvo'iramu.

Jöho ëhi majëhamu hegoroovo ë Jew rajo a masijohuro ejahoruomadeje. <sup>40</sup> Ejahoromo ae uëvamu apostle aribövioho osaëro sö rovereje. Sö rovamu gagorovo hisuebijëvojöro uëromo apostle-ho uëvareje: Ijoho bogave Iesuare ihoroho jöho aho majëhi'irarijë uënugoromo jiovo rëmö'öjareje. <sup>41</sup> Rëmö'öjamu uvareje: God-ro no mae uehorovavuë'ëro ëhuni hu uvajëjo: Noehu Iesuare jöëni i'u baejaruoho iae eni javuajëromo nimorohobe Jew rajo a masijehu jiaruire jioromo va'areje. <sup>42</sup> Va'ë'ëro Iesuare jö mae majëhinövaroho bogo vuonugo'i majae ëhi God-are amo bërömore va'oromo jabesi osare osare va'oromo ae uënövareje: God-hu uavë'l'ëro bëröme namiromo ajamuaje aho iae Iesu höjo. Jöho ëhi majëhiromo ë hesi öroho röjëhinövareje.

*Ae aho'obēhe 7-hu ekaresia ajēmiromo moni mu muebejēhorōhego ekaresiaehu baejēvare jōhoje.*

<sup>1</sup> Ēhi'amu ae magonahe aho'o ro Iesuare aribōvi gemuoro havobe va'amu bōrōmoraejadeje. Bōrōmoraejamu Greece huēhu atarue Iesuare aribōviohuro dē vōrōnēgamu jōe atoromo uvareje: Ijo bajo magonaho doru majae ēhi suvuorēmijaruoho nosi Greece huēhu atarue magonahoho ijo bajoho bogo avoho baejarue hōjo. <sup>2</sup> Ēhi atamu hegorovo apostle aho'o 12-ho jaburo Iesuare ae magonahe aho'obēhe gemuoro gagovojōro jōe nugō'ōjareje. Jōe nugō'ōjamu ro gemuoro gagovamu gagorovo uēvareje: Apostle nosi muoho God-are jō majēhijaruoho hōjo. Noehu God-are jō majēhijaruoho bogo avoho ma'eno'i moni suvuorēmijarue muohu'o vaejē'oho ēho bogo maho hōjo. <sup>3</sup> Aganomē bogo maho jiē'e jiaje ēhuni ga'irarije di aho ae aho'obēhe uvarujoho: God-are Aru'ahohuro dē vōvōbajo'ere rarovē'ero jabumē simano mae uehorovarue aribōvioho hō uvarujoho ēhi jiē'e aho aho'obēhe 7 ēmino'e jabesi ihoho uōvuego noro ē moni muro bamēvego jabumē ēho muebel'irarējo. <sup>4</sup> Ēaribōvioho 7 jaburo suvuorēmi'irōhe muoho muebel'iramu noro ē muoho vuonugo'i God-are ōrire jōe atoromo hesi jōho majēhinōvo'ejarējo. Ēhuremu uehorovonōvo'ejarējo.

<sup>5</sup> Apostle-ho jaburo ēhi majēhijamu hegorovo ae magonahe aho'obēhe uvareje: Jō mae hōjo. Jō mae hō uvoromo ejēhoromo Stephen baejareje. Stephen Iesu mae uehorovo avohamu God-are

Aru'ahëro rumorovë'e ae jiadeje. Stephen baeromo Philip Prochorus Nicanor Timon Parmenas Nicolaus ëho jabu'o baejëvareje. Nicolaus mami'e Antioch amore jioromo rovadeje. Uri-moho bogo Jew rajo jiadoho ijonö Jew rajo muoho baejadeje. <sup>6</sup> Ëaribövioho <sup>7</sup> baejëvonugoromo sö ujuoho va'oromo apostle jabesi nunire rëmareje. Jabesi nunire rëmamü apostle-ho jaburo jabesi jöëni God-are örire jöe atoromo öve simanore bamëvareje ë ijo bajo suvuorëmiröhe muoho vaeröhego.

<sup>7</sup> Ëhi ë'ë'ëro God-are jöho Jerusalem ame bövioho rumorovamu Iesuare ae magonahe Jerusalem raromaruoho ae aho'obëhe jiobe va'adeje. Ae aho'obëhe jiobe va'ojuvo Jew rajo priest ae aho'obëhe Iesuare jöho aevoromo ejahareje.

*Jew rajo a masijehu uëvamu Stephen gudua-mare jöhoje.*

<sup>8</sup> Ëhi'amu iae God-ro Stephen mabëhe ajamiromo darugoho bojami'ego ëhuro bogo gavarue darugo'e mu masije gö gö ae aho'obëhe jabesi nunire vaenövadeje. <sup>9</sup> Mu masijoho vaejamu Jew rajo a ioro'iorohuro ri'öromo Stephen-are jöho aho'ahamijareje. Jö aho'ahamijare aribövioho ioro'iorohuro Cyrene amore Alexandria amore jioromo rovë'ëro Jerusalem raromoromo Jew rajehu God rajahijarue osae gemuore gagovoromo God rajahinövareje. Ëösa hesi ihoho Jiovo Rëm'öjë'e Aribövi Jabesi Osaho jiadeje. O ioro'iorohuro Cilicia sa'are Asia sa'are jioromo rovë'ëro

raromareje. Ĕaribövioho jabu'lo Stephen-are jöho aho'ahamareje. <sup>10</sup> Aho'ahami'ego God-are Aru'ahohuro Stephen simano mae bojami'ego huhu jövaje jö ahoröhoho bogo eni jëvonövadeje.

<sup>11</sup> Bogo eni jëvamu gagorovo jabumëro a ioro'ioroho ijo bajoho bojëmiromo uëvareje: Jemëro ae aho'obëhe sarerëmiromo uërëjo: Noro hejare höjo Stephen-ro Moses'lo God'lo jabesi jöho sisë'i jövavamu. <sup>12</sup> Ĕhi majëhiromo Jew rajo a duvaho jabesi o jögoru öri røjëhijarue aribövi jabesi o ae magonahe aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho huotovëhamu dë vörönimoruomadeje. Dë vörönimoruomoro

rueromo Stephen guduamo bava'oromo Jew rajo a masijo jabesi nunire nugareje. <sup>13</sup> Jew rajo a masijo jabesi nunire nugoromo a ioro'ioroho sö rovareje jaburo ë a masijo jabesi nunire Stephen-are jöho sarerëmiröhego. Sö rovamu ëho jaburo Jew rajo a masijoho sarerëmiromo uëvareje: Ave iahuro God-are osa börömoho sivoromo Moses-hu bojamuijade jögorohu'lo sivemu sivaje höjo.

<sup>14</sup> Ĕhesi bëhoho noro hejare höjo Stephen-ro uvamu: Nazareth rajoho Iesuro God-are osa börömoho dadovoromo Moses-hu bojamuijade muoho aho'lo tugoho'i mu i'e bojamui'ajëjo. Stephen-ro ëhi jië'e jö sisëho jövamu hejare höjo.

<sup>15</sup> Sarerëmiromo ëhi majëhijamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro Stephen gemu ërimahoromo gavareje hesi nu ano'oho anera jabesi nu ano'lo va'ëne jiamu.

*Israel rajehu God-are jö bijönimobe rovere jö Stephen-hu majëhijadohoje.*

<sup>1</sup> Anera jabesi nu ano'o va'ëne jiamu gagorovo priest börömohuro Stephen uavadeje: Jasi jö sisë uövuaruoho ë jöho na ma jöe o sareri jöe höjo.

<sup>2</sup> Mae o sareri jöe höjamu hegoroovo Stephen-ro uëvadeje: A duvahohu'o agano ioro'iorohu'o naehu jö harihu majëhi'ie'ajoho hehëjo. Urimë'i God-ro nosi hije Abraham-are nunire rovade höjo. U'emu Abraham-ro Haran sa'are va'iröhëro ë hesi urimo Mesopotamia sa'are hijamu evare God aji'ere hijaje ahuro hesi örire rovade höjo.

<sup>3</sup> Rueromo uavade höjo: Jasi aganoho sa'aho vuonugo'i naehu röjahi'irode sa'ahuro ehuro va'onëjo. <sup>4</sup> Ehi uavamu hegoroovo Chaldea sa'aho vuonugo'i Haran sa'are va'oromo ë hijade höjo. Hiromo hesi vavuoho guomamugo God-ro uavamu ave jemëhu raromaruje sa'are ro hijade höjo.

<sup>5</sup> Rueromo hijamu evare majaroho God-ro sa'aho bogo gö bisemu vadu'oho bojamade höjo. Bogo bojami'i a'i mae majahiromo uavade höjo: U'emu bojëmi'ejöjo ja'o jasi ujohu'o ave sa'aho bae'irarijigo. Abraham harihu rumo'e jië'e röhu God-ro ehi jövade höjo. <sup>6</sup> Ehi uaromo uavade höjo: Jasi ujo ömo'ömoho sa'ae göro va'o raromoruomo'ajëjo. Raromo'iramu ë sa'a rajohuro i'u'e mue huë vavaene bojëmi'iramu jabesi darugoremu raromoromo huë vavaene baebe va'ojuvo vadune aho'obëhe 400 barë'ajëjo.

<sup>7</sup> Barë'iramu jemesi ujo ömo'ömehu vaejöro i'u'e mu bojëmaje aribövioho God naro gëromo i'ue mana bojëmi'ejöjo. I'ue bojëmi'iramu evare

jasi ujo ömo'ömohuro ri'öromo ë sa'are jioromo rueröhoho ro ave dirö'ore na rajehiruomo'ajëjo. <sup>8</sup> Ëhi mae uanugoromo uavade höjo: Jasi a jabesi sinoho tarivo'amobe va'onövorëjo. Ëhuro na uvo'irode höjo: Nasi aribövie jëvajëromo muebejëvo'irode höjo. Ja'o jasi ujo ömo'ömohu'o jemëro ëhi ë'onövorëjo. Ëhi uavë'ëro ijönö Abraham-ro harihoho Isaac baeromo hurae gemu barëjamu gagorovo sinoho tariojahamu God-are harihurajade höjo. Ëhi'amu ijönö Isaac-ro harihoho Jacob baeromo hesi sinoho ëhi tariojahade höjo. Ëhi'amu ijönö Jacob-ro hesi harihe aho'obëhe 12 nosi hijo miono'o jabesi sinoho ëhi tarivëhobe rovade höjo.

<sup>9</sup> Ëhijo miono'ohuro masijoraeromo Joseph-are mu mahuni dë vörönëgamu hu ae gö imëvoromo mana baejare höjo. Mana baejamu rue imare ariböviohuro Joseph baeromo Egypt sa'are abuejare höjo. Abuejamu God-ro Joseph'o gemu mae juvade höjo. <sup>10</sup> Joseph'o gemu mae juvoromo Joseph-ro vavaene bae'ego gagoro ajami'ego mae hinövade höjo. Mae hijamu God-ro hu ajamiromo huë mae uehoro mae bojami'ego mu mae vaenövade höjo. Mu mae vaejamu gagorovo Pharaoh Egypt sa'are simano vaejaje ahuro Joseph-are muoho garomo rajahiromo uavade höjo: Nasi Egypt sa'aho o bövie bise'le avoho muebejehonëjo. <sup>11</sup> Ëhi uavamu muebebe va'ë'ëro iruno'e bogojiego ëma raromarue majaho rovamu ae aho'obëhe nume Egypt sa'are ave Canaan sa'are raromaruohuro huë vavaeni döro raromare höjo. Raromoromo nosi hijo



miono'ohuro ie nahoromo gavare hōjo bogojiamu. <sup>12</sup> Ie bogojiamu gagorovo Jacob-ro hejade uvavamu: Nume Egypt sa'are iruno'e iae jiajējamu hegorovo hesi harihu ōmo'ōmoho uēvade hōjo: Egypt sa'aro abueromo iruno'e imoromo ujuoho ruerējo. Ruerējamu aevoromo Egypt abuejare hōjo. <sup>13</sup> Abuejē'ēro vuonorō'ōromo Canaan sa'are rojomareje. Rojomē'ēro rōhu maho Egypt abuejamu gagorovo Joseph-ro hu ruohoromo uēvade hōjo: Na jemesi ōe jevajejo. Ēhi uēvamu Egypt sa'are simano vaejaje ahuro Joseph-are agano jabesi jōho hejade hōjo. <sup>14</sup> Hejamu Joseph-ro jōe nugō'ōromo vavuoho uavade hōjo: Ja'o agano ioro'iorohu'o Egypt sa'aro ruerējo. Ēaganoho aho'obēhe 75 ěmino'e jiaade hōjo. <sup>15</sup> Jōe nugō'ōjamu hegorovo Jacob'o hesi aganohu'o Egypt abueruomade hōjo. Abuejē'ēro ě vuovēvade hōjo. <sup>16</sup> Vuovēvamu jabesi sinoho vuonorō'ō ujuoho rojomoromo Shechem amore ě guavare hōjo mami'e jabesi hije Abraham-ro Hamor rajo aribōvioho monie bojēmiromo ě sa'aho imē'ēro.

<sup>17</sup> Guavamu nosi hijo miono'e Egypt raromaruohuro ae aho'obēhe jiobe ruejuvo God-hu mami'e hesi ujo ajēmi'i Abraham uavadēhi ěhi ajēmi'irōhe majaho dunovade hōjo. <sup>18</sup> Dunovamu gagorovo sa'are simano vaejaje ae gō Joseph bogo gavadohuro ri'ōromo Egypt sa'aho muebejade hōjo. <sup>19</sup> Egypt mueberomo nosi aribōvioho sarerēminōvade hōjo. Sarerēmiromo nosi hijo miono'oho sisē vaejēvoromo uēvade hōjo: Jemesi harihu ininoho amonō bahiromo ěhuro

vuonugo'amego vuovëho'irajo. Uë'ego ëhi ë'onövare höjo. <sup>20</sup> Ëhi'amu Moses rahade höjo. Aharihu hesi nu ano'oho mabëhe jiade höjo. Nu ano'oho mae jiamu hesi vëmu vavu'ohuro jabesi osare muohojuvo manaere niö'i gemu barëjade höjo. <sup>21</sup> Manaere niö'i gemu barëjamu gagorovo amonö banugare höjo. Banugamu gagorovo sa'are simano vaejaje a hesi abojohuro rueli gavade Moses raromamu gagorovo baeromo va'o hesi muohade höjo. Muohamu böviraejade höjo. <sup>22</sup> Böviraejamu Egypt rajohuro jabesi mu mae jö mae bövie bise'e röjahijamu bae barëjade höjo. Bae barëjë'ëro jö börömo jövoromo mu masijo vae'amaje ae jiade höjo.

<sup>23</sup> Ëhi'ojuvo Moses vadune aho'obëhe 40 barëjamu gagorovo huro uehorovoromo uvade höjo: Jaruvoho na va'oromo nasi Israel rajo aribövioho gë'ejöjo gë'i diehi raromego. <sup>24</sup> Ëhi uvonugoromo va'i gavade Egypt raje ae gemuëro Israel raje ae gemu hesi örire mu sisë vaejamu gagorovo Israel rajoho ajamiromo Egypt rajoho i'ue mana bojamiromo ano bamade höjo. <sup>25</sup> Ano bamoromo uvade höjo: Nani nasi ariböviohuro uehorovoromo uvarue höjo: God-ro nörö ua'iramu nöröro no ajamui'iramu avare darugore raromaruoho vuonugo'i va'o mae raromo'ejarëjo. Ëhi uvarue hö uvadoho bogo ëhioho jiade höjo. <sup>26</sup> Ëhi'ë'ëro nërö Moses-ro gavade höjo Israel raje niö'iro muororovamu. Muororovamu gëgorovo ahëvë'i uëvade höjo: A niö'imë agane gemuoho jëvajëjo. Röhu jemë rabëni muorovarujëjo. <sup>27</sup> Ëhi uëvamu hegorovo

mu sisë vaejade ahuro ri'öromo Moses övëro rori'o biduohö'öromo uavade höjo: Ja raro ua'ego böröme vaeromo nosi muoho garomo ahavuanuëjo. <sup>28</sup> Ja nëri Egypt rajo ananëhi na ja ëhi anego'iro ë'anuëjo. <sup>29</sup> Ëhi uavamu hejë'i Moses-ro Egypt sa'are jioromo ju'ebiro mo va'adoho va'o Midian sa'are ë hijade höjo. Ëhiromo harihe niö'i ömëvade höjo.

<sup>30</sup> Harihe niö'i ömëvoromo hijuvo vadune aho'obëhe 40 barëjamu Moses-ro a rumo'e sa'are Sinai dahoru bëhire nami'i gavade höjo ijo hisue vënehu ravo'ego anerae gemu ririre hijamu.

<sup>31</sup> Ëhijamu gagorovo tiöromo avoho ga'i bëhire va'ihö hejade höjo Badaro uavavamu: <sup>32</sup> Na jasi hijo miono'e Abraham Isaac Jacob muebejëvaje aho God jevajëjo. God jevajëjamu hegorovo Moses-ro avoho ga'ië'adoho juhuonivoromo butubumoromo bogo avoho gavade höjo. <sup>33</sup> Bogo avoho gavamu Badaro uavade höjo: Ave sa'aho nasi sa'ae jiaje na mae uehorovevoromo höru guduoho jijövëjo. <sup>34</sup> Naro iae gëvode höjo nasi ariböviohuro Egypt sa'are sisë'i raromamu gavë'i hejode höjo jabumë hara'uavavamu. Ëhuni na ruvebijë'e jevajëjo jabumë ajëmego sisë'i raromaruoho vuonugo'i mae raromoröhego. Ëhi jjë'e jiaje ri'öjego na ramö'öjego Egypt sa'aro va'ëjo. God-ro Moses-are örire ëhi uavade höjo.

<sup>35</sup> Ëaho iae Moses höjo. Urimë'i Israel rajo ariböviohuro ë ae gemuoho bijönimoromo uaruomade höjo: Ja raro ua'ego böröme vaeromo nosi muoho gavanuëjo. Israel rajo ariböviohuro Moses ëhi bijönimoruomamu God-

ro hu baejade höjo. God-ro hu baeromo mu börömoho bojamade höjo. Ëhesi bëhoho God-ro uavamu vënehu ravade ijo hisu ririre hijade anerahuro Moses nugö'öjamu Egypt sa'are abueromo a böröme namiromo Israel rajo aribövioho vavaene jëvamu baejëvoromo maro bamëvade höjo. Ëhi jië'e mu börömoho God-ro Moses bojamade höjo. <sup>36</sup> Ëae gemuoho Moses-ro Egypt sa'are hiromo bogo gavarue vörö'e muoho vae'amoromo Israel rajoho Egypt sa'are jioromo sösjëvo va'adoho va'o jovo e'ure jovo ihe Kavüë'e Jovore darugo'e muoho vaeromo sösjëvo va'adoho va'o a rumo'e sa'are darugo'e muoho vae'amobe va'ojuvo vadune aho'obëhe 40 barëjade höjo. <sup>37</sup> Ëae gemuoho Moses-ro Israel rajoho uëvade höjo: God-hu na remö'öjamu rovodëhi jö hesiro baeromo majëhi'iröhe a göhu'o huro ëhi nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. Hu jemesi sa'a raje jio'a'ajëjo. Ëhi uëvade höjo. <sup>38</sup> Ëae gemuoho Moses Israel rajehu a rumo'e sa'are gagovoromo raromaruire hu'o ë gemuore hijade höjo. Hu Sinai dahorure hiromo anera hesi jöho baeromo anumiae abo hijo miono'oho majëhinövo numeho jabesi jöho aruhiae ajio aneraha majahinövade höjo. A i'ovëvo'iröhe jöho God-aro baejade höjo nosi örire bojamui'iröhëro. <sup>39</sup> Ëhi ë'lamu nosi hijo miono'ohuro Moses-are jöho bogo ejahare höjo. Bogo ejaho'irögoro a'i Moses juahamiromo Egypt sa'are vuonorö'ö va'irögoro ë'are höjo. <sup>40</sup> Va'irögoro Aaron uaruomade höjo: Inömoho avoho'amego no ëho masije hö uvoromo jabesi ijore ijore ji-

jihō'irarējo. A'i Moses sōjavuo rovade aho no bogo gavaruējo hu dinō'e hōjo. <sup>41</sup> Ēhi atonugoromo cow harihu nu ano'o va'ēne inōmoho avohoromo uvare hōjo: Ave inōmoho darugo'ego ma-hu gemu uehorovonōvo'ejarējo. Ēhi uvoromo mie muo'amoromo vēniro mueromo rajahiromo bahijahare hōjo. Jabumē ōvehu avohare inōmoho ēho uvare hōjo: Bōrōmoho hōromo hesi ihoro sōrōho ijare hōjo. <sup>42</sup> Ēhi'amu gagorovo God-ro jabesinō dejoho bu'ōromo uēvade hōjo: Jemēro jije mujōre ēho rajēhibe va'orējo. Jemēhu nēgajēhi ēhi ē'orējo. Ēhesi jōho jō God-aro baeromo majēhinōvare aribōvi jabesi surire jajiv-oromo uvē'e hōjo: God-ro uēvajējo: Israel rajomē mie muo'amoromo vēniro mueromo bahibe a rumo'e sa'are vadune aho'o <sup>40</sup> jijiharije hōjo. Na jemē na rajehi'i ē'arije hōjo. Bogajo. <sup>43</sup> A'i ae gō jabesi god ihe Moloch ē hesi niōgu javuoho baeromo jijiharije hōjo. Ae gō jabesi god ihe Raphan hesi jiji nu ano'o ho baeromo jijiharije hōjo. Ēinōmo sisēho jemesi ōvēro avoho'amarije hōjo uvene aho rōjahi'irarijēro. Ēhuni na jemē rēmō'ō'ejōjo ōre ēgoro va'oromo Babylon iosir-amiromo rori'o va'o raromo'irarijego. God-are surire jōho ēhi jajivē'e hōjo.

<sup>44</sup> Nosi hijo miono'ehu a rumo'e sa'are raromo jijiharevare evare God-are niōgu javu bōrōmoho jabesi ōrire jiade hōjo jaburo ēho garomo uvorōhego: God-ro no'o gemu mae juvaje hō uvorōhego. Ējavu vaerōhe hesi ōroho God-ro rōjahijamu Moses-ro ēho garomo ae uēvamu ēhi vaejare hōjo. <sup>45</sup> Vaejamu nosi hijo

miono'ohuro baejare höjo. Baejē'ëro vuovëvamu jabesi ujoho jaburo baejare höjo. Baeromo Joshua-are ijore va'oromo ave sa'are rueromo gavare höjo urimore raromare aribövioho God-ro bisihö'öjëvamu gagorovo ave sa'aho baeromo javu börömoho ë bamare höjo. Bamamu javuoho ë jiobe ruejuvo David-ro böröme namiromo Israel muebejëvade höjo. <sup>46</sup> Muebejëvoromo mu mae vaeromo God-ro hu mae uehorovamu uvade höjo: Na negajëjo javu maho vaejego Jacob muebenövade aho God-ro ë hiröhego. <sup>47</sup> Röhu hu bogo a'i Solomon-ro God-ni javu maho vaejahade höjo.

<sup>48</sup> Ëhi ë'ade höjo röhu God dö mare hijajëro aehu övehu vaejharue osaroho bogo hijaje höjo. Osare bogo hijaje jöho jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro jajivoromo uvë'e höjo:

<sup>49</sup> Badaro uvavohijajo: Na hijajoho ö'idöre höjo. Höroho sa'are bamaje höjo.

Ëhi jië'oho diehi jië'e javue nanioho vaerëjo. Nuho'irode osaho dinö'e avohorëjo.

<sup>50</sup> Jemë bogo eni jëvo'ajëjo naro nasi övëro ave inömoho aho'obëhe bamë'ëro jevë'ëro.

God-are surire ëhi jajivë'e höjo.

<sup>51</sup> Sareri hia'i biriri'e aribövie jëvajëjo. Dë vövöbajo'oho gö gö uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Hia'e tugohë'e aribövie jëvajëjo. Jemesi hijo miono'ehu ë'onövarëhi ëhi ë'aruje höjo. God-are Aru'ahoho bijönimobe rovaruje höjo.

<sup>52</sup> God-are jö majëhijarue aribövioho jemesi hijo miono'oho rabu'e aribövioho bogo sisë vaejëvare höjo. Mami gö'e God-ro ae rëmö'öjamu jaburo

ae majëhiromo uëbe rovere höjo: God-are mu ma vaejaje aho rue'a'ajë uëvare höjo röhu jemesi hijo miono'ohuro muo'amare höjo. O avevejö'e jemëro God-are mu ma vaejaje aho a sisë jabesi övore bojëmamu anare höjo. Ëho jemesi sisë höjo. <sup>53</sup> Jemesi jöëni aneraëro jö börömoho God-aro baeromo bojëmare höjo. Röhu jemëro bogo ejaharije höjo.

*Stephen munëhu vajamiromo ano bamare jöhoje.*

<sup>54</sup> Stephen-ro jöho ëhi majëhijamu hejë'i Jew rajo ariböviohuro hesi örire dë vörönëgamu vörö'iraeromo ane vuogigimoruomadeje. <sup>55</sup> Ane vuogigimamu God-are Aru'ahohuro hesi darugohuro Stephen-are dë vövöbajo'ere rarovamu ö'idöre sioroho gavadeje God ajivo'ego Iesuro God-are övo manö namijamu. <sup>56</sup> Iesu ë namijamu gagorovo uëvadeje: Arueho gahëjo. Na gavajëjo ö'idöho arorovo'ego God-are A Mahuro hesi övo manö nami'ego.

<sup>57</sup> Ëhi uëvamu hejë'i rueho jaburo jö'e dadovoromo hia'e övo hitahiëro tugohoromo ma-darugo'o tutuvo rueruomoromo Stephen ruë numë baba'amoromo riravareje. <sup>58</sup> Riravoromo jagu bava'oromo rori'o nugoromo munëro vajamiruomadeje. Munëro vajami'irögoro urimo utaho'amojöëni niögoho jövo bahiruomadeje a i'e gemu Saul-ro muebejëhoröhego. <sup>59</sup> Niögoho bahinugoromo munëro vajamemu vajamijamu Stephen-ro uavadeje: Bada Iesu nasi aru'ahoho baejehego jasi örire ö'iröjo. <sup>60</sup> Ëhi uanugoromo ague aho hiromo ma-darugo'o uvadeje: Bada

ave aribövi jabesi sisëho uehorovoromo  
vuonugëhëjo. Ëhi uvoromo guomadeje.

## 8

<sup>1</sup> Stephen guomamu gagorovo Saul-ro uvadeje:  
Stephen anaroho iae mae höjo.

*Saul-hu ekaresia sisë vaejëvobe juvade jöhoje.*

Ëhi'amu evare majare aëro aevoromo  
ekaresiae Jerusalem raromaruoho mu sisë bëhe  
vaejëvonövareje. Vaejëvamu Iesuarë aribövioho  
aho'obëhe Jerusalem jioromo huruomoromo  
adovoromo va'lo Judea sa'are Samaria sa'are  
dirö'e göro göro raromobe va'areje. Apostle  
ömo'ömohuremu ëhi ë Jerusalem raromareje.  
<sup>2</sup> Amo God uehorovarue a ioro'iorohuro Stephen-  
are jöëni darugo'o nierusuburu'e bamoromo hesi  
sinoho guavareje.

<sup>3</sup> Guavamu Saul-ro ekaresiae aho'obëhe  
ijumëvo'i ë'onövadeje. Ijumëvo'irögororo osare  
osare va'oromo Iesuarë aho magonahoho  
guduamo'amoromo ruho ujuoho rueromo savoji  
gagore io'amonövadeje.

*Philip-hu Iesuarë jö bava'oromo Samaria sa'a  
rajo majëhijade jöhoje.*

<sup>4</sup> Iae huruomoromo va'are ariböviohuro dirö'e  
göro göro Iesuarë jöho majëhibe va'onövareje.

<sup>5</sup> Ëhi majëhibe va'oromo iae Philip-ro Samaria  
rajo jabesi amo börömore va'adeje. Va'oromo  
majëhiromomo uëvadeje: God-hu uavë'ëro böröme  
namiromomo ajamuijaje aho iae Iesu höjo. <sup>6</sup> Ëhi  
jië'e jöho majëhi'ego Samaria raje ae aho'obëhe



jaburo hesi jöhuremu avoho henövareje. Hesi jöho heromo ganövareje Philip-ro darugo'e muoho vae'amo'ego. <sup>7</sup> Vae'ego aru'aho sisëhuro jö'e dadovoromo a dëre jioromo suorovo va'onövareje. Övo höru'e vuovëhë'e höru sisë'e ëhi jië'e aribövioho marë'amonövadeje. <sup>8</sup> Ëhi'o'ego Samaria aribövioho nimorohëvo avohonövadeje.

<sup>9</sup> Nimorohamu ae gemuëro ë amore hijadeje. Ëa hesi ihoho Simon jiadeje. Simon-ro iro oso'e vaebe rovamu Samaria sa'a raje ae aho'obëhe garomo jöe barëjövadeje. Jöe barë'ego huro uënövadeje: Na a böröme jevajëjo. <sup>10</sup> Ëhi uë'ego amo raje ae aho'obëhe ininore va'o masijore avoho heromo uvonövareje: Nani Simon hu God-are vörö röjahuijaje ae hesi ihoho Vörö'e A Börömoho höjo. <sup>11</sup> Iro oso'e majae ëgobövie vaebe rovë'ëro ëhuni ë sa'a rajoho jöe barëjëvo'ego hesi jöhuremu avoho henövareje. <sup>12</sup> Hesi jöhuremu hejë'ëro hejareje Philip-ro jö maho majëhiromo uëvamu: God-hu böröme namiromo muebejavuajaje majaho rovë'e höjo. Iesu Keriso-are ihoho böröme höjo. Ëhi jië'e jö maho Philip-ro majëhi'ego Samaria rajo a'o magonaho'o mae uehorovoromo bapataeto vaenövareje. <sup>13</sup> Röhu iae Simon hu'o mae uehorovadeje. Mae uehorovoromo bapataeto vaeromo Philip'o gemu mae juvonövadeje. Juvoromo ganövade Philip-ro bogo gavarue darugo'e mue gö gö vae'ego garomo tiönövadeje.

<sup>14</sup> Ëhi'amu apostle ömo'öme Jerusalem raromaruohuro hejare uvavamu: Samaria

rajohuro God-are jöho ejaharuëjamu hegorovo Peter'o John'o rëmö'öjëvareje Samaria va'oröhego. <sup>15-16</sup> Rëmö'öjëvamu Peter'o John'o va'aroho va'o Samaria höröjareje. Hörönugoromo gavare God-are Aru'ahoho Samaria rajo jabesi öriroho bogo ruvebijë'e jabumë Bada Iesuare ihoro ma-bapataeto vaejë'e jiamu gagorovo God ëninamiromo uavareje Iesuare ariböviohuro Aru'ahoho baeruomoröhego. <sup>17</sup> Ëninamiromo simane öve taemëhamu God-are Aru'ahoho baeruomadeje.

<sup>18</sup> Simane öve taemëho'ego Aru'ahoho baeruumamu gëgorovo Simon-ro ri'öromo Peter'o John'o uëvadeje: Naro ijo baje bojëmi'ejöjo. <sup>19</sup> Ëhuni jemëro daruge bojemego na'o bae'iröjo ëhuro ae rahuare rahuare simanore öve bamego God-are Aru'ahoho baeruomo'iröhe höjo.

<sup>20</sup> Ëhi uëvamu Peter-ro uavadeje: Ja'o jasi moniohu'o vënëro ravëvo'ajëjo. Jero uvanuëjo: Naro monie bojamiromo ëhuro Aru'aho ae gö bojëmi'irode darugoho bae'ejöjo. Röhu ëhi jië'e darugoho hesi God-are suvuore höjo. <sup>21</sup> God-are nuniroho jasi dë vövöbajo'ooho bogo maho jio'ego ja bogo no'ooho havo'anuëjo. <sup>22</sup> Ëhuni sisë uehorovanuoho vuonugo'i Bada uavego mae jië'ooho jasi uehoro sisëho uehorovoromo vuonugah'o'irajo. <sup>23</sup> Iae na gavajoho jero ganigani-moromo mu sisë uehorovo'i hi'ego ëhuro jasi dë vövöbajo'ooho ma-sisëremu rarovavë'e höjo. <sup>24</sup> Ëhi uavamu hegorovo Simon-ro Peter'o John'o uëvadeje: Jemëro Badare öroro ëninamego huro ajemego jemëhu uevarije i'uoho bogo bae'iröjo.

25 Ëhi'amu Peter'lo John'lo Badahu mu rabe vaejamu gavare jöho majëhinugoromo vuonorö'öromo Iesuare jö maho Samaria rajo jabesi amore amore majëhibe va'aroho va'lo Jerusalem höröjareje.

*Philip-hu Iesuare jö majahijamu Ethiopia sa'a rajehu heromo mae uehorovade jöhoje.*

26 Ëhi'amu Badare anerahuro Philip uavadeje: De ri'öromo va'iranoho arue Jerusalem jioromo anume Gaza abuejarue öroro hörönëjo. A rumo'e sa'are va'arue öroho uavajëjo. 27 Ëhi uavamu hegorovo ri'öromo va'adeje. Va'ihö gavadeje Ethiopia sa'a raje aho örëro rova'amu. Ëaho Ethiopia sa'are simano vaejaje magonaho Candace uvaruoho ë magonaho hesi mu vaejahaje a böröme jiadeje. Hesi mu vaejahaje a börömëro jië'ëro huro ë magonaho hesi inömo inömoho aho'obëhe muebejahonövadeje. Hesi muoho ëhi jiadeje. Urimë'i God rajahi'i Jerusalem va'ël'ëro 28 vuonorö'öromo maratu döre hiromo miohuro jaguvamu va'ë'i suri surire jöho adahobe va'adeje. Surire jöho ëho Isaiah God-are jö majëhinövade aehu jajivade jöho jiadeje. 29 Surire jöho adahobe va'amu gavë'i God-are Aru'ahohuro Philip uavadeje: Va'oromo arue maratuore hiromo va'aje aho birohoro ajiö hu'lo hiromo va'onëjo.

30 Hiromo va'onëjamu hegorovo Philip-ro tutuvo va'oromo hejade rue Ethiopia rajohuro Isaiah-are surire jöho adahamu hegoro uavadeje: Ëjö adahanuoho na ja hejanuëjo o bogajo.

31 Ruehuro uavadeje: Aehu bëhi bogo röjehijë'oho

na diehi hejōrajo. Rojomoromo na'o hijego va'arējo. <sup>32</sup> Ēhi uavamu hegorovo Philip-ro aji hu'o hijadeje. Hiromo gavadeje Ethiopia rajohuro ave jōho adahamu.

Vaevè'o ho sheep ano'i hu'irae va'aruēhi ēhi bava'are hōjo.

Sheep harihu u tarivahego bogo uē'uēvē'e nami-jajēhi ēhi jōrume namijade hōjo.

<sup>33</sup> Aēro hesi iho mu'uvahamu aho bogo ajamiromo hesi jō maho jōvade hōjo.

Raro hesi aboji harihu'o jabesi jōho majahui'ajējo.

Aboji harihu'o rumo'e ave sa'are hijadoho iae barējē'e hōjo.

<sup>34</sup> Ējōho adahoromo rue Ethiopia rajo a bōrōmohuro Philip uavadeje: Ave jōho na uevego hejōjo. Jō God-aro baeromo majēhinōvade ahuro rahuare jōe jajivē'e hōjo. Na hesi jōe o ae gō hesi jōe jajivade hōjo. <sup>35</sup> Ēhi uavamu hegorovo Philip-ro ē adahade jōho aevoromo Iesuarē jō maho majahijamu Ethiopia rajohuro hejadeje.

<sup>36</sup> Heromo ōrēro va'ihō gavare jove jiamu gagorovo rue a bōrōmohuro Philip uavadeje: Ēhuro gavējo jove jiego. Naehu avevejō'e bapataeto vaejē'o ho na mae hōjo o sisē hōjo.

<sup>37</sup> [Mae o sisē hōjamu Philip-ro uavadeje: Ja jasi dē vōvōbajo'e aho'o mae uehorovē'ohuro bapataeto vaejē'o ho iae mae hōjo. Iae mae hōjamu ruehuro uavadeje: Io'ajo. Iae na mae uehorovoromo uvajējo: Iesu Keriso iae God-are Harihe hōjo.]

<sup>38</sup> Ēhi uanugoromo maratu jagu bava'ajoho ēhi namijōro uavadeje. Namijamu Philip'o ē

a börömohu'o jaburo niö'iro jovore abueromo Philip-ro ë aho bapataeto vaejadeje. <sup>39</sup> Bapataeto vaeromo jovore jioromo rojomareje. Rojomamu gavë'i Badare Aru'ahohuro Philip ma-majioho hu'irae baeromo va'adeje. Va'amu Ethiopia rajo a börömohuro ijoho hu bogo gavadeje. Bogo gal'irögoro maratuore ajio hirono nimorohobe va'adeje. <sup>40</sup> Va'amu Philip-ro gavadeje mami'e Ashdod amore rovë'e jiamu. Ashdod rueromo amore amore höröbe jö maho majëhibe ruejuvo Caesarea amore höröromo ë hijadeje.

## 9

### *Saul-hu aevoromo Christian vaejade jöhoje.*

<sup>1</sup> Ëhi'amu Saul-ro bogo vuonugo'i Badare aribövioho muo'amo'i ma-vöröëremu jövonövadeje. Ma-vöröëremu jövë'ëro Jerusalem ajiomoromo va'oromo Jew rajo priest börömoho uavadeje: <sup>2</sup> Na negajëjo jero surire jajivoromo i'imemego na Damascus amore ujuoho va'oromo Jew rajehu God rajahjarue osare osare i'imëmego jaburo garomo uvo'iröhego: Nörö priest börömo hesi ihoro rovë'e höjo. Jabuhu ëhi uvë'oho ue'iramu naro gë'irode ae o magonahe Iesuarë örëre jijihamu gavë'oho naro gudumëvoromo Jerusalem amore vuonorö'ö ujuoho rue'ejöjo.

<sup>3</sup> Ëhi ë'ë'ëro iae va'adeje. Va'adoho va'o Damascus amore hörö'i gavade ajoho ma-majioho ö'idöre jioromo ruvebiromo hu ajivamu gavë'i <sup>4</sup>sa'are behumorovoromo hejadeje ëhi uvavamu: Asë'e Saul ja rabëni sisë vaejevanue höjo.

<sup>5</sup> Sisë vaejevanue hōjamu uavadeje: Bada ja rahuo javajëjo. Rahuo javajëjamu uavadeje: Jaehu sisë vaejevanue aho Iesu na jevajëjo. <sup>6</sup> Rōhu ri'ōromo va'oromo rue Damascus amoro hinëjo. Hiromo he'a'anuejo ae gemuëro ua'iramu: Jero ëhi ëhi ë'ëjo.

<sup>7</sup> Ëhi uavamu Saul'o va'are ariböviohuro aho bogo ga'i ma-huëhemu heromo ma-jörume riravareje. <sup>8</sup> Ma-jörume riravamu Saul-ro sa'are raromadohuro ri'ōromo nune dadovoli rōhu öri ari'oho bogo gavadeje. Öri ari'oho bogo gavamu gatorovo rueho jaburo övëro ma'eno bava'oromo Damascus amore suorovareje. <sup>9</sup> Suorovonugoromo Saul-ro öri ari'oho bogo gavë'e ioho jovoho bogo ijë'e ma-hijuvo majae niö'i gemu barëjadeje.

<sup>10</sup> Majae niö'i gemu barëjamu Iesuarue ae gemu hesi ihe Ananias Damascus amore hiromo nia'ovo'iraeromo gavadeje Badaro rueromo uavamu: Ananias-ajo. Ëhi uavamu ruehuro uavadeje: Bada na aviae jevajëjo. <sup>11</sup> Na aviae jevajëjamu Badaro uavadeje: De ri'ōromo öri ihe Ahorirehu Va'arue Öroro va'onëjo. Va'oromo Judas-are osaro höröromo uënëjo: Tarsus amo rajo a ihe Saul na ëho jiajëjo. Na hu ga'i rovode hōjo. Ëhi uënëjo. Iae hu parie vaejajëjo. <sup>12</sup> Urimë'i huro nia'ovo'iraeromo gavade hōjo ae gemu Ananias-ro rueromo hesi övoho sinore bamamu nunoho marëjoro. Ëhuni va'oromo gavëjo. <sup>13</sup> Ëhi uavamu hegorovo Ananias-ro uavadeje: Bada iae mae hōjo rōhu na hejode hōjo ae aho'obëhe Saul-are jö sisëho uevamu hejode

höjo. Jaburo uevare höjo: Huro Jerusalem amore hiromo jasi aribövioho mu sisë bëhe vaejèvo'i hijade höjo. <sup>14</sup> Mu sisë vaejèvè'ëro Jerusalem priest masijo jabesi darugoho baeromo aviae rovè'e höjo èhuro ae rahu ja uehorovavè'oho guduamo ujuoho va'o barèröhëro. <sup>15</sup> Èhi uavamu Badaro uavadeje: O-ajo. Va'ëjo. Èhesi bëhoho naro ë iaho baejè'e jevajëjo huro nasi muoho vaeröhego. Huro nasi jöho bava'oromo sa'a ioro'ioro rajo aribövioho jabesi a masijoho Israel rajo aribövioho huruoho majëhibe juvego ae aho'obëhe heruomoröhego èhuni na Saul baejode höjo. <sup>16</sup> Baejè'ëro naro hu røjahi'ejöjo huro garöhego huhu nasi jöëni vi'ehe huë vavaene rabe bae'iröhoho diehi jië'e jiego garöhego.

<sup>17</sup> Èhi uavamu hegoroovo Ananias-ro va'adoho osare rumo va'oromo övoho Saul-are sinore bamoromo uavadeje: Öho Saul-ajo. Badaro remö'öjamu rovode höjo. Ja ave amore rue'irögoro örire gavane aho Iesuro remö'öjade höjo naro rueromo ajamego jasi nunoho marè'i God-are Aru'ahohuro jasi dë vövöbajo'ere abueromo rarovavo'iröhego. <sup>18</sup> Èhi uavamu gavè'i hiobaro ginioru nu ano'o va'ënoho Saul-are nunire jioromo sa'are rireromo rovamu nunoho marëjadeje. Marëjamu ri'öromo bapataeto vaejadeje. <sup>19</sup> Bapataeto vaenugoromo ie inugoromo röhu maho biririvoromo mae hijadeje.

*Saul-hu Damascus amore hiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.*

Mae hijë'ëro Iesuare ariböviohu'o Damascus hi-jamu majae ma-gemu niö'i barëjadeje. <sup>20</sup> Hiromo ma-burëro aevoromo Jew rajehu God rajahijarue osare osare Iesuare jöho majëhibe juvadeje. Majëhiromo uënövadeje: Iesu iae God-are Harihe höjo.

<sup>21</sup> God-are Harihe hö uëvamu heromo tiöromo uarovareje: Asë'e ë aho Saul na ae gemuoho höjo o ae gö höjo. Ëhesi bëhoho Saul Jerusalem hiromo bogo ëhioho ë'onövade höjo. A'i Iesu uehorovarue aribövioho muo'amonövade höjo. Muo'amë'ëro huhu ave rovade hesi bëhoho Iesuare aribövioho guduamo ujuoho va'oromo Jew rajo priest masijoho i'imëmego baejëvo'iröhego ëhuni rovade höjo. Ëhi jië'oho hu diehi'oromo Iesuare jöho majahuijajëjo.

<sup>22</sup> Ëhi uarovamu Saul-ro biririvo avohoromo jöho jövobe va'oromo majëhiromo uënövadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho Iesu höjo. Ëhi uëromo ë jö bëhoho avoho garomo hejë'ëro darugo'o majëhijamu hegorovo Jew raje Damascus amore raromaruoho jabuhu Saul-are jö aho'iröhoho bogo eni jioruomadeje.

<sup>23</sup> Bogo eni jioruomamu ëhi'ojuvo majae aho'obëhe barëjamu Jew rajohuro gagovoromo Saul ano'i atareje. <sup>24</sup> Ano'i atamu ë jöho heromo ae göëro Saul majahijadeje. Röhu jene vö'öe majae vahie Jew rajo ariböviohuro Damascus amo rejo ojore ojore atovo raromareje Saul hörö rovego ano'iro. <sup>25</sup> Ëhi'obe va'ojuvo hujeji vahie gemu evare Saul-are aemo'aemohuro uavamu niomoniomo bojö gagore abo hijadeje. Abo



hijamu ö'ëro beromo ma-saginiëri ö'ire ma'enëli rejo sigagure ö'oho a'ohö'öjëli ma-u'emu ba'amamu je'onö ruvebi sa'are ravo'amoromo va'adeje.

*Saul-hu Jerusalem amore va'oromo ë'ade jöhoje.*

<sup>26</sup> Va'oromo Jerusalem höröjadeje. Höröromo Iesuare ariböviohu'o gemu mae juvo'i ë'o gavadeje. Juvo'ia'amu gagorovo rue ariböviohuro uvareje: Nani Saul bogo Iesuare aehu jio'i ma-sareramuijajëromo juhuonamiruomadeje.

<sup>27</sup> Juhuonamijamu gagorovo Iesuare ae gemu Barnabas-ro Saul ajamiromo hu'irae baeromo apostle jabesi ö'ire rovadeje. Rueromo uëvadeje: Saul urimo mu sisë vaenövadëhioho bogo ëhioho vae'i a'i Damascus ö'ire va'ihö gavade höjo Badaro bihoromo jöe ëhi ëhi majahijamu. Jöe ëhi ëhi majahijamu hegorovo Damascus va'oromo darugo'o maëro Iesuare jöho majëhibe juvade höjo. Ëhuni jaruvoho Saul hu a mae höjo.

<sup>28</sup> Ëhi'amu gagorovo Saul-ro Iesuare ariböviohu'o gemu mae hi juvadeje. Hi juvoromo biririvoromo Badare jöho Jerusalem ame bövioho majëhibe juvadeje.

<sup>29</sup> Majëhibe juvoromo Jew rajehu Greece huëhu atarue ariböviohu'o Iesuare jöho jövoromo jö aho'ahamirovareje. Jö aho'ahamirovoromo rueho jaburo Saul ano'irögoro ë'areje.

<sup>30</sup> Ano'ia'amu gagorovo Iesu uehorovarue ö mueno'o ömo'ömohuro Saul hu'irae baeromo Caesarea amore abuejarocho abo nugö'öjamu hesi amëro Tarsus va'adeje.

<sup>31</sup> Va'amu Judea sa'are Galilee sa'are Samaria sa'are jioruomaje ekaresia ariböviohuro huë vavaeni'e raromaroho barë'i mae raromareje. Mae raromamu God-are Aru'ahohuro ekaresiaho ajëmamu Bada mae uehorovoromo biririvobe va'amu ae aho'obëhe jëvobe va'adeje.

*Peter-hu Lydda amore Joppa amore va'o hi-romo ë'ade jöhoje.*

<sup>32</sup> Ëhi'ego Peter-ro amore amore juvonövadeje. Juvoromo iae God-are aribövioho gë'iro Lydda amore abueromo ë hijadeje. <sup>33</sup> Hiromo gavadeje ae gemu hesi ihe Aeneas övo höru'e vuovahë'ëro maratuoremu raromamu. Mami'e aevoromo raromobe rovadoho vadune aho'obëhe 8 barëjë'e jiadeje. <sup>34</sup> Raromamu gagorovo Peter-ro uavadeje: Aeneas Iesu Kerisoro jasi sinoho avohahajëjo ëhuro mae javojöro. Ëhuni ri'öromo jaehu raromanue maratuoho avoho bamëjo. Ëhi uavamu hejë'i ma-burëro ri'öjadeje. <sup>35</sup> Ri'öromo juvamu Lydda amo rajohu'o Sharon sa'a rajohu'o ae aho'obëhe Aeneas garomo aevoromo Badare ijore ijore jijihadeje.

<sup>36</sup> Ëhi'amu Iesuare magonahe gemu hesi ihe Tabitha Joppa amore hijadeje. Hesi ihoho Greece huëhu uvaruoho Dorcas-je. Dorcas iho bëhoho mi ihe deer-je. Huro hiromo huë baejë'e muoho vaeromo ae ajëminövadeje. <sup>37</sup> Ae ajëmiromo ijonö guomo guome baeromo guomadeje. Guomamu hesi sinoho u'oromo baeromo javu döre osare ajio bamareje. <sup>38</sup> Bamamu Iesuare ariböviohuro hejareje uvavamu: Peter-ro Lydda amore hijajë uvamu hegoro öroho bogo ëgoho jië'ego ae

niö'li uëvareje: Va'irarijoho Peter uavego ma-  
 burëro rue'irajo. Rue'irajamu va'o majahijareje.  
<sup>39</sup> Majahijamu hegorovo Peter-ro ri'öromo jabu'o  
 rovamu hu'irae baeromo döre osare iojio mareje.  
 Iojio mamu magonaho doru ömo'ömohuro  
 nierusuburu'e bamë'i Peter-are bëhire ro ruë  
 numë gagovo rova'o rojomoromo Dorcas-hu  
 jabu'o hijë'i sigohi'amade niögoho Peter-ro  
 gajöro röjahijareje. <sup>40</sup> Röjahijamu huro jabumë  
 aho'obëhe ë döre osare jëvamu rëmö'öjamu va'o  
 barëjadeje. Va'amu Peter-ro ague aho hiromo  
 God-are örire ëninamiromo huotorovoromo  
 sinoho garomo uavadeje: Tabitha ri'öjëjo.  
 Ri'öjëjamu Tabitha-ro nune dadovoromo Peter  
 garomo ri'öromo döre hijadeje. <sup>41</sup> Hijamu  
 gagorovo Peter-ro öve nugö'öromo ma'enoromo  
 nigemamu namijadeje. Namijamu Peter-ro  
 uvëvadeje magonaho doru ömo'ömohu'o Iesuare  
 ae magonaho ioro'iorohu'o ruejöro. Rovamu  
 Peter-ro uëvadeje: Ave magonahoho i'ovoromo  
 mae hijaje gahëjo. <sup>42</sup> Ehi'ade jöho Joppa amoho  
 aho'o uarovo barëjadeje. Jöho uarovamu  
 hegorovo ae aho'obëhe Bada aevoromo mae  
 uehorovoruomadeje. <sup>43</sup> Mae uehorovamu Peter-  
 ro majae aho'obëhe Joppa amore baeromo mi  
 sino mae avohaje a hesi osae gemuore hijadeje.  
 A ihoho Simon jiadeje.

## 10

*Peter-hu Jew raje jiadeje röhu sa'a gö raje  
 Cornelius ga'i va'ade jöhoje.*

1 Peter-ro Simon'lo gemuore hijamu iae ae gemuëro arue Caesarea amore hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Cornelius jiadeje. Cornelius bogo Jew rajoho jio'i hu muorovo simano vaejaje aëro jië'ëro muorovo aribövi ioro'ioroho ma-gemuoro bu'öromo hijë'ëro ëhi muebejëvonövadeje. Ëmuorovo aribövi gemuore bu'öjare jabesi ihoho Italy muorovo aribövie jiadeje. 2 Röhu Cornelius God mae uehorovaje ae jiadeje. Hu'lo hesi agane aho'lo jaburo God rajahinövareje. Huro Jew rajo aribövioho huë baejëvoromo ajëminövo God-are örire jöe jövonövadeje. Ëhi jië'e ae jiadeje.

3 Ëhi jië'e aëro jië'ëro iae majae sanuovamu gagoro Cornelius-ro nia'ovo'iraeromo ma-samaro gavadeje God-are anerae gemuëro rovamu. Rueromo uahijo: Cornelius-ajo.

4 Cornelius-ajamu hegorovo Cornelius-ro aneraho juhuonamiromo ërimahoromo uavadeje: Ja diehi uehorovoromo rovanuëjo. Rovanuë'ego anerahuro uahijo: Jaehu God-are örire jö jövanuoho ae gö huë baejëvanuoho ëho God-ro ejahoromo ja mae uehorovavajëjo. 5 Ëhuni ae gö rëm'öjego rue Joppa amore va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. 6 Simon Peter-ro Simon göhu'lo mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore ma-jahuri hijajëjo. Hesi javuoho sö jovo bëhire jiajëjo. 7 Anerahuro ëhi majahinugoromo va'amu gagorovo Cornelius-ro hesi osa muebejहारue ae niö'iro o muorovo ae gemuëro ëhi riejöro jöe nugö'öjjadeje. Ëmuorovo aho God mae uehorovoromo Cornelius hu'lo gemu mae

juvoromo ajamijaje ae jiadeje. <sup>8</sup> Ēaho niö'i gemu rueruomamu Cornelius-ro diehi ë'amu gavade jöho majëhiromo rëmö'öjamu Joppa amore va'areje.

<sup>9</sup> Nërö ë ariböviohuro örëro va'oromo Joppa suorovo'i rovereje. Suorovo'i rovamu gavë'i majae ririre rabu'e jiamu gagorovo evare Peter-ro ruhëre javu döre ajiomoromo hitavë'ëro raromaruire ë hijadeje God-are örire jöe jövo'irovo. <sup>10</sup> Hiromo hömamu hegorovo ae uëvadeje: Ie avohoromo bojemirego na i'iröjo. I'irö uëvamu hegoro ioho avohahareje. Ioho avohahamu hu nune jioromo nia'ovo'iraejadeje. <sup>11</sup> Nia'ovo'iraeromo gavadeje ö'idöho arorovo'ego niögu va'ëne inömo böröme veneguöruvë'oho hesi bëhire ruvebi raromamu. <sup>12</sup> Raromamu gavë'i gavadeje sa'are jijihaje maje gö gö sigobe je'o uge rabe rabe niögu va'ëne inömo hesi döre jio'amamu. <sup>13</sup> Jio'amamu gagorovo hejadeje uavavamu: Peter jero ri'öromo muo'amoromo ijëjo. <sup>14</sup> Ijëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Bada bogajo. Jew rajo noehu bogo ijarue i sisëho bogo mae bogo ibe rovë'e jevajëjo jögore ahojöëni. <sup>15</sup> Peter-ro ëhi uanugoromo hejadeje röhu maho uavavamu: O-ajo. God-hu sisë barëjë'e hö uvoromo jiovëhë'e mioho raboho ëho nadi uvorëjo: Sisë höjo. <sup>16</sup> Vae niö'i gemu ëhi jië'e muoho Peter-ro ga'i hijuvo evare gavadeje ë inömo sionëro ö'idöre ba'ojiomamu.

<sup>17</sup> Ba'ojiomamu gagorovo Peter-ro hesi uehorovoromo uvadeje: Nia'ovo'iraeromo gavode

hesi bēhoho rabe hōjo. Hesi bēhoho rabe hō uvamu iae nume Cornelius-are ariböviohuro Simon-are osaho dinö'e jiaje jōho hejē'ëro ē osa hesi ojanore ro riravareje. <sup>18</sup> Riravoromo ma-darugo'o uvareje: Na ae ihe Simon Peter ēho jiajējo.

<sup>19</sup> Ĕhi uvamu iae Peter-ro nia'ovo'iraeromo gavade mu hesi bēhoho uehorov'e hijamu gavē'i God-are Aru'ahohuro hu uavadeje: Hejējo. Ae niö'i gemu jaburo ja nahavaruējo. <sup>20</sup> Ri'ö abue'i nadi uvonējo: Sa'ae gö raje jēvo'ego bogo va'ejö uvo'i ma-va'onējo. Naro rēmö'ojamu rovere hōjo. <sup>21</sup> Ĕhi uavamu hegorovo Peter-ro abueromo nume rovere aho uēvadeje: Jemē nahevarujoho na aviae jevajējo. Jemē rabe nēgamu rovarije hōjo. <sup>22</sup> Rovarije hōjamu uavareje: Muorovo simano vaejaje ae Cornelius-ro uövuamu rovere hōjo. Hu a mae God mae uehorovaje ae hōjo. Ĕhuni Jew raje ae aho'obēhe jaburo hesi örire mae uehorovarue hōjo. Ĕhi jiē'ego God-are anerae gemuëro rueromo Cornelius uavade hōjo: Jero uavego Peter ruel'irajo jöe majahijego he'irane hōjo. Ĕhuni rovere hōjo. <sup>23</sup> Ĕhuni rovere hōjamu hegorovo Peter-ro uēvadeje: Osaro ro raromoromo vahiromego momorö'örējo.

Ĕhi ē'ē'ëro nērōho Peter-ro ri'öromo jabu'o va'adeje. Röhu Joppa raje Iesuale ö mueno'o ioro'iorohuro hu'o va'areje. <sup>24-27</sup> Va'aroho va'o nērōho Caesarea amore suorovareje. Amore suorovoromo Cornelius-are osare va'ia'amu Cornelius-ro Peter bihoromo uvadeje: Peter God va'ēne hōromo hesi bēhire sa'are ague aho

hiromo Peter rajahijadeje. Rajahijamu gagorovo Peter-ro Cornelius banigojomoromo uavadeje: Nadi ehioho ë'i ma-ri'öromo döro namijëjo. Na bogo God jevo'i ma-ae jevajëjo. Ma-ae jevajë uanugoromo hu'o Cornelius'o jöe jörovobe osare va'oromo Peter-ro gëvade Cornelius-are agane aemo'aeme ruejöro uëvadoho ae aho'obëhe gagovoromo gemuore raromoromo muebejamu.

<sup>28</sup> Muebejamu gëgorovo uëvadeje: Iae jemë'o gavarujëjo Jew rajo noehu sa'a ioro'ioro rajo jemë'o gemu mae jijih'o'iröhoho o jemesi osare va'iröhoho nosi öroho tugohahu'e höjo. Ehi höjo röhu God-ro na röjehiromo uevë'e höjo: Jero nadi uvonëjo: Sa'a ioro'ioro rajoho o rahuo rahuo sisëgo gorëvo'iröhe aribövioho jio'amajëjo.

<sup>29</sup> Ehuni naro ruejöro jero jöe nugö'öjamu hegorovo na bogo uvode höjo: Ja sa'a gö raje javajëromo nue gö gö uehorovo'i ma-burëro rovode höjo. Ehi jië'oho rabëni ruejöro uevane höjo.

<sup>30</sup> Uevane höjamu Cornelius-ro uavadeje: Naehu uavode hesi bëhoho urimo riröhe majae sanuovamu jaruvo jiajëhi naro nasi osare hiromo God-are örire jöe jövode höjo. God-are örire jöe jövë'i gavode höjo ae gemuëro niögu aji mabëhe ba'amë'e nasi örire rovamu. <sup>31</sup> Rueromo uevavohijajo: Cornelius jaehu God-are örire jö jövanuoho God-ro ejahoromo jaehu ae gö huë baejëvanuoho huro eh'u'o uehorovajëjo. <sup>32</sup> Ehuni ae rëmö'öjego Joppa va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. Simon Peter-ro Simon göhu'o mi sino mae avohaje

a hesi osae gemuore ma-jahuri hijajëjo. Hesi javuoho sö jovo bëhire höjo. <sup>33</sup> Èhi uevamu hejë'i naro ma-burëro jöe nugö'öjode höjo jero ruejëro. Röhu ja rovanoho iae mabëhe ë'ane höjo. Èhu'ëro no ae aho'obëhe aviae God'o gemuoro raromoromo muebejaruëjo he'i Badaro diehi diehi jöho bojamë'ëro jero majahuijego.

*Peter-hu Cornelius-mesi örire majahijade jöhoje.*

<sup>34</sup> Èhi uavamu hegorovo Peter-ro jöho majëhiromomo uëvadeje: Iae na gavajoho God bogo Jew rajohemu nimo'i sa'a ioro'ioro rajoho bijönimo'i <sup>35</sup> a'i ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromoromo God uehorovoromo mu mae vaejaruoho no aho'o huro ëhi ma-gemu uehorovavuoromo ejahuaje höjo. <sup>36</sup> Iae jemë'o gavarujëjo God-ro Israel rajo nosi örire ave jö maho majahuiromomo uövuade höjo: God na'o jemë'o hahagu hahagu javuadoho jaruvoho Iesu Kerisoro gagovavuë'e höjo. Röhu huro böröme namiromomo sa'ae dinö'e dinö'e muebejavuaje ae höjo. <sup>37</sup> Jemë'o gavarujëjo Iesure mu börömoho Judea sa'ae bövioho rumorovade höjo. Bapataeto vae'iröhe jöho John-ro majahuijamu evare ë mu börömoho Galilee sa'are aevoromo Judea sa'ae bövioho rovade höjo. <sup>38</sup> Nazareth rajo ae Iesu hesi jöho jemë'o iae hejaruje höjo. God-ro Iesu muro bamo'irögoro hesi Aru'ahohu'o darugohu'o bojamiromomo muro nugade höjo. Muro nugë'l'ëro hu'o gemu mae juvo'ego Iesuro ae mae vaejëvobe Satan-are darugoro raromarue aribövioho aho'o ajëmibe



ëhi ë'obe ë sa'ae bövioho juvonövade höjo. <sup>39</sup> Juvoromo Jew rajo nosi sa'are o Jerusalem amore mu rabe rabe vaejadoho iae nosi nunëro gavë'e javuajëjo. Aëro hu korosire anamu guomade höjo. <sup>40</sup> Guomamu majae niö'i gemu hesi uhure God-ro uavamu ri'öjë'ëro hijamu gavare höjo. <sup>41</sup> Ae aho'obëhe Iesu bogo gavare höjo. Noehu hu garomo a majëhiröhego God-hu mami'e baejavuade aribövioho noremuëremu hu gavare höjo. Hu guomoromo ri'öjade hesi ijore hu'o i jovo ue'ahare aribövioho noremuëremu gavare höjo. <sup>42</sup> Noro hu gavamu Iesuro uövuade höjo noro hesi jöho ae majëhiromu uënövoröhego: God-ro Iesu gemu uavade höjo ae aho'obëhe vuovë'ohu o bogo vuovë'ohu hesi nunire riravego mevëvoröhego. Ëhi uënövoröhego Iesu majahuijade höjo. <sup>43</sup> Röhu ë a hesi jöho jö God-aro baeromo majëhinövare ae aho'obëhe avoho majahuiromu jajivobe rovere höjo. Jajivoromo uövuare höjo: Ae rahu ë a mae uehorovë'ohu God-ro hesi jöëni nosi sisëho uehorovoromo vuonugahu'ajëjo.

*Sa'a ioro'ioro rajehu aevoromo God-are Aru'aho baejare jöhoje.*

<sup>44</sup> Peter-ro ëhi majëhijamu gavë'i God-are Aru'ahohuro ruvebiromu jö hejarue aribövie aho'o jabesi dë vövöbajo'ere abue'amadeje. <sup>45-46</sup> Abue'amamu gagoro Jew raje Iesu mae uehorovë'i Peter'o rovere ariböviohuro hejare ë sa'a ioro'ioro rajohuro bogo hejarue huë göëro göëro atoromo God böröme hö uvavamu hegorovo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu uehorovoromo

uvareje: Asële God-ro hesi Aru'ahoho bogo Jew rajohemu bojamui'i sa'a ioro'ioro rajohu'o bojëmijade hōjo. Bojëmijade hōjamu Peter-ro ri'ōromo uēvadeje: <sup>47</sup> Jew rajo noehu God-are Aru'aho baejarēhi ave sa'a ioro'ioro rajo ariböviohu'o God-are Aru'ahoho ēhi baejare hōjo. Ēhi jī'ē'oho no rabēni ahēvo'iramu bogo bapataeto vae'a'aruējo. Bēhe bogohōjo. <sup>48</sup> Ēhi uēnugoromo hesi aribövioho uēvadeje: Iesu Keriso-are ihoro bapataeto vaejēvohējo. Ēhi ē'ē'ēro Cornelius-mēro Peter uavareje: Nadi ma-burēroho va'i majae ēgo'o no'o hiromo va'onējo. Ēhi uavamu jabu'o hijadeje.

## 11

*Sa'a ioro'ioro rajehu bapataeto vaejare jō Peter-hu majēhijamu Jerusalem ekaresia ariböviehu hejare jōhoje.*

<sup>1</sup> Iae apostle ōmo'ōmohu'o Keriso-are ō mueno'o ioro'iorohu'o Judea sa'are rōhu ē sa'ae gemuore dirō'e gōre gōre raromaruohuro hejareje uvavamu: Bogo Jew rajoho gemu a'i sa'a gō rajohu'o God-are jōho baejare hōjo. <sup>2</sup> Ēhi uvamu hegorovo Jew rajo a ioro'ioroho Jew rajehu ē'aruēhi sa'a gō rajo jabesi sino tarivēhorōhego nimoruomaje ariböviohuro gavare Peter Jerusalem rovamu gagorovo birevoromo uavareje: <sup>3</sup> Jew rajo nosi sino tarivahuaruēhioho aho jabesi sinoho bogo ēhioho tarivēhare hōjo rōhu jero jabesi osare va'oromo jabu'o gemu mae hiromo ioho ijane hōjo.

<sup>4</sup> Ëhi uavamu Peter-ro ri'öromo huhu sa'a gö rajohu'o hiromo vaejade mu hesi bēhoho huruoho majēhi barējadeje. <sup>5</sup> Majēhiromo uēvadeje: Naehu vaejode mu hesi bēhoho na anumiae Joppa amore hijode hōjo. Hiromo God-are örire jōe jōvode hōjo. Jōe jōvē'i nia'ovo'iraeromo gavode hōjo niōgu va'ēne inōmo bōrōme veneguōruvē'oho nasi bēhire ruvebi raromamu. <sup>6</sup> Raromamu ga'i gavode hōjo amo maje je'o maje sigobe uge rabe ēhi ē inōmo hesi dōre jio'amamu. <sup>7</sup> Hejode hōjo uevavamu: Peter ri'öromo muo'amoromo ijējo. <sup>8</sup> Ijējamu hegoro naro uavode hōjo: Bada bogajo. Jew rajo noehu bogo ijarue i sisēho bogo mae bogo ibe rovē'e jevajējo jōgore ahojōēni. <sup>9</sup> Ëhi uanugoromo hejode hōjo ö'idōre rōhu maho uevavamu: O-ajo. God-hu sisē barējē'e hō uvoromo jiovēhē'e mioho raboho ēho nadi uvorējo: Sisē hōjo. <sup>10</sup> Ëhi uevamu ēhi jiē'e muoho vae niō'i gemu naro ga'i hijuvo evare gavode hōjo ē inōmoho aho'o sionēro ö'idōre ba'o'jio'iomē'e jiamu. <sup>11</sup> Ëhi'amu gavē'i ae niō'i gemu naehu hijaje osare ö'are hōjo Caesarea amore jioromo rēm'ö'jē'ēro jiē'ēro. <sup>12</sup> Ö'amu God-are Aru'ahohuro uevade hōjo: Nadi uvonējo: Sa'a gö raje jēvo'ego nani na jabu'oho bogo va'ejō uvo'i ma-va'onējo. Ëhi uevamu ave raromarue Iesuare ö ömo'ömo'ho övo gö mine övo göre gemu ēho jaburo na'o gemu mae ri'öromo ē rovere ariböviohu'o gemuore va'oromo Cornelius-arire suorovoromo hesi osare va'are hōjo. <sup>13</sup> Noro hesi osare va'amu Cornelius-ro uövuade hōjo: Na gavode

höjo anerae gemuëro rueromo uevavamu: Ae rëmö'öjego Joppa va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. <sup>14</sup> Huro rueromo jöe majëhi'ajëjo ja'o jasi aganohu'o heromo bogo sisëroho va'li maro raromo'irarijego. <sup>15</sup> Cornelius-ro ëhi uövuamu hegorovo naro aevoromo jöho majëhijamu gavë'i God-are Aru'ahohuro jabesi örire ruvebijade höjo. Urimë'i Jew rajo nosi örire ruvebijadëhi ëhi ë'ade höjo. <sup>16</sup> Ruvebijamu gagorovo naro uehorovoromo uvode höjo: O Badaro mami'e uövuade höjo: Urimë'i John jovëro bapataeto vaejövade höjo. U'emu God-ro hesi Aru'ahoho mëmiromomo ëhuro jovoho bogo a'li Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ajëjo. Iesuro ëhi uövuade höjo. <sup>17</sup> Amo urimë'i noehu Bada Iesu Keriso mae uehorovamu God-hu hesi Aru'aho suvuro mamuijadëhi ëhi sa'a gö ariböviohu'o mëmade höjo. God-hu ëhi sa'a gö rajo ajëmijadoho ëhu'o ho na rabëni God-are öroho tugohojörajjo.

<sup>18</sup> Peter-ro ëhi uëvamu hegoro rue Jew rajo-huro Peter birevaroho vuonugo'li God rajahiro-mo uavareje: Ëhi jië'o ho God-ro sa'a ioro'ioro rajo jabesi öroho jiovëhë'e höjo ëhuro jabu'o dë vövöbajjo'e huotorovoromo mae raromo'iröhego.

*Antioch amo rajehu aevoromo Keriso mae uehorovare jöhoje.*

<sup>19</sup> Urimë'i Jew rajëro Stephen anonugoromo Iesu mae uehorovarue aribövioho sisë vaejëvamu gagorovo huruomoromo sa'are sa'are va'o raromareje. Va'aroho ioro'iorohuro ma-bisemu dunoro va'o raromo'li ioro'iorohuro öri ëgobövie va'oromo Phoenicia sa'are o Cyprus sa'are

o Antioch amore ë va'lo raromoruomadeje. Raromoromo Jew rajohemu Iesuare jöho majëhinövareje. <sup>20</sup> Röhu Iesu mae uehorovarue a ioro'ioroho Cyprus sa'a rajohu'lo Cyrene amo rajohu'lo ëho jaburo Antioch amore va'lo raromareje. Raromoromo bogo Jew rajohemu a'i sa'a gö ariböviohu'lo Bada Iesuare jö maho aevoromo majëhijareje. <sup>21</sup> Sa'a gö ariböviohu'lo jöho majëhijamu Bada God-ro daruge ajëmijamu Antioch amo raje ae aho'obëhe Bada Iesu mae uehorovoromo aevoromo hesi örire jijihareje.

<sup>22</sup> Hesi örire jijihamu Jerusalem ekaresiahuro ë jöho hejareje. Heromo Barnabas nugö'öjamu Antioch rajoho gë'i va'adeje. <sup>23</sup> Va'oromo gavade God-ro mae ajëmijë'e jiamu gëgorovo nimorohoromo uëvadeje: Ae aho'obëhe jemëro biririv-oromo jemesi dë vövöbajo'e aho'lo Bada gemu uehorovorëjo. <sup>24</sup> Ëhi uëvade hesi bëhoho Barnabas hu a mae jiadeje. God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'oho aho'lo rarovamu huro God mae uehorovo avohadeje. Ëhi'amu ae aho'obëhe aevoromo Badare örire jijihareje.

<sup>25</sup> Ae aho'obëhe Badare örire jijihamu gagorovo Barnabas-ro ri'öromu Tarsus amore va'adeje Saul naho'irovo. <sup>26</sup> Nahoromo birohonoromo hu'irae baeromo sionëro Antioch rovadeje. Rueromo Barnabas'lo Saul'lo jaburo niö'iro Antioch ekaresiahu'lo gemu mae ariromu ae aho'obëhe röjëhibe va'aroho vadune gemu barëjadeje. Ëhi'amu Antioch amore ë dirö'ore aëro Keriso-are aribövioho gëromu aevoromo uvareje: Jabumë Christian aribövioho jëvajëjo.

Urimoho ëhi jië'e ihoho bogojëvadeje.

<sup>27</sup> Röhu evare majare jö God-aro baeromo majëhijarue a ioro'iorohuro Jerusalem jioromo Antioch rovarere. <sup>28</sup> Rueromo ae gemu hesi ihoho Agabus-ro jöe God-are Aru'aho hesiro baeromo ri'öromo uëvadeje: Ijonö i bogojio majaho sa'ae aho'obëhe rue'a'ajëjo. Huhu uëvadëhi ijonö Claudius Rome a börömo jiadevare evare ë i bogojio majaho rovadeje. <sup>29</sup> Amo Agabus-ro ë jöho majëhijamu hegoro Antioch amore raromarue Keriso-are ariböviohuro uvareje: No ae gemuëro gemuëro ga'iröhe no ijo bajo bövie baejë'e javuamu gavë'o ho bövie tarioromo bise'e baejë'e javuamu gavë'o ho bisemu tarioromo baro gemuoro bamoromo Christian agane Judea sa'are raromaruohuni nugö'öjëho'ejarëjo. <sup>30</sup> Ëhi uvonugoromo suvuoroho gagovoromo Barnabas'o Saul'o i'imëmijareje jaburo niö'iro ujuoho va'oromo Jerusalem ekaresia a duvaho jabesi övo döre bahijëhoröhego.

## 12

### *Peter savojire ba'amare jöhoje.*

<sup>1</sup> Evare majaroho Judea sa'are börömo vaeromo hijaje a böröme Herod-ro ri'öromo jöe nugö'öjadeje aëro ekaresia a ioro'ioroho ijumëvoröhego. <sup>2</sup> Huro ae uëvamu jaburo John-are öho James guduamoromo siravaëro anareje. <sup>3</sup> Anamu Herod-ro gavade Jew rajo ariböviohuro ëhi nimoruomamu gëgorovo ae uëvamu Peter'o guduamo bava'areje. I Dë Huaje Oso Rumo'e Jew rajehu Ue'aharue Maja börömo jiadevare

evare ëhi ëlareje. <sup>4</sup> Peter guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje. Ba'amamu muorovo aëro 4 aevo'ioho Peter muebejareje. Muebejamu muorovo ae 4 gö'o ro jabesi sionoho baejareje. Röhu ae 4 gö'o ro jabesi sionoho baejareje. Röhu ae 4 gö'o ro jabesi sionoho baejareje. Ëhi ë'onövareje. Urimoroho va'ego ae göëro ro sionoho baenövareje. Ëhi ë'l'ë'ëro Herod-ro uvadeje hujeji God-hu Vörö Tugohade Söröho barëjego evare Peter ae aho'obëhe jabesi nunire barueromo court vaeröhego. <sup>5</sup> Ëhi uvamu Peter-ro savoji gagore ëhi hijadeje. Hi'ego ekaresiaho jaburo hiririvoromo God uanövareje hu ajamiröhego.

*Aneraehu Peter ajamamu Peter-hu savoji gagore jioromo hörö va'ade jöhoje.*

<sup>6</sup> Ëhi'ojuvo nërö Herod-ro Peter ae aho'obëhe jabesi nunire bava'i uvë'iro röhu jaruvëhi a göhuro ruëhi hi'i göhuro viëhi hiromo Peter muebe'i Peter ririre ö'le niö'iro tövë'ëro niavë'le jiadeje. Ae göëro savoji ojoho muebejareje. <sup>7</sup> Muebejamu iae Badare anerae gemuëro ma-majioho rovamu savoji gagoho ajivadeje. Ajivamu gavë'i anerahuro Peter-are ionire anoromo ioromo uavadeje: Ma-burëro ri'öjëjo. Ëhi uavamu gavë'i övore muohahare ö'ohuro jiovo bu'öromomo sa'are bejadeje. <sup>8</sup> Bejamu anerahuro uavadeje: Jasi götaho ruoho bibivo'i höru guduoho io'amëjo. Io'amëjamu Peter-ro götaho ruoho bibivoromo höru guduoho io'amadeje. Io'amamu uavadeje: Niögoho

ba'amoromo nasi ijoro rovëjo. <sup>9</sup> Nasi ijoro rovëjamu savoji gagoroho höröromo hesi ijore va'adeje. Va'oromo uvadeje: Aneraehu ömajoho nani bogo maho ga'i na nia'ovo'iraejajë'i va'ojuvo <sup>10</sup> va'o urimo mueberomo riravaruire rova'oromo ijore mueberomo riravaruire rova'oromo suorovoromo amo börömore va'arue biriri'e ojore ë rovareje. Rue'i gavare ojoho hesi ëma jiororovamu gagorovo va'orahonö va'oromo örire jirehareje. Jirehoromo anerahuro mamajioho va'adeje.

<sup>11</sup> Va'amu gagorovo Peter-ro uehorovo avohoromo uvadeje: Avevejö'oho iae na garomo uvajëjo: Iae mae-ëjo. Badaro hesi aneraho nugö'öjamu Herod-are övore jevadoho baeniah i baejevo rovë'e höjo. Baeniah i baejevo rovë'ero Jew rajo ariböviohuro bövi bise'o vaejevo'i uvaroho ëhi ë'oröhoho bogo eni jëvo'ajëjo.

<sup>12</sup> Peter-ro ëhi uehorovonugoromo John Mark-are vëme Mary-arire va'adeje. Röhu Iesuae ae aho'obëhe Mary-are osare raromoromo ëninamijareje God-ro Peter ajamijöro. <sup>13</sup> Ëninamamu gavë'i Peter-ro rueromo oje jiovahojöro ano'anovadeje. Ano'anovamu hegoro magonaho aboride gemu hesi ihoho Rhoda-ro ojoho jiovahoi rovadeje. <sup>14</sup> Rueromo Peter-are huëho hegoro nimorohoromo ojoho bogo jiovo'i ma-burëro vuonorö'ö va'oromo osare aribövioho uëvadeje: Peter mami'e rovë'e aviae ojanore namijajëjo. <sup>15</sup> Namijajëjamu uvoruomadeje: Nani Peter savoji gagore hijajëromo magonahoho uavareje:



Simane huotorovoromo ëma uövuanuëjo. Ëma uövuanuëjamu magonahohuro uëvadeje: O-ajo. Na mae uëvajëjo. Hu iae rovë'e höjo. Uavareje: Peter bogo rue'i ma-hesi aru'ahohuremu rueromo namijajëjo.

<sup>16</sup> Ëhi'amu gagorovo ojo jiovahojöro Peter-ro ojore ano'anovo'i hijadeje. Ano'anovo'i hijamu va'o ojoho jiovoromo Peter gavamu jöe barëjëvadeje. <sup>17</sup> Jöe barëjëvamu Peter-ro övëro tugohëvoromo uëvadeje: Na savoji gagore jevamu Badaro ëhi ëhi ë'oromo hu'irae baejevo rovade höjo. Ëhi jië'e jöho majëhinugoromo uëvadeje: Jemëro va'oromo James'o agano ioro'iorohu'o nasi jöho majëhirego he'irarëjo. Ëhi uënuroromo öre gö va'adeje.

<sup>18</sup> Öre gö va'ë'ëro sisonuvamu savoji gago muebejarue ariböviohuro gavare Peter bogojiamu gagorovo tiöromu juhuonivoromo uehoroho bogojëvamu ma-jöe gö gö atoromo uvareje: Peter dinö'e va'ë'ëro bogojiajëjo.

<sup>19</sup> Bogojiajëjamu Herod-ro uëvamu hesi ariböviohuro Peter nahemu nahujuvo gavareje bogojiamu. Bogojiamu gagorovo Herod-ro Peter atovarue aribövi jabesi jöho heromo jöe mevoromo hesi ariböviohuro atovarue aribövioho muo'amojöro uëvadeje. Ëhi'onugoromo Herod-ro Judea sa'are jioromo abuejadoho abo Caesarea amore ë hijadeje.

*Herod guomade jöhoje.*

<sup>20</sup> Caesarea hiromu Herod-ro Tyre o Sidon amo rajo jabesi örire sisë maro dë vörönimadeje. Dë vörönimamu gagorovo rue amo rajohuro uvareje:

Noehu ijarue iruno'oho Herod-hu muebejaje sa'are jioromo rovaje höjo. Ioro'ioremu tugo-hojöeni ëhuni Herod ga'i gemuore ruenugadeje. Rueromo Herod-are osa muebejaje aho Blastus jabesi jöho ajëmiromo Herod sanuamijöro dinamiromo jöe nugö'öromo Herod uavareje: Noni vavaenimoromo ajamuijego ja'o no'o huë baerovoromo raromo'irarëjo.

<sup>21</sup> Ëhi'amu Herod-ro majaho bojëmadeje ë majare rueruomoröhego. Ëmajaho rovamu gagorovo Herod-ro hesi niögu ma-maho io'amadeje. Io'amoromo hu bövi namiromo hijaje röho mare hiromo ae aho'obëhe jöe majëhijadeje. <sup>22</sup> Jöe majëhijamu hejë'i rue ariböviohuro uvoruomadeje: Asë'e jö böröme höjo. Bogo ma-aehu jöho majahui'i a iosiramuiromo dö mare jië'e aru'ahohuro jöho majahuijajëjo. <sup>23</sup> Ëhi uvoruomamu gavë'i Badare anerahuro Herod anamu huiniëro hesi uhoho ijahamu guomadeje. Anade hesi bëhoho hu God-are iho bogo nigemadohuni ëhuni anamu guomadeje.

<sup>24</sup> Röhu God-are jöho ejahoruomamu aro ru-morovobe va'adeje.

<sup>25</sup> Ëhi'amu Barnabas'o Saul'o Jerusalem va'oromo monioho ekaresia jabesi a duvahoho i'imëmijë'ëro John hesi iho göho Mark hu'irae baeromo Antioch amore vuonorö'ö va'areje.

## 13

*Barnabas'o Saul'o va'oromo God-are jö majëhibejirehoröhego Antioch ekaresia ariböviehu*

*baejëvoromo rëmö'øjare jöhoje.*

<sup>1</sup> Iae Antioch amore ekaresia a ioro'ioroho jö God-aro baeromo majëhijarue ariböviohu'o Iesuare öri røjëhijarue ariböviohu'o jëvadeje. Ëaribövi jabesi ihoho Barnabas o Simeon iho göho Niger o Cyrene amo raje Lucius o sa'a a böröme Herod'o gemu mae bövi raejade aho Manaen o Saul ëhi jio'amadeje. <sup>2</sup> Ëhi jio'amamu ekaresiaho jaburo ioho bogo ijë'e God ma-rajahiemu rajahijamu gagorovo hesi Aru'ahohuro uëvadeje: Jemëro Barnabas'o Saul'o baejëvoromo nani rëmohëjo jabuhu ë'ojöro baejëvode muoho vaenövoröhe höjo. <sup>3</sup> Ëhi uëvamugo ekaresiaho jaburo ioho bogo ijë'e God-are örire jöe atonugoromo Barnabas'o Saul'o jabesi simanore öve bamëhoromo rëmö'øjamu va'areje.

*Barnabas'o Saul'o Cyprus sa'are va'oromo Keriso-are jö majëhijare jöhoje.*

<sup>4</sup> God-are Aru'ahohuro Barnabas'o Saul'o ëhi rëmö'øjadeje God-are muohuremu vaeröhego. Rëmö'øjamu abuejaroho abo Seleucia amore höröjareje. Höröromo boat-re ajiomoromo jovo döre va'aroho Cyprus ruë numë sö jovemu jië'e sa'are ë va'o ravo'amareje. <sup>5</sup> Cyprus sa'are ravo'amoromo Salamis amore höröromo Jew rajehu God rajahijarue osare osare God-are jöho majëhibe jirehareje. Röhu John Mark hu'irae baeromo hu'o jirehareje huro ajëmego jaburo muoho vaebe jirehoröhëro.

<sup>6</sup> Jirehoromo Salamis amoho nugo va'oromo Cyprus sa'aho jirehobe numëhi va'o viture

juvö'öromo Paphos amore höröjareje. Höröromo sareri sareri'e iro oso'e ae gemu birohareje. Hesi ihoho Bar-Iesu jiadeje. Hu Jew rajëro jië'ëro aribövioho sarerëmiromo uënövadeje: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajëjo. <sup>7</sup> Bar-Iesu ë sa'are a börömo hesi ae jiadeje. Ësa'are a börömo hesi ihoho Sergius Paulus jiadeje. Hu uehoro ma'e ae jiadeje. Uehoro ma'e aëro jië'ëro jöe nugö'öromo Barnabas'o Saul'o uëvadeje: Rueromo God-are jöho majehirego na he'iröjo. <sup>8</sup> Na he'iröjamu rueromo God-are jöho majahijamu hejë'i ë iro oso'e aho Bar-Iesu röhu iho göho Greece jöehu uvaruoho Elymas-ro jabesi jöho aho'ahovadeje. Elymas-ro Barnabas'o Saul'o jabesi jöho aho'ahovoromo ë sa'are a börömoho nijio'irae gavadeje Iesuare jöho ejahojöeni. <sup>9</sup> Nijio'irae gavamu Saul hesi iho göho Paul-are dë vövöbajo'e aho'o God-are Aru'ahohuro rarovamu gagorovo Paul-ro Elymas gemu ërimahoromo <sup>10</sup> uavadeje: Ja Satan-are ae javajëjo. Sareri sareri'e muohemu vaejanue mu maho bövi bise'o maho ijumanue ae javajëjo. Badare jö ma huotohuotovo jövanuoho divare vuonugonëjo. <sup>11</sup> Ëhuni Badahu i'u mana bojami'ië'ajoho gavëjo. Jasi nunoho sisërëjavo'ië'ajëjo. Sisërëjavo'iramu majaehu ajivajoho majae ëgo'o bogo uherihoromo ga'a'anuëjo.

Ëhi uavamu gavë'i hesi nunoho sisërëjamu ramoramoro hijadeje. Ramoramoro hiromo övëro morijovobe juvadeje aëro övëro ma'eno bava'ojöro. <sup>12</sup> Ëhi'amu ë sa'are a börömohuro

gavade Paul-ro jöe jövo'ego ë a hesi nunoho sisërëjamu gagorovo tiöromo uvadeje: Badare jö Paul-hu majahuijajoho iae jö böröme hö uvoromo Iesuare örire mae uehorovadeje.

*Barnabas'lo Paul'lo Pisidia sa'are Antioch amore va'oromo God-are jö majëhijare jöhoje.*

<sup>13</sup> Ëhi'amu Paul'lo hesi ariböviohu'lo ëho jaburo Paphos amore boat-re iojiomoromo jovo döre va'oromo Pamphylia sa'are Perga amore ë ravo'amareje. Ravo'amonugoromo John Mark-ro jabumë rëmoromo Jerusalem vuonorö'ö va'adeje.

<sup>14</sup> John va'irögoro Barnabas'lo Paul'lo jaburo niö'iro Perga amore jioromo va'oromo Pisidia sa'are Antioch amore ro arijareje. Ariromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu God rajahijarue osare va'lo arijareje. <sup>15</sup> Arijamu aëro Moses-hu bojëmade jögoru surire jöho adaho jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviehu jajivare surire jöho adahamu evare God rajahijarue osa muebejarue ariböviohuro Barnabas'lo Paul'lo jöe nugö'öromo uëvareje: Jew rajo aganomë jemë jögore jëvë'oho majahuijago no heromo biririvoromo God mae uehorovo'irarëjo.

<sup>16</sup> Ëhi uëvamu hegorovo Paul-ro ri'öromo jaburo hejéro övëro tugohëvoromo uëvadeje: Israel rajomë God mae uehorovaruje a ioro'iorohumë na jö harihe majëhi'ië'ajëjo. Hehëjo. <sup>17</sup> God Israel rajo aribövi muebejavuajohuro nosi hijo miono'o'oho hesi baejëvade höjo. Baejëvë'e jiamu jabumëro Egypt sa'are abueromo ma-jahuri raromamu God-ro ajëmijamu ae aho'obëhe jëvobe

va'ade höjo. Aho'obêhe jêvobe va'amu God-ro hesi darugëro ajëmiromo Egypt sa'are jëvamu sôjêvo ujuoho rovade höjo. <sup>18</sup> Sôjêvo ujuoho rovamu vadune aho'obêhe 40 a rumo'e sa'are mu sisê vaebe juvo'ego ma-nunëremu gë taemoromo ajëminövade höjo. <sup>19</sup> Èhi'ojuvo jabumëro Canaan sa'are rueruomamu evare ë sa'a uhure ëne aho'obêhe 7 mamirovoromo raromonörovare aribövioho God-ro muo barëromo jabesi sa'aho nosi Jew rajo hijo miono'oho mëmijade höjo jabesi sionoho baeröhego. <sup>20</sup> Röhu God-ro Israel rajo baejêvadoho aevoromo Egypt sa'are abo raromajuvo a rumo'e sa'are raromobe jijihojuvo ro Canaan sa'are raromarohe vadune aho'o 450 ëhi barëjade höjo. Vadune 450 barëjamu gagoro God-ro a mevëvarue a masijoho bojëmibe rovade höjo nosi hijo miono'oho muebejêvonövoröhego. A mevëvarue a masijoho bojëmibe ruejuvo evare Samuel jö God-aro baeromo majëhijaje ahuro hijo miono'oho muebejêvade höjo. <sup>21</sup> Samuel-ro muebejêvamu evare Israel rajo ariböviohuro ri'öromo God ua gavare höjo huro böröme namiromo muebejêvo'iröhe aho bojëmijöro. Ua gavamu God-ro jabesi örire Kish-are harihe Saul bojëmijade höjo böröme namiromo muebejêvoröhego. Saul hu Benjamin rajo ae jiade höjo. Saul bojëmijamu muebejêvojuvo vadune 40 barëjade höjo. <sup>22</sup> Vadune 40 barëjamu God-ro Saul rori'o babu'ö'i David Saul-are sionore nugade höjo böröme namiromo muebejêvoröhego. David nugoromo uëvade höjo: Jesse-are harihe David iae na garomo nego avohajëjo. Huro naehu nimaje bövioho bise'oho

vae'a'ajëjo. David-are jöho ëhi uëvade höjo. <sup>23</sup> Ëhi uëromo va'ojuvo majae ijonö David-are ujoho gemu Iesu God-hu Israel rajo uëvadëhi ëhi bojamuade höjo no Israel aribövioho manö bamavuoröhego. <sup>24</sup> Iesu rue'ia'amu John-ro Israel raje ae aho'obëhe majahuiromo uövuade höjo: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo bapataeto vaerëjo. <sup>25</sup> Ëhi jië'e jöho majahuijuvo muoho barë'ia'amu uövuade höjo: Jemëro uvarujëjo: Na rahuo jevajëjo. Na bogo ro ajëmi'irode a muebejarujoho jevajëjo. Röhu gahëjo. Ëahuro nasi ijonö rue'ie'ajëjo. Na hesi mu bise'o vaejahoromo höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu hu böröme jio'i na ma-bise'e jevajëjo.

<sup>26</sup> Röhu aganomë Abraham-are ujo ömo'ömohumë o sa'a gö raje God mae uehorovarujohumë God-hu ajamuiromo manö bamavuaie jöho ë jöho nosi jöëni rovë'e höjo. <sup>27</sup> Ëhesi bëhoho Jerusalem raromarue ariböviohu'o jabesi a masijohu'o ëho jaburo Iesuare bëhoho bogo avoho garomo bogo uvare höjo: Iesu iae ajamuiromo manö bamavuaie aho höjo. Bogo avoho garomo röhu Jew rajo nosi nuho majaho rue'ego henövere jö God-aro baeromo majëhinövere a jabesi surire jöho adahoromo uvo'ego: U'emu a börömëro rueromo ajamui'ajë'ego dadivëvo'ego uvonövere höjo: Ëa börömoho bogo Iesuhu jio'i ae gö jio'a'ajëjo Iesuare bëhoho bogo avoho gavë'ëro. Bogo gavë'ëro aehu Iesuare örire vaeruomoröhego ë surire jajivarëhi Jerusalem

raromarue ariböviohuro ëhi ë'oromo Iesu court vaeromo uaruomade höjo: Sisë ae javë'ëro guomo'a'anuëjo. <sup>28</sup> Guomo'a'anuë uanugoromo nahoromo gavare guomoröhe bëhoho bogojiamu gavë'i Pilate ëma uaruomade höjo: Uëvego ano'irarëjo. <sup>29</sup> Amo Iesuare örire bëvi bise'o sisë'i vaeröhego God-are surire jö jajivarëhi Jerusalem raromarue ariböviohuro ëhi vae barënuigoromo Iesu ijore jiamu baruvebiromo hure bamare höjo. <sup>30</sup> Hure bamamu God-ro ajamijamu ri'öjade höjo. <sup>31</sup> Ri'öjamu Galilee sa'are jioromo Jerusalem Iesu'o gemu mae urimo rovere a jabesi nunire rue'i hijadoho majae aho'obëhe barëjade höjo. Rue'i hijamu hu gavare ariböviohuro jaruvoho Israel rajo jabesi örire hesi jöho ma-mae majëhijarue höjo. <sup>32</sup> Iae noro jö maho majëhiromo uëvaruëjo: God-hu nosi hijo miono'o uëvadëhi <sup>33</sup> no jabesi ujëro javuë'ëro ëhi ajamuijade höjo. Ajamuiromo nosi jöëni Iesu ajamijamu guomoromo ri'öjade höjo. Ehesi bëhoho God-hu Iesu ajamego ri'ö'iröhe jöho God-are surire Psalm 2-re jajivoromo uvë'e höjo: Ja nasi Harihoho javajëjo.

Jaruvoho naro ja baejavë'e jevajëjo.

<sup>34</sup> O God-are surire jö göho huhu ajamego Iesu ri'öjego ijönö bogo guomoromo sino sagohori'iröhe jöho jajivoromo ëhi uvë'e höjo: God naehu David uavodëhi iae ëhi ma-maemu ajëmi'ejöjo jemë mae jëvo'iröhego. <sup>35</sup> O God-are surire jö göho jajivoromo uvë'e höjo: Jasi aëro jevë'ëro God jero ajemi'iramu nasi sinoho bogo sagohorijevo'ajëjo. <sup>36</sup> Iae David-hu hijade majare



God-hu nimade muoho vaebe juvojuvo guomade höjo. Guomamu hesi hijo miono'lo guavarire sionore guavamu hesi sinoho sagohorijade höjo. Ëhuni hesi sino bogo sagohori'iröhe jöho David-ro bogo jajivo'i <sup>37</sup> a'i Iesuare jöho jajivade höjo. Ëhesi bëhoho God-ro ajamamu guomoromo ri'öj'ëro ëhu'ëro hesi sinoho bogo sagohorijade höjo. <sup>38-39</sup> Aganomë ëhu'e jiaje ave jö hesi bëhoho ga avohohëjo. Iesuare jöëni God-hu mu sisë uehorovoromo vuonugo'iröhe öroho jemesi örire majëhijë'e höjo. O ae rahu Iesu mae uehorovë'oho mu sisë vaejarije hesi i'uoho iae barëjaje höjo. Moses-hu bojamuade jögoru ejahë'oho bogo ëhuro mu sisë hesi i'uoho barë'i a'i Iesu mae uehorovë'oho iae barëjaje höjo. <sup>40</sup> Ëhuni avoho mueberovohëjo ëhuro jö God-aro baeromo majahuinövare a jabesi surire jajivare i'uoho bogo bae'irarije höjo. <sup>41</sup> Ëhesi bëhoho God-are jöho jabesi surire jajivoromo uvë'e höjo: God-ro uëvajëjo: Nasi jö ahoromo sivaruje ariböviohumë nasi muoho garomo tiöromo vuovorëjo.

Ëhesi bëhoho jemë bogo vuovo'i raromaruje majare evare naro vörö'e mu börömo vae'ië'ajëjo.

I'u'e mu börömëro jië'ëro aëro jemë sama'e röjëhi'ibejarëjo röhu bogo avoho heromo mae uehorovo'ibejarijëjo.

Ëhi uvë'e höjo. Ëhuni avoho uehorovohëjo.

<sup>42</sup> Paul-ro ëhi uënugoromo hu'lo Barnabas'lo höröjamu gëvë'i rue ariböviohuro uëvareje: Ruëre hura gö hesi nuho majaho rovego vuonorö'ö

rueromo ëhi jië'e jöho majahuirego no he'irarëjo.  
 43 Ëhi uëruomoromo suorovoromo Jew raje ae aho'obëhe o sa'a ioro'ioro rajehu jabesi mu vuonugo'i Jew rajo mu baeromo God mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe jaburo Paul'o Barnabas'o jabesi ijore va'areje. Ijore va'amu gëgorovo jaburo niö'iro jabesi örire jögore mëmiromomo uëvareje: Biririvoromo uvorëjo: Hesi God-ro huë baeromo ajamui'ajëromomo muoho vaenövorëjo.

44 Ëhi ë'ë'ëro hura gö hesi nuho majaho rovamu amo raje ae aho'obëhe Badare jöho he'i ë osare gemu gagovoruomadeje. Ae gemu gemu bogo rovaraje. 45 Amo raje ae aho'obëhe gagovamu gëgorovo Jew rajoho jaburo Paul'o Barnabas'o jabesi mu mahuni dë vörönëgo avohamu Paul-are jöho aho'ahovoromo jö sisë atareje.

46 Jö sisë atamu hegorovo Paul'o Barnabas'o bogo juhuonivo'i ma-biririvoromo jöho majëhiromomo uëvareje: God-ro nimade höjo Jew rajo jemëro hesi jöho urimo hejöro. Ëhi höjo röhu jemë ë jöho heromo bijönimarujëjo. Bijönimoromo ëhuro jemëhu ioro'ioeremu maro raromol'irarije öroho tugohë'e jëvajëjo. Ëhuni no huotorovoromo sa'a ioro'ioro rajoho jöho majëhinövo'ëjarëjo.  
 47 Ëhesi bëhoho rabëni Badaro jöe bojamuiromomo uövuë'e höjo:

Naro ja bamavode höjo jero sa'a ioro'ioro rajoho ajivëvo'iranego.

Ajivëvego ae aho'obëhe majae beva'ajire majae hö'öjajire maro raromol'iröhego.

<sup>48</sup> Ëhi uëvamu hegoroovo sa'a ioro'ioro rajohuro nimorohoromo uvoruomadeje: Badare jöho iae mae höjo. Ëhi uvoromo ioro'io remu raromo'iröhego God-hu uvade ariböviohuro Iesu mae uehorovoruomadeje.

<sup>49</sup> Mae uehorovamu Badare jöho ë sa'ae bövioho uarovobe va'adeje. <sup>50</sup> Uarovobe va'irögoro a'i rue Jew rajoho jaburo God uehorovarue magonaho masijohu'o amore a masijohu'o ë aribövi jabesi dëho iëhamu ri'öromo Paul'o Barnabas'o sisë vaejëvoruomadeje. Sisë vaejëvoromo Antioch sa'anö jëvamu rëmö'öjëvoruomadeje. <sup>51</sup> Rëmö'öjëvamu gagorovo va'irögoro höru tohotoho'e jëvamu riremoromo va'areje amo rajohuro sisë vaejaruoho gajöro. Va'oromo Iconium amore höröjareje. <sup>52</sup> Amo Antioch raromarue Keriso-are aribövi jabesi dë vövöbajo'oho aho'o sasohëvoromo God-are Aru'ahohuro rarovëhadeje.

## 14

*Paul'o Barnabas'o Iconium amore ariromo God-are jö majëhijare jöhoje.*

<sup>1</sup> Paul'o Barnabas'o Iconium amore hörönugoromo urimo Antioch ë'arëhi ëhi Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Iesuare jöho majëhijareje. Jöho majëhijamu ëhuro Jew raje ae aho'obëhe sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe Iesu mae uehorovoruomadeje.

<sup>2</sup> Mae uehorovamu gëgorovo Jew raje jö bogo ma uehorovarue ariböviohuro sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire uehoro sisëho bojëmiromo

jabesi dë iëhamu jaburo Keriso-are aribövioho nue huodëgoruomadeje. <sup>3</sup> Nue huodëgamu Paul'o Barnabas'o majae ëgobövie ariromo bogo juhuonivo'i ma-birivoromo Badare jöho majëhijareje. Majëhiromo Badaro ajëmamu ëhuro bogo gavarue darugo'e mue gö gö vae'amareje ae aho'obëhe garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-hu huë baeromo ajamuijaje jöho mae hö uvoröhego. <sup>4</sup> Ëhi'amu amo rajo ariböviohuro jöe gö gö uehorovareje. A ioro'iorohuro Jew rajo jabesi dönö jio'i a ioro'iorohuro Paul'o Barnabas'o jabesi dönö jëvadeje. <sup>5</sup> Ëhi'oromo Jew rajohu'o sa'a ioro'iorohu'o ëho jaburo jabesi masijohu'o gemu mae ri'öromo Paul'o Barnabas'o ijumëvoromo munëro vajëmi'i atareje. <sup>6</sup> Munëro vajëmi'i atamu Paul'o Barnabas'o ë jöho heromo ju'ebiroho va'areje. Va'oromo Lycaonia sa'are Lystra amo Derbe amo jiajinö ë va'areje. <sup>7</sup> Va'oromo ë sa'are aribövioho Iesuare jö maho majëhibe jirehareje.

*Paul'o Barnabas'o Lystra amore ariromo God-are jö majëhiromo huë vavaeni bihoromo ju'ebiroho Derbe amore va'are jöhoje.*

<sup>8</sup> Jirehoromo Lystra amore ro arijareje. Röhu höru sisë'e ae gemuëro ë hijë'e jiadeje. Urimë'i vëmehu rahadire aevoromo höru sisë'e jiobe rovë'ëro ëhu'ëro bogo mae bogo juvadeje. <sup>9</sup> Bogo juvë'ëro hejadeje Paul ae jöe majëhijamu. Paul-ro jöho majëhiromo gavade ë aho hu'o jöho hejumu gagorovo ma-hu gemu ërimahoromo gavade hu mae uehorovo'ego marë'iröhoho eni jiamu gagorovo <sup>10</sup> ma-darugo'o uavadeje: Döro

ri'öromo avoho namijëjo. Namijëjamu hejëli ma-burëro döro ri'öromo aevoromo juvadeje.

<sup>11</sup> Juvamu ae aho'obëhe gavare Paul-ro ë höru sisë'e aho ëhi ajamamu gagorovo simane sisë'i uehorovoromo uvoruomadeje: Paul-hu ë höru sisë'e aho ajamamu aevoromo juvade hesi bëhoho Paul'o Barnabas'o bogo ma-aehu jëvo'i a'i aru'aho börömoho niö'iro araeromo rueromo jabesi darugoho börömëro jëvë'ëro ëhu'ëro Paul-ro ë iaho ajamade höjo. Simane ëhi sisë'i uehorovoromo ri'öromo jabesi Lycaonia jöëro ma-darugo'o uvoruomadeje: O aveho bogo ma-aehu rue'i a'i muebejavuarue aru'aho börömoho niö'iro araeromo nosi örire ruvebijë'e höjo. <sup>12</sup> Aru'aho börömoho niö'i ruvebijë'e höromo Barnabas jabesi sarerile god hesi ihe Zeus jumuvoromo Paul-are jöho sarerivoromo uvoruomadeje: Nani ë aho nosi god Hermes jö bajuvaje aru'ahoho höromo Paul Hermes jumuvoruomadeje Paul jögoru jövaje aego. <sup>13</sup> Zeus aru'aho böröme höromo rajahijarue osaho amo bëhiro jië'ëro Zeus rajahijarue mu muebejaje ahu'o uvadeje: Nani iae mae-ëjo. Nosi aru'aho böröme Zeus-më amore rovë'e höromo cow ano'oho ujuohoromo ijino inovaroho ujuohoromo amo börömore rejo ojo bëhire rovadeje. Rueromo hu'o a ioro'iorohu'o ëho jaburo Paul'o Barnabas'o aru'aho böröme jëvajëromo uvene aho röjëhiromo ë mioho muo'amoromo vëniro mueromo i'imëmi'irögoro ë'oruomadeje.

<sup>14</sup> Ëhi ë'iröhe jöho henugoromo Barnabas'o Paul'o ë apostle-ho niö'iro uvareje: Ëhi jië'oho mu sisë bëhe höromo jabesi niögoho

dadovo'amareje ae göëro garomo uvoröhego: Jaburo nosi muoho bijönimoromo ë'aruëjo. Niögoho dadovoromo ma-ba viëhi jiaroho rue ae aho'obëhe jabesi ririre rirarovoromo ma-darugo'o uvareje: <sup>15</sup> Asë'e jemë rabëni ëhioho ë'arujëjo. No bogo aru'aho börömoho javuo'i no ma-ae jemë va'ëne javuajëjo. No jö maho majëhi'i rovare höjo ëhuro ëhi jië'e darugo rumo'e inömo ëma rajëhijarujoho vuonugo'i darugo jië'e aho God uehorovo'irarijego. God-ro ö'idöe sa'ae jove bövie bise'e no bamavuade höjo. <sup>16</sup> Urimë'i sa'a göre göre raromaruje aribövioho jemesi nimaruje nimaruje muoho vae'ego huro ma gë taemonövade höjo. <sup>17</sup> Iae ëhi jiade höjo röhu God-ro hesi muoho aho'o bogo gurihi'i a'i jemë mae avohëvoromo hesi muoho röjëhibe rovade höjo jemëro garomo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Hu ëhi jië'e a böröme hö uvo'irarijego. Huro ëne nugö'öromomo i majaho rovego uvaje höjo: Iëro tagavëjo. Ioho tagavego uëvaje höjo: Jemëro i avohego da'uëgo'irajo. Nimoronimorohego dë vövöbajo'e sasohëvo'irajo. Huro hesi muoho ëhi röjëhibe rovë'e höjo. <sup>18</sup> Biririvoromo ëhi jië'e jöho majëhiromomo dë vövöbajo'e huotövëho'i ë'o gavaroho mi suvuoro vënire bueromo bamëho'i ë'aroho bogo vuonugo varijënoho jië'e ëma vuonugareje.

<sup>19</sup> Vuonugamu iae Jew rajo a ioro'iorohuro Antioch amore Iconium amore jioromo rueruomadeje. Rueromo Lystra amo rajoho jabesinö jioruomojöro mu sisë jöho biririvoromo majëhijareje. Majëhijamu Lystra amo rajoho

jaburo ejëhoromo ajëmiromo Paul munëro vajamiruomadeje. Vajamiromo uvoruomadeje: Paul guomë'e höromo amoro jiamu rori'o ruho baeromo va'oruomadeje. <sup>20</sup> Bava'amu Kerisore ariböviohuro ro Paul-are bëhire gagovoromo riravo rova'areje. Riravo rova'amu Paul-ro ri'öromo rue amo börömore vuonorö'ö va'adeje. Va'oromo nëröho Barnabas-mu niö'iro ri'öromo va'aroho va'o Derbe amore höröjareje.

*Paul'o Barnabas'o Syria sa'are Antioch amore vuonorö'ö va'are jöhoje.*

<sup>21</sup> Derbe höröromo Iesuale jö maho majëhijamu ae aho'obëhe aevoromo Iesuale ijore ijore jijiharue aribövie jioruomadeje. Ëhi'amu gagorovo Paul'o Barnabas'o jaburo vuonorö'öromo Lystra Iconium Antioch amore ekaresiae ajëmibe va'areje. <sup>22</sup> Ajëmiromo jabesi dë vövöbajo'o biririvëhoromo uënövareje: Biririvoromo Iesuale jöhemu mae uehorovonövorëjo. Ëhesi bëhoho God-are aji öri ari'ere va'i naguë'o no vavaene böröme baebe va'ojuvo evare va'ejarëjo. <sup>23</sup> Ëhi uëbe a duvahe ekaresia jabesi simano vaeröhoho nugo'amobe ie bogo ijë'e ma-pariemu vaeromo uëbe va'areje: Jemë Bada mae uehorovaruje a hesi övo döre rëmaruëjo. Ekaresiaho ëhi ajëmibe va'areje. <sup>24</sup> Va'oromo Pisidia sa'aho jireho barënugoromo Pamphylia sa'are rovarëje. <sup>25</sup> Pamphylia rueromo Perga amore ariromo Iesuale jöho majëhinugoromo va'o Attalia amore abuejareje. <sup>26</sup> Attalia amore abo ariromo boat-re ajiomoromo jovo döre va'aroho va'o

sionëro Antioch amore rovarereje. Urimoho Antioch ekaresiaho jaburo Paul'o Barnabas'o God-are övo döre rëmareje huro ajëmego mu mae vaebe jireho'iröhego. Jaruvoho ë muoho barëjël'ëro Paul'o Barnabas'o sionëro rovarereje. <sup>27</sup> Rueromo ekaresiaho uëvareje: Gagovohego jöe majëhijarëjo. Majëhijarë uënuqoromo gagovamu uëvareje: God-ro ajamuijamu ëhi jië'e muoho vaeromo rovarere höjo. Huro öroho sa'a ioro'ioro rajohuni jiovëhamu jaburo Iesu mae uehorovare höjo. Ehi'ade höjo. <sup>28</sup> Ehi majëhiromomo Keriso-are ariböviohu'o gemu mae majae ëgobövie ë arijareje.

## 15

*Ekaresia jabesi a masijehu Jerusalem gagov-  
oromo Moses-hu bojëmade jögoru ë hesi jö mevare  
jöhoje.*

<sup>1</sup> Paul'o Barnabas'o Antioch amore arijamu iae ae göëro Judea sa'are jië'ëro rueromo Keriso-are aribövioho majëhiromomo uënövareje: God-arire mae va'i nëgë'iroho Moses-hu Jew rajo nosi jögoru jajivadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jemë'o sinoho ëhi tarivëhego God-are aribövie jëvo'irajo. Sino bogo tarivëhë'ooho bogo maroho va'a'arujëjo. <sup>2</sup> Bogo maroho va'a'arujëjamu hegorovo Paul'o Barnabas'o jaburo ri'öromomo irovoromo darugo'o jö aho'ahëmiromomo i'e rovarere aribövioho uëvareje: Sa'a ioro'ioro rajoho nadi ëhi jië'e jöho majëhirëjo. Majëhirëjamu Antioch ekaresiaho jaburo Paul Barnabas Antioch amore ekaresia a ioro'ioroho ëhi baejëvareje jaburo



Jerusalem amore va'oromo apostle ömo'ömohu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ioro'iorohu'o sino tarivo'iröhe jöho mevo'iröhego.

<sup>3</sup> Baejëvoromo rëmö'öjamu Paul'o Barnabas'o jaburo a ioro'iorohu'o gemu mae ae jöe majëhibe Phoenicia sa'are Samaria sa'are va'areje. Majëhiromo uënövareje: Sa'a ioro'ioro rajoho iae aevoromo God mae uehorovoruomohijajo. Ëhi uë'ego Christian aganoho aho'obëhe ë jöho heromo börömo bëhe nimorohonövareje. <sup>4</sup> Amo ëhi jië'e jöho majëhibe rueromo Jerusalem suorovareje. Suorovamu gëgorovo apostle ariböviohuro ekaresia a duvaho ömo'ömohuro ekaresia a ioro'iorohuro ëho jaburo jejëmiruomadeje. Jejëmijamu rueho jaburo jöho majëhiromo uëvareje: God-ro ëhi ajamuamu muoho vaeromo rovere höjo. <sup>5</sup> Ëhi majëhijamu Pharisee aribövie Iesu mae uehorovarue a ioro'iorohuro ri'öromo uëvareje: Iae ëhi höjo röhu sa'a ioro'ioro rajo jabesi sinoho tarivëhoromo jöe majëhiromo uë'ejarëjo: Moses-hu bojamuade jögoroho ejahonövorëjo. Ëhuremu mae höjo.

<sup>6</sup> Ëhi uëvamu hegoro apostle ariböviohu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ioro'iorohu'o ë jöho mevo'i gagovareje. <sup>7</sup> Jöho mevojuvo Peter-ro ri'öromo uëvadeje: Aganomë jemë'o gavarujëjo urimë'i God-ro na jemesi ririre baejevade höjo naro hesi jö maho majëhijego sa'a ioro'ioro rajoho jaburo heromo Iesu mae uehorovoröhego. <sup>8</sup> Jaburo mae uehorovamu God-hu hesi Aru'aho Jew rajo Keriso-are aribövi mamuadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o ëhi mëmade höjo ehuro

noro garomo uvoröhego: God ae aho'o nosi dë vövöbajo'o gövuajohuro hesi Aru'ahoho sa'a ioro'ioro rajoho mëmijë'ëro ëhuni huro jabu'o mae uehorovëvájëjo. <sup>9</sup> God-ro Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o bogo gö gö uehorovavuo'i magemu uehorovavuade höjo. Ëhesi bëhoho sa'a ioro'ioro rajohuro Keriso mae uehorovamu God-ro jabesi sisëho u'ovëho barëjade höjo. <sup>10</sup> Moses-hu bojamuade jögoroho i'u ma'ëro jië'ëro no'o nosi hijo miono'ohu'o vaeromo mare va'iröhoho bogo eni javuade höjo. Ëhi jië'oho jemë rabëni nëgajëjo sa'a ioro'ioro rajohu'o ëhi jië'e i'u'e muoho bojëmi'iro. Jemë rabëni God-are dëho bijioho ga'i nëgajëjo. <sup>11</sup> Bogajo. No mae uehorovoromo uvarue höjo: Bogo noehu mu vaejaruohuro a'i hesi Bada Iesuhu huë baeromo ajamuijajohuro iae ëhuro Jew rajoho no maro raromo'ëjarëjo. Sa'a ioro'ioro rajo jabesi öri jiajëhi noehu maro raromo'iröhe öroho gemuoho höjo.

<sup>12</sup> Peter-ro ëhi majëhijamu Barnabas'o Paul'o ri'öromo uëvareje: God-ro ajamuamu noro darugo'e mu gö gö ëhi ëhi vaeromo sa'a ioro'ioro rajoho ajëmibe jirehare höjo. Ëjöhö he'iro ae aho'obëhe jörumoraejareje. <sup>13</sup> Jörumoraejamu Barnabas'o Paul'o jöhö majëhi barëjamu hegorovo James-ro ri'öromo uëvadeje: Aganomë nasi jöhu'o hehëjo. <sup>14</sup> God-hu sa'a ioro'ioro rajo aevoromo uehorovëvoromo a ioro'ioro hesi baejëvade jöhö Simon-ro ë jöhö majahuijamu no hejare höjo. <sup>15</sup> Ëjöhö iae mae höjo. Ëhesi bëhoho God-hu sa'a ioro'ioro rajo

baejëvoröhe jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuro jajivare höjo. Jabesi ae gemuëro David-are ujo gagovëvoröhe jöho uhu'e huotovoromo jajivoromo uvë'e höjo:

16 Badaro uvavohijajo: Èhesi ijonö naro vuonorö'ö rueromo David-are javu dadorovadoho evare avoho vae'ejöjo.

Sisërëjadoho naro avoho'iramu urimë'i nami-jadëhi ëhi nami'a'ajëjo.

17 Nami'iramu sa'a göëro göëro Bada na biro-hevo'i nahevo'aruëjo.

Nasi jö bogo henövare ariböviehu nasi iho bae-jarohuro ëhi ë'a'aruëjo.

Badaro ëhi uvajëjo. 18 Mami gö'e huro ë jöho aevoromo majëhadoho hebe rovë'e javuajëjo.

Èhi jajivë'e höjo.

19 Èhuni na ëhi uehorovajëjo. Sa'a ioro'ioro rajehu huotorovoromo God mae uehorovë'o ho no nosi i'u'e muoho jabesi öriroho bogo bojëmi'i

20 a'i ma-suriro jöho nugö'öromo uë'ejarëjo: Aehu sarerile god göëni göëni bahijë'e mioho uvorëjo: Sisë höromo nadi ue'ahorëjo. Nadi önö'o ho jijihorëjo. Mi hesi köho nadi ue'ahorëjo. Huë ahahë'e mioho kö'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Èjöhemu jajivo'ejarëjo. 21 Èhi jië'e jögoru ja-

jivo'iröhe ë hesi bëhoho Moses-hu ëhi jië'e jö bamadoho mami'e ame aho'obëhe majëhibe rovë'e höjo. O hesi jöho Jew rajo nosi nuho majaho rovego noehu God rajahjarue osare osare Moses-are jöho adahego jaburo hejarue höjo. Èhuni ëhi

jië'e mu gororovo'iröhe jöho sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire nugö'ö'ejarëjo.

*Jerusalem ekaresia a masijehu suri suri jajivoromo sa'a ioro'ioro rajehu Keriso mae uehorovarue aribövi jabesi örire bamëhare jöhoje.*

<sup>22</sup> James-ro ëhi uëvamu hegoro apostle-ho jabu'o ekaresia a duvaho ömo'ömohu'o ëho jaburo jöe mevoromo uvareje: Ë'ego no nosi a ioro'ioroho baejëvego jaburo Paul'o Barnabas'o gemu mae Antioch amore va'irarëjo. Ëhi majëhijamu ekaresiae ae aho'obëhe uvareje: Ëhi jië'oho iae mae höjo. Ëhi uvoruomoromo Judas hesi iho göho Barsabbas'o Silas'o jabumë niö'i baejëvareje ekaresiaho jaburo ë ae niö'i jabesi örire mae uehorovaruëro jië'lëro.

<sup>23</sup> Baejëvoromo suroho jajivoromo bava'ojöro bojëmijareje. Surire jajivare jöho ëhi uvë'e jiadeje: O asë'e Jew rajoho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajoho Antioch amore Syria sa'a ioro'iore Cilicia sa'are raromaruje ariböviohumë apostle ariböviohu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ömo'ömohu'o jemesi ö mueno'ëro javuë'ëro noro jemesi örire jejëmaruëjo. <sup>24</sup> Röhu no hejare höjo uvavamu: A ioro'iorohuro nosirire jioromo ö'are höjo. Ö'oromo jöe gö majëhiromomo jemesi simanoho sisëvojëhamu uehore gö gö baejarije höjo. Röhu ëho bogo noehu uëvamu ë'are höjo.

<sup>25</sup> Ëhuni no ae aho'obëhe gemuoro gagovoromo jöe mevoromo uehore gemuoho baeromo uvare höjo: Noro ae gö baejëvo'ejarëjo jemesi örire rëmö'öjëvego jaburo nosi aemo'aeme Barnabas'o

Paul'o gemu mae ö'iröhego. <sup>26</sup> Barnabas'o Paul'o vuovëvoröhe jöho bogo uehorovë'e ma-biririvoromo nosi Bada Iesu Keriso-are muohuremu uehorovë'e arijare höjo. <sup>27</sup> Röhu Judas'o Silas'o jabu'o gemu mae rëmö'öjëvaruëjo jaburo ö'oromo noehu jajivarue jöe gemuoho majëhijego he'irarijego. <sup>28</sup> God-are Aru'ahohu'o no'o jöe gemuoho uehorovoromo uvaruëjo: Jew rajo nosi i'u'e mue gö gö bogo bojëmi'i ave jögorohuremu bojëmi'ëjarëjo. <sup>29</sup> Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho nadi ue'ahorëjo. Mi hesi köho nadi ue'ahorëjo. Huë ahahë'e mioho kö'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Nadi önö'oho jijihorëjo. Ëhi jië'e mu gororovë'oho ëhuro mae jëvo'ajëjo. Ahia mino'ëjo. Surire jöho ëhi jajivoromo bojëmijareje bava'oröhego.

<sup>30</sup> Bojëmiromo rëmö'öjamu Paul Barnabas Judas Silas ëho jaburo va'aroho va'o Antioch amore suorovareje. Suorovonugoromo Christian aribövioho aho'obëhe gagovëvoromo suroho bojëmijareje. <sup>31</sup> Suroho bojëmamumu ekaresiae ae aho'obëhe hejare adahoromo uvavamu: Jew rajo nosi i'u'e muoho sa'a ioro'ioro rajoho bogo bojëmi'ëjarëjamu hegoroovo uvareje: Sasohë'e mu maho rovë'e höromo nimorohoruomadeje. <sup>32</sup> Ëhi'amu Judas'o Silas'o jö God-aro baeromo majëhijarue aëro jëvë'ëro majae ëgobövie jöe majëhiromo Christian agano jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhareje. <sup>33</sup> Ëhi'oromo majae ëgo'o Antioch arijamu evare ë Christian aganohuro rëmö'öjëvoromo uëvareje: Huë mae baeromo va'orëjamu jaburo Jerusalem jioromo

rëmö'öjëvamu rovere ë aribövi jabesirire sionëro va'areje. <sup>34</sup> [A'i Silas-ro ëhi hi'i uvadeje.]

<sup>35</sup> Iae Paul'o Barnabas'o jaburo Antioch majae ëgo'o arijareje. Ariromo jabu niö'i o a ioro'ioroho aho'obëhe ëho jaburo Badare jöho ekaresiae majëhiromo bëhoho røjëhinövareje.

*Paul'o Barnabas'o jö aho'ahamirovoromo gemuore jireharoho vuonugo'i öre gö öre gö va'are jöhoje.*

<sup>36</sup> Ëhi'ojuvo iae Paul-ro Barnabas uavadeje: No urimo Badare jöho majëhibe amo göre göre dinö'e dinö'e jireharire ë'ego no ë vuonorö'ö va'oromo gëvarëjo Christian aganoho diehi diehi muoho vaeruomego. <sup>37</sup> Ëhi uavamu hegoro Barnabas-ro uavadeje: Iae mae höjo röhu na negajëjo John Mark-ro no'o ö'ojöro. <sup>38</sup> Ëhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. John Mark-hu no'o ö'ë'oho bogo maehu höjo. Ëhesi bëhoho urimë'i mue ajamuibe juvoromo Pamphylia sa'are ramuö'ö'i sionëro rovade höjo. Ëhi jië'e a bava'ë'oho na bijönegajëjo. <sup>39</sup> Bijönegajë uaromo Paul'o Barnabas'o irorovoromo göëro öre gö va'i göëro öre gö va'adeje. Va'iro Barnabas-ro Mark hu'irae baeromo boat-re ajiomoromo Cyprus sa'are va'adeje. <sup>40</sup> Cyprus va'irögoro Paul-ro Silas uavadeje: Rovego ja'o na'o muoho vaebe jireho'irarëjo. Jireho'irarëjamu Silas-ro uavadeje: Iae ëhi'o'ëjarëjamu Christian agano ömo'ömohuro Paul'o Silas'o Badare övo döre rëmareje huro ajëmego mu mae vaebe jirehoröhego. Rëmamu Paul-ro Silas hu'iraeromo

va'adeje. <sup>41</sup> Hu'iraeromo va'adoho va'o Syria sa'are Cilicia sa'are ekaresia aribövioho jöe majëhiromo ëhuro jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhobe va'adeje.

## 16

*Timothy-hu aevoromo Paul'o Silas'o gemu mae juvade jöhoje.*

<sup>1</sup> Va'oromo Paul-ro va'adoho va'o Derbe amore ro hiro mo va'adoho Lystra amore rovadeje. Röhu Keriso uehorovaje ae gemuëro ë hijadeje. Hesi ihoho Timothy jiadeje. Hesi vëmoho Jew raje Iesu mae uehorovaje magonahe jiadeje. A'i hesi vavuoho Greece raje jiadeje. <sup>2</sup> Christian agane Lystra amore Iconium amore raromaruohuro uvoruomadeje: Timothy hu mu mae vaejaje ae höjo. <sup>3</sup> Paul-ro nimadeje Timothy hu'irae va'ego hu'o juvoröhego. Hu ëhi nimoromo röhu uvadeje: Jew raje ave sa'are röhu dirö'e göre göre raromaruohuro garomo uvaruëjo: Timothy-are vavuoho bogo Jew rajoho jië'ëro sinoho bogo tariojahë'e höjo. Ëhi uvoromo Timothy-are sinoho bogo tariojahego Jew rajëro hesi jöho bogo ejahojöëni Paul-ro uëvadeje Jew rajehu ë'aruëhi Timothy-are sinoho tariojahojöro. Ëhi ë'l'ë'ëro hu'irae baeromo va'adeje. <sup>4</sup> Va'oromo Paul'o Silas'o amore amore jöe majëhibe va'areje. Majëhiromo Keriso-are aribövioho uënövareje: Apostle-ho jabu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ömo'ömohu'o ëhi jië'e jögoroho uehorovë'ëro bojëmijare höjo jemëro ejëhonövo'irarijego. Ejöho ejëhonövorëjo. <sup>5</sup> Ëhi jië'e jöho majëhibe va'ego

ekaresia ariböviohuro biririvoromo Keriso mae uehorovobe va'areje. O majae ëhi ekaresiae aho'obëhe marohëvobe va'adeje.

*Paul-hu Troas amore va'oromo  
nia'ovo'iraeromo gavade jöhoje.*

<sup>6</sup> Paul'o Silas'o jöho majëhibe va'amu gavë'i God-are Aru'ahohuro jabumë tugohëvadeje Asia sa'aroho jöho bogo majëhiröhego. Tugohëvë'ego Phrygia sa'a'o Galatia sa'a'o birorohade ënire ë jireho va'areje. <sup>7</sup> Va'aroho va'o Mysia sa'a viture va'aroho Bithynia sa'are va'ia'amu Iesuare Aru'ahohuro uëvadeje: Nadi ë sa'aho va'ohëjo. <sup>8</sup> Ëhi uëvamu Bithynia sa'aroho bogo va'i Mysia sa'aremu rova'oromo abuejaro ho abo Troas amore höröjareje. <sup>9</sup> Troas hörönugoromo vahiro-mamu Paul-ro nia'ovo'iraeromo gavadeje Macedonia raje ae gemuëro namiromomo dinamiro-mo uavamu: Macedonia sa'aro rueromo ajamuinëjo. <sup>10</sup> Nia'ovo'iraeromo ëhi ganugoromo Paul-ro Silas-ro naro evare uvareje: God-ro uöromomo ë'ajëjo: Macedonia sa'a rajoho Iesuare jö maho majëhihë uövuaqjë uvoromo ma-burëro va'iro bövioho bise'oho avohareje.

*Paul'o hesi ariböviohu'o Philippi amore ro jö  
atamu hegorovo Lydia-hu mae uehorovade jöhoje.*

<sup>11</sup> Ëhi'onugoromo Troas jioromo boat-re iojiomoromo ma-ahorirëro jovo döre va'aroho va'o Samothrace sa'are suorovë'ëro nëröho jovo döre va'aroho Neapolis amore suorovareje. <sup>12</sup> Neapolis suorovonugoromo örëro va'aroho Philippi amore suorovareje. Ëamoho Macedonia



sa'are jiadeje. Macedonia sa'a börömoho röhu ë sa'aho taritarivë'e ihe gö gö jiadeje. Röhu sa'a dirö'e gemu börömoho jiadeje. Edirö'ore sa'are Philippi amoho jiadeje. Rome amo rajohuro rueruomoromo ë amoho aevo'i ioromo raromobe rovë'e jiareje. Amo noro ro Philippi amore suorovoromo majae gemu niö'i ë raromareje.

<sup>13</sup> Raromoromo iae Jew rajo nuho majaho rovamu noro uvareje: Nani Jew rajo ariböviohuro God-are örire jöe ato'i nume jovo riröre abo raromarue hörömo amore jioromo ë abuejareje. Abueromo ë raromoromo gagovoromo raromarue magonaho ömo'ömoho Iesuarë jöho majëhijareje. <sup>14</sup> Jöe majëhijamu magonahe gemu hesi ihoho Lydia-ro ë hiromo hejadeje. Lydia hu Thyatira amo rajo magonahe jiadeje. Hu kavuë'e niögu maho imo'amaje magonahe jiadeje. Hu bogo Jew rajo magonahehu jiadeje röhu Jew rajo ariböviohu'o gemuore God rajahinövadeje. Röhu Badaro Lydia-are dë vövöbajo'o ho jiovahë'ëro huro hejade Paul-ro Iesuarë jöho majëhijamu hegorovo jöho ejahadeje. <sup>15</sup> Ejahoromo hu'o hesi osare raromarue ariböviohu'o bapataeto vaejareje. Vaenugoromo ë magonahohuro uövuadeje: Jemë uvarujoho: Iae mae-ëjo. Nöröro Bada mae uehorovajë uvarujoho jemëro rueromo nasi osaro raromohëjo. Ehi uöromö dinamuijamu ejahareje.

*Philippi amo rajo jabesi a masijehu Paul'o Silas'o savoji gagore ba'amëvare jöhoje.*

<sup>16</sup> Ehi ë'ë'ëro iae noro God-are örire jö ataruire va'i va'amu gavë'i magonaho aboride gemuëro

örire birohavuadeje. Ëmagonahoho hesi ma-  
a masijo jabesi muemu vaejêhaje magonahe  
jiadeje. Röhu Satan-are aru'aho sisê gemuëro hesi  
dê vövöbajo'ere abuejamu simanoho sisêrêjê'ëro  
ëhu'ëro rabe rabe ijönö jioröhe jöho iae hu ae  
huruoho majêhinövadeje. Majêhiromomo monie  
mana baenugoromo hesi a masijo ömo'ömoho  
i'imëmi'ego rueho jaburo moni börömo mae  
baenövareje. <sup>17</sup> Amo ë magonahohuro simanoho  
sisêrêjê'ëro Paul'o no'o rihimavuuromo  
darugo'o uvobe rovadeje: Ëaribövioho jabumë  
God dö mare hijaje hesi mu aribövie jêvájêjo.  
Jemëhu sisëroho bogo va'i maro va'irarije  
öroho røjêhijarue höjo. <sup>18</sup> Ëjõe gemuoho majae  
aho'o rihimavuuromo uvobe ruenövadeje.  
Ëhi'ojuvo Paul-ro he'i hiromomo vörönimamu  
hegorovo huotorovoromo magonaho hesi dëre  
aru'aho sisêho uavadeje: Iesu Keriso-are ihoro  
naro ja uavájêjo: Aruëre magonaho hesi dê  
vövöbajo'eroho hörö va'êjo. Va'ëjamu gavë'i  
evare höröromomo va'adeje. <sup>19</sup> Höröromomo va'amu  
ë magonaho hesi a masijohuro garomo uvareje:  
Aru'ahoho magonaho hesi dëre rarov'öjahê'ëro  
jiê'ëro ë magonahoho rabe rabe ijönö jioröhe jöho  
bogo majêhiromomo ëhuro monie gö'o bogo baeromo  
bojamui'iramu bae'ëjarëromomo Paul'o Silas'o  
gudumëvoromomo amo ririre jagu baejêvo rovarêje  
amore a masijo jabesi nunire rëmoröhëro.  
<sup>20</sup> Jagu baejêvo rueromomo Rome rajehu court  
mevarue a jabesi nunire rëmonugoromomo Paul'o  
Silas'o jabesi jö sisêho majêhiromomo uëvareje:  
Ave aho Jew raje aëro jêvê'ëro nosi amore

mu sisë barueromo ijumavuaruëjo. <sup>21</sup> Ëhesi bëhoho Rome nosi jögoroho ahoromo jabesi muoho röjahuijaruëjo. No Rome rajëro javuë'ëro jabuhu röjahuijarue mu ejëhoromo vaejë'oho bogo maehu höjo. <sup>22</sup> Bogo maehu höjamu hegoro rue amo raje ae aho'obëhe gemuore gagovoromo ajëmiromo anëgo'ie'areje. Anëgo'ia'amugo amore a masijohuro Paul'o Silas'o jabesi niögoho ma'eno dadovëhoromo jijövëhoromo police uëvareje: Hisuebijëvohëjo. <sup>23</sup> Hisuebijëvohëjamu hisuebijëvo'i arijuvo hisuebijëvonugoromo baejëvo va'o savoji gagore ba'amëvoromo savoji muebejaje aho uavareje: Ave ae niö'ioho avoho muebejëvonëjo. Ju'ebi'aruëjo. <sup>24</sup> Ëhi uavamü hegorovo baejëvo va'oromo savoji osa ririro avoho ba'amo rëmoromo höroho ijo dirö'ore bahijëhoromo evare i'u'e ijo ha'osi göho baro havoromo muoho taemëvamü ëhi ariemu arijareje.

<sup>25</sup> Ariromo vahi riri'e jiamü Paul'o Silas'o God-are örire jöe majahiromo hu rajahiromo jöe iareje. Rajahiromo jöe iavavamü savoji a ioro'iorohuro heruomadeje. <sup>26</sup> Ëhi'amü gavë'i sa'aho ma-majioho hijiohijiovamü savoji gagoho aho'obëhe ë javu vaejare munë sa'a uhure jio'amajohu'o sisë maro hijiohijiovadeje. Hijiohijiovamü gavë'i evare oje aho'obëhe jiororovoromo ae aho'obëhe tövëvare ö'oho jiororovo'amadeje. <sup>27</sup> Jiororovo'amamü iae savoji muebejaje ahuro niavë'ëro ri'öromü gavade ojoho aho'o jiororovo'amë'e jiamü gagorovo uvadeje: Huruomë'e höromü kaejö

ëgoho jijöromo hesi arijo'arije anorovo'ië'adeje.  
<sup>28</sup> Hesi anorovo'ia'amu gavë'i Paul-ro ma-  
 darugo'o uavadeje: Ëhi jië'o ho vuonugëjo. No ae  
 aho'obëhe aviae javuajëjo.

<sup>29</sup> Aviae javuajëjamu uvadeje: Iroho gae  
 ujuoho ruehego gavöromo ma-burëro rovadeje.  
 Rueromo juhuonivoromo butubutumoromo  
 Paul'o Silas'o jabesi bëhire behumorovadeje.

<sup>30</sup> Behumorovë'ëro hu'irae ömëvoromo amonö  
 va'oromo uëvadeje: Na diehi ë'ejöjo ëhuro maja  
 ijoho na sisëroho bogo va'i maro va'irode.

<sup>31</sup> Diehi ë'ejöjamu uavareje: Bada Iesu mae ue-  
 horovonëjo. Mae uehorovë'o ho God-ro ja manö  
 bamavo'iramu maro va'a'anuëjo. Ja'o jasi osare  
 raromaruohu'o ëhi jëvo'ajëjo. <sup>32</sup> Ëhi'onugoromo  
 Badare jöho majëhijamu rue savoji muebejaje  
 ahu'o hesi osare raromaruohu'o jaburo he-  
 jareje. <sup>33</sup> Henugoromo evare majaroho vahi-  
 romë'iro Paul'o Silas'o hu'irae ömëvo va'oromo  
 sinore nemo'amadoho u'ovëho'amoromo hu'o  
 hesi osare raromaruohu'o ma-burëro bapataeto  
 vaejareje. <sup>34</sup> Bapataeto vaenugoromo Paul'o  
 Silas'o hu'irae ömëvoromo osare ajiomoromo ie  
 i'imëmijadeje. Ie i'imëmiromo hu'o hesi osare  
 raromaruohu'o God mae uehorovë'ëro nimoroho  
 avohareje.

<sup>35</sup> Ëhi ë'l'ëro sisonuvamu gagorovo Rome ra-  
 jehu court mevarue a masijöhuro police-oho  
 jöe bojëmiromo rëmö'öjamu va'oromo savoji  
 muebejaje aho uavareje: Savoji gagore ari-  
 jarue ae niö'ioho ojoho jiovëhego va'irarëjo.

<sup>36</sup> Va'irarëjamu hegorovo savoji muebejaje ahuro  
 Paul uavadeje: Court mevarue ariböviohuro

jöe nugö'öjê'e höjo naro rëmö'öjego Silas'o ja'o höröromo va'irarijego. Èhuni höröromo mae va'orëjo.

<sup>37</sup> Mae va'orëjamu Paul-ro ri'öromo police-oho uëvadeje: Röhu nosi sisë bogo birohê'e a nuniro ëma hisuebijavuare höjo. Èho bogo maehu höjo no Rome rajëro javuë'ëro. Èhi'oromo savoji gagore ba'amavuare höjo. Èhi è'are höjo röhu jaruvoho jabumë diehi'oromo saginiëri ramuö'ö'ië'aruëjo noro va'ojëro. Bogo èhioho höjo. Nadi'ego court mevarue ariböviohuro rueromo jabesi övëro baejavuego höröromo va'irarëjo.

<sup>38</sup> Èhi uëvamu hegoroovo police-ohuro jöho bava'oromo court mevarue aribövioho majëhijareje. Majëhijamu hegoroovo hejare Paul'o Silas'o Rome raje ae jëvamu hegoroovo juhuonivareje. <sup>39</sup> Juhuonivoromo rueromo Paul'o Silas'o sanuëmiromo savoji gagore jëvamu hu'irae ömëvo rueromo uëvareje: Jëmëro nosi amoho vuonugo'i va'orëjo. <sup>40</sup> Va'orëjamu Paul'o Silas'o jaburo savoji gagore jioromo höröromo Lydia-are osare va'areje. Va'oromo Christian agano ömo'ömoho gëromo jögore mëmiromo va'areje.

## 17

*Paul'o Silas'o Thessalonica amore va'oromo huë vavaeni baejare jöhoje.*

<sup>1</sup> Va'oromo Paul'o Silas'o Amphipolis amore va'aroho Apollonia amore va'aroho va'o Thessalonica amore höröjareje. Höröromo gavareje Jew rajehu God rajahjarue osaho è jiamu. <sup>2</sup> Jew

rajehu God rajahjarue osaho jiamu gagorovo Paul-hu amore amore juvoromo God rajahjarue osare va'onövadëhi ëhi ë osare va'adeje. Va'oromo God-are surire jöho adahoromo ë jö hesi bëhoho Jew rajo ariböviohu'o gemu mae mevadeje jabesi simane huotovëho'i. Nuho mae niö'i gemu rue'ego ëhi ë'onövadeje. <sup>3</sup> Bëhoho röjëhiromomo uënövadeje: God-are surire jö urimë'i jajivare hesi bëhoho God-hu uavë'ëro bëröme namiromomo ajamui'iröhe aehu rovë'iroho huro huë vavaene baeromo guomoromo i'ovoromo ri'ö'a'ajëjo. Surire jö hesi bëhoho ëhi höjo. Röhu naehu majëhijaje aho Iesu hu iae ë bëröme namiromomo ajamuijaje aho höjo. <sup>4</sup> Eëhi jië'e jöho majëhijamu Jew rajo a ioro'iorohuro uvareje: Iae jö mae höjo. Jö mae hö uvoromo aevoromo Paul'o Silas'o gemu mae jijihareje. Greece rajehu God mae uehorovarue aho aho'obëhe magonaho masijoho aho'obëhe jabu'o Paul'o Silas'o gemu mae jijihoruomadeje.

<sup>5</sup> Ae aho'obëhe Paul'o Silas'o gemu mae jijihamu gëgorovo Jew rajoho ëhuni dë vörönëgadeje. Dë vörönëgamu örire ëma jijiharue a sisëhu mu sisë vaejoro gemuoro gagovëvareje. Gemuoro gagovëvoromo muorovo jöho ma-darugo'o atamu amo raje ae aho'obëhe heromo muorovo'i ë'oruomadeje. Muorovo'i ë'oromo ri'öromomo Jason-are amoho ro juhiromomo osare va'oromo Paul'o Silas'o nahëvareje gudumëvoromo amonö baejëvo rueromo ae aho'o jabesi nunire rëmo'iro. <sup>6</sup> Jason-are osare va'oromo gavare Paul'o Silas'o bogojëvamu

gagorovo jaburo Jason o Christian agane gö gö guduamoromo jagu ujuoho va'oromo amore a masijo jabesi nunire bamëvoromo mardarugëremu uëvareje: Majae hö'öjajire nume beva'ajire huë sisë öri røjëhibe jijihaje aribövioho ave nosi amohu'o rovë'e höjo. <sup>7</sup> Nosi amohu'o rovamugo Jason-ro uëvade höjo: Ro nasi osaro arihëjo. Huro ëhi uëvamu hesi osare arijë'ëro Rome a börömehu bojamuijade jöho ahoromo sareramuiromo uövuaruë höjo: A ioro'ioro iosiramuiromo börömo namijaje aho bogo Rome hiromo böröme namiromo no muebejavuaje aho jio'i a'i hesi ae gö höjo. Hesi ihoho Iesu höjo. <sup>8</sup> Ëhi majëhijamu hegorovo amore ae aho'obëhe o jabesi masijoho aho'o vörö'iraeruomadeje. <sup>9</sup> Vörö'iraeromo amore a masijohuro Jason'o Christian a ioro'iorohu'o uëvamu monioho bojëmijamu ëhuro rëmö'öjamu va'areje.

*Paul'o Silas'o Berea amore va'oromo ë'are jöhoje.*

<sup>10</sup> Ëhi'oromo vahiromamu gavë'i Christian aganohuro Paul'o Silas'o Thessalonica amore jëvamu rëmö'öjëvareje Berea amore va'iröhego. Rëmö'öjëvamu va'oromo Berea amore höröjareje. Höröromo Jew rajehu God rajahijaruë osare va'oromo Iesuare jöho majëhijareje. <sup>11</sup> Jöho majëhijamu Berea amo rajohuro Thessalonica amo rajoho iosirëmiromo simano mae uehorovë'e aribövie jioruomadeje. Simano mae uehorovë'ëro God-are jöho he'i nimo avohareje. Heromo God-are surire jöho adaho'i arijareje ga'iro Paul-hu majëhijade jöho jö mae

o sareri jõe jiego. <sup>12</sup> Mae o sareri jõe jiego ga'i adahonugoromo Jew raje ae aho'obëhe Iesu mae uehorovareje. Jew rajëro mae uehorovo'i Greece rajo magonaho masijohu'o Greece rajo ama'i'o ae bogo bise'o vadu'oho Iesu mae uehorovoromadeje. <sup>13</sup> Ëhi'amu Jew raje rue Thessalonica amore raromaruoho jaburo hejare uvavamu: Paul-ro God-are jöho Berea amore majëhijë'e jiajëjumu hegoro Berea rueromo amo raje ae aho'obëhe jabesi dëho iëhareje jaburo vörö'iraeromo Paul'o muorovo'iröhego. <sup>14</sup> Ëhi'amu gavë'i Christian aganohuro Paul nugö'öjumu abuejadoho abo sö jovore höröjadeje. Ëhi'o'irögoro Silas'o Timothy'o Berea amore ëhi arijareje. <sup>15</sup> Arijamu Paul namijaho va'are ariböviohuro hu'irae bava'oromo Athens amore suorovoromo ë nugareje. Paul ë nugoromo Berea vuonorö'ö va'ia'amu gagorovo Paul-ro uëvadeje: Va'irarijoho Silas'o Timothy'o uëregö ma-burëro rue'irarëjo. Ëhi uëvamu hegorovo va'areje.

*Paul-hu Athens amore hiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.*

<sup>16</sup> Va'amu gagorovo iae Paul-ro Athens amore hiromo Silas'o Timothy'o muebejëvadeje. Hiromo muebejëvoromo gavade aru'aho'e höromo uvene aho röjahi'amarue inömoho aho'obëhe amore jiorovamu gagorovo uvadeje: Amo rajoho God-are jöho bogo hejarue höromo ëhuni dë vövöbajo'e aho'o vavaenimadeje. <sup>17</sup> Vavaenimoromo Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajehu God mae uehorovarue ariböviohu'o



Iesuare jöho mevoromo jabetesi simane huotovëho'iro vae majae imo'amarue öri ari'ere va'o namiromo ganövade ae rue'ego jabu'o Iesuare jöho mevonövadeje jabetesi simanohu'o huotovëho'iro. <sup>18</sup> Jöho mevo'ego Epicurus-are jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohu'o Stoic jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohu'o ëhi jië'e ariböviohuro God-are jöho bogo hejaruëro jië'ëro Paul-are örire rueromo jö aho'ahaminövareje. Jö aho'ahamiromo a ioro'iorohuro uarovonövareje: Simano bogojië'e aho rahuro rajahijöro jöho jövajëjo. Rabu jöe jövo'i ë'ajëjo. A ioro'iorohuro uarovonövareje: Nani sa'a gö rajehu böröme hö uehorovarue aru'aho jabetesi jöho huro majahuiromo ë'ajëjo. Jabuhu ëhi uarovare hesi bëhoho Paul-ro Iesuare jöhu'o aehu vuovoromo ri'öjarue jöhu'o majëhijamu hejë'ëro ëhuni uarovareje: Sa'a gö rajo aru'aho jabetesi jöho majahuijajëjo. <sup>19</sup> Ëhi uarovoromo Paul uavareje: Rovego no Areopagus dahorure ajiomarëjo ëhuro ë gagovarue a masijo jabetesi nunire jasi jöho jövego heröhe höjo. Ëhi uanugoromo hu'irae bava'oromo Areopagus a masijo jabetesi nunire nugoromo uavareje: Jö i'e jaehu baeromo rovanuoho no heli naguajëjo. <sup>20</sup> Jaehu jövanue jöho bogo hejaruëro jië'ëro ëhuni no naguajëjo avoho heli. <sup>21</sup> Ëhi uavare hesi bëhoho Athens amo rajohu'o sa'a ioro'iorore jioromo ro Athens raromarue ariböviohu'o ëho jaburo jö i'e ëhemu atemu atoromo hemu henövareje. Ëhi jië'e muohemu uehorovonövareje.

<sup>22</sup> Ëhi'amu Paul-ro ë a masijo jabetesi nunire

ri'ö namiromo uëvadeje: Athens amo rajomë na jö harihe majëhi'ie'ajëjo. Na gëvajoho jemë aru'ahe gö gö mae uehorovëvaruje aribövie jëvajëjo. <sup>23</sup> Èhesi bëhoho na jemesi amore juvode höjo. Juvoromo jemëhu aru'aho rajëhijaruje öri ari'oho gabe juvo'i gavode höjo munë maratue hitavoromo sehoromo jajivoromo uvë'e jiamu: Ave maratu hesi bëhoho hesi iho bogo hejarue aru'ahohunì ave maratuoho ëma hitavo nugaruëjo. Èhi uvë'e jiamu gavë'ëro jemë hesi iho bogo hejë'e ëma rajahijaruje aru'aho hesi jöho iae na röjëhi'irögoro ë'ajëjo. <sup>24</sup> Èaru'ahoho iae God höjo. God-hu sa'a bövi bise'o bamade aho höjo. Huro böröme namiromo ö'idörohu'o sa'arohu'o muebejavuaje höjo. Èhuni ma-ae hu rajahi'i vae'amare osaroho hu bogo ëho hijaje höjo. <sup>25</sup> Hu eni jië'e aego no bogo hunioho vavaenimoromo bövioho bise'oho avohoromo hu i'imami'ëjarëjo. Èhesi bëhoho huro gemuëro no ae aho'o birire bojamuego nue ahoromo daruge bövie bise'e baeromo raromarue höjo. <sup>26</sup> Huro ae gemu bamade höjo. Bamoromo ë aho baeromo ëhuro sa'ae aho'obëhe raje avohëvobe rovë'e höjo jaburo sa'ae dinö'e dinö'e va'oromo raro-moröhego majae hö'öjajire beva'ajire. A bogo bamadevare evare huro uvade höjo: Aribövioho ë majare raromo'i ë majare rireromobe va'oromo ë sa'are ë sa'are raromobe va'a'ajëjo. <sup>27</sup> Huhu bamëvade hesi bëhoho aëro God ga'i nahobe va'iröhego. Nahobe va'ojuvo nani birohoröhego. Röhu God bogo ëgoroho jio'i ae gemu gemu no'o hi juvaje höjo. <sup>28</sup> Èhesi bëhoho noro hesi

darugoro raromo jijihole vaejarue hōjo. Ējōe gemuoho jemesi gavē'e aribōviohuro jajivoromo uvē'e hōjo: Iae no ae aho'obēhe hesi aboji harihu'e javuajējo. Ēhi uvare hōjo.

<sup>29</sup> No God-are aboji harihu'ēro javuē'ēro ēhuni no bogo uehorovoromo uvo'ejarējo: God hu aehu gold silver munē gö gö ujuohoromo övo sasohoromo simano sasohoromo sehoromo avoho'amare inōmoho va'ēne hōjo. No bogo uvo'ejarējo: God hu ēhi hōjo. <sup>30</sup> Urimoho aehu God-are jō bogo hejare majare God-ro gēvade aēro ēhi jiē'e inōmoho aru'aho'e hōromo uvene aho rōjēhilego gēromo magē taemonōvade hōjo. A'i avevejō'oho ae aho'obēhe sa'ae dinō'e dinō'e raromaruje aribōvioho uēvajējo: Uehoro sisēho vuonugo'i nasi öroro ruehējo. <sup>31</sup> Ēhi uēvaje hesi bēhoho huro majaho bamē'e hōjo sa'are ae aho'obēhe hesi court-re riravo'irōhego. Riravo'iramu huhu uavade ahuro hesi ihore court vaejēvoromo ae aho'o jabesi jōho avoho mevoromo gē'a'ajējo gē'i ae mae o sisē jēvego. Aēro ma-samaro uvorōhego: Ēahuro mevo gö'a'ajē uvorōhego ēhuni hu ajamamu guomoromo ri'ōjade hōjo.

<sup>32</sup> Guomoromo ri'ōjade jōho heruomoromo a ioro'iorohuro sivareje. A ioro'iorohuro uavareje: Jasi jōho rōhu maho u'emu he'ejarējo. <sup>33</sup> Ēhi'amu Paul-ro gagovaruire jioromo va'adeje. <sup>34</sup> Va'amu a ioro'iorohuro aevoromo hu'o gemu mae jijihō va'oromo Iesu mae uehorovareje. Areopagus dahorure gagovaje a bōrōme gemu hesi ihe Dionysius o magonahe gemu hesi ihe Damaris o ae gö

gö ëho jaburo mae uehorovareje.

## 18

*Paul-hu Corinth amore va'oromo ë'ade jöhoje.*

<sup>1</sup> Ëhi'amu gagorovo Paul-ro Athens amore jioromo va'adoho va'o Corinth amore höröjadeje.

<sup>2</sup> Corinth höröromo Jew rajo a ihe Aquila birohadeje. Aquila hu Pontus amore rahade ae jiadeje. Rahë'ëro ijonö va'o Italy sa'are hijadeje. Hiromo Rome a böröme Claudius-ro Jew rajo ariböviohuro Rome jëvamu va'o barëjöro uëvamu gagoro hu'o hesi vabore Priscilla'o Rome jioromo Corinth amore aviavejõ'e rovaraje. Corinth aviavejõ'e rovamu Paul-ro jabumë gë'i va'adeje.

<sup>3</sup> Va'oromo Paul o Aquila o Priscilla mue gemuoho vaeromo niögu javue vaejaruëro jië'ëro Paul-ro jabu'o hiromo ë muoho gemu mae vaeromo ijo bajoho mana baenövareje. <sup>4</sup> Ëhi'oromo Jew rajo nuho majaho rue'ego Paul-ro Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Jew rajohu'o Greece rajohu'o jabu'o jõe mevoromo jabesi dë vövöbajo'o ho huotovëho'i ë'o ganövadeje jaburo aevoromo Iesuare örire jijihoröhego.

<sup>5</sup> Ëhi'ojuvo Silas'o Timothy'o jaburo niö'iro Macedonia sa'are arijë'ëro Corinth amore rovaraje. Corinth amore rovamu gagorovo Paul-ro mue gö gö vuonugo'i Iesuare jöhuremu ae majëhijadeje. Majëhiromo Jew rajoho uënövadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu höjo. <sup>6</sup> Ëhi majëhijamu hegorovo rue Jew rajo ariböviohuro jö aho'ahamiromo Paul-are jö sisëho atamu

hegorovo huro niögure uono'uonoho jabesi nunire hijiovo röjehijadeje jaburo garöhego hu jabesi muoho bijönimego. Röjehiromo uëvadeje: Jemë i'u baejë'oho ëho jemesi mue höjo. Bogo nasi muehu höjo. Ijoho naro Jew rajoho jemë vuonugëvo'i va'oromo sa'a ioro'ioro rajoho jöho majëhinövo'ejöjo. <sup>7</sup> Ëhi uënugoromo Jew rajehu God rajahijarue osaho vuonugo'i va'oromo ruëre osa göre Titius Justus-are osare va'o hijadeje. Titius Justus bogo Jew rajo aho jiadeje röhu Jew rajoho jabu'o God rajahijaje ae jiadeje. <sup>8</sup> Ëhi'amu gagorovo Crispus Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje aho Crispus'o hesi osare raromarue aribövioho aho'obëhe jabu'o aevoromo Bada mae uehorovareje. Mae uehorovamu Corinth amo raje ae aho'obëhe Iesuare jöho heromo mae uehorovoromo bapataeto vaeruomadeje.

<sup>9</sup> Ëhi'amu vahiomamu gagorovo Paul-ro nia'ovo'iraeromo gavadeje Badaro rueromo uavamu: Nadi juhuonivo'i jöho jövonövonëjo. Bogave vuonugo'iranëjo. <sup>10</sup> Ëhesi bëhoho na ja'o hi juvaje höjo. Aho bogo anago'aruëjo ave amore nasi aribövioho börömo mae jië'ëro. <sup>11</sup> Ëhi uavamu Paul-hu ë amore hiromo God-are öri röjëhibe va'adoho vadune gemu manaere 6 ëhi barëjadeje.

<sup>12</sup> Vadune gemu manaere 6 ëhi barëjamu Gallio-hu Greece sa'a Rome jabesi ihore muebejëvadevare evare Jew rajoho jaburo gagovoromo Paul guduamoromo court-ro bava'oruomadeje. <sup>13</sup> Paul court-ro bava'oromo ë a börömo Gallio uavareje: No ave a barovare

hesi bēhoho huro aribōvi jabesi dē vōvōbajo'oho huotovēho'i ē'ajējo jaburo God sisē'i sisē'i rajahirōhego. God ēhi rajahijē'oho jōgoroho ahoruomo'ajējo.

<sup>14</sup> Ahoruomo'ajējamu Paul-ro hesi jōho majahi'ia'amu gavē'i Gallio-ro uēvadeje: Jew rajomē ave aho vajiohu'e anano'e muoho vae'ibejajo naehu ma-taemorovoromo jemesi jō hejē'oho iae mae jio'ibejajo. <sup>15</sup> Rōhu bogo ēhi jiē'e jōho barovarije hōjo. A'i jemesi jō bēhi iho bēhi mu jōgoru bēhi rabe rabe Jew rajo jemēhu atoromo berohemu beroharujoho ēhi jiē'e jōhemu court-ro barovē'e jēvaje ēhuni jemēro jemesi gahējo. Ēhi jiē'e mu ōri mevē'oho na bijōnegajējo. <sup>16</sup> Ēhi uēnugoromo hesi aribōvioho uēvamu sihō'ōjēvareje. <sup>17</sup> Sihō'ōjēvoromo ae aho'obēhe ri'ōromo Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje a hesi ihoho Sosthenes gudumoromo court a masijo jabesi nunire baro anoromo kōe bojamareje. Kōe bojamamu gēgorovo Gallio-ro ma-nunēremu gēvadeje.

*Paul-hu Antioch amore vuonorō'ō va'ade jōhoje.*

<sup>18</sup> Ēhi'amu Paul-ro Corinth amore Christian aganohu'o gemu mae hijamu majae ēgobōvie barējadeje. Majae ēgobōvie barējamu huro aribōvioho ē rēmo'i Cenchreae amore abuejadeje. Abueromo hōrōromo mue vaerōhēni God-are nunire mae uanugoromo aēro simano uoho tariojahōjōro uavadeje hujeji muoho barējogo evare ijonō aēro rōhu maho tariojahorōhego. Simanoho tariojahamu Paul-ro Priscilla'o

Aquila'o gemu mae boat-re ajiomadeje Syria sa'are va'oröhëni. <sup>19</sup> Va'adoho va'o Ephesus amore höröjadeje Aquila'o Priscilla'o ë amore rëmo vali'ë'ëro. Höröromo huro Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Iesuale jöho Jew rajohu'o mevadeje jabesi simanoho huotovëho'i. <sup>20</sup> Mevamu hegorovo rue ariböviohuro uavareje: Avehuro majae ëgo'o hiromo u'emu va'onëjo. U'emu va'onëjamu bogo ejëhadeje. <sup>21</sup> Bogo ejëhoromo va'irögoro uëvadeje: God-hu nimë'ohuro na vuonorö'ö rueromo gë'ejöjo. Ëhi uënogoromo boat-re ajiomoromo Ephesus amoho vuonugo'i va'adeje. <sup>22</sup> Va'adoho Caesarea amore ravo'amoromo ajiomadoho ajio Jerusalem amore höröromo ekaresia aho magonahoho jejëminugoromo va'adoho va'o Antioch amore höröjadeje.

<sup>23</sup> Antioch majae ëgo'o hiromo va'adoho Galatia sa'a'o Phrygia sa'a'o birorohade ënire Kerisore aribövioho aho'o jöe majëhiromo ëhuro jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhobe juvadeje.

*Apollos-hu Ephesus amore ro hiromo va'oromo Corinth amore hiromo ë'ade jöhoje.*

<sup>24</sup> Ëhi'amu iae Jew raje ae gemu hesi ihoho Apollos-ro Ephesus amore rovadeje. Hu Alexandria amore rahade ae jö'le sasohoromo jöe jövaje ae God-are surire jöho ga avohë'le ae jiadeje. <sup>25</sup> Ae göëro Badare öroho Apollos röjahijamu hejë'ëro hesi dë vövöbajo'le aho'o ri'öromo Iesuale jöho majëhiromo ma-ahorirëro röjëhinövadeje. Ëhi jiadeje röhu Iesuale ihore

bapataeto vaeröhe jöho bogo he'i John-hu bapataeto vaejövade jöhemu hejè'ëro jöho jövonövadeje. <sup>26</sup> Amo Apollos-ro Ephesus amore rueromo Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo aevoromo God-are jöho biririvoromo majèhijadeje. Majèhijamu Priscilla'o Aquila'o hejare Apollos-ro God-are jö vituoho he'i vituoho bogo ma hejè'ëro jöho majèhijamu hegorovo jabesi osare hu'irae bava'oromo avoho röjahiromo uavareje: God-are mu öroho èhi höjo.

<sup>27</sup> Èhi'amu Apollos-ro uvadeje: Na Greece sa'are va'ejöjo. Va'ejöjamu Ephesus amore Keriso-are ariböviohuro hu ajamiromo suroho jajivoromo bojamijareje huro bava'ego Greece sa'are raromarue Keriso-are ariböviohuro adahoromo hu rajahiromo baerumoröhego. Suroho bojamamu baeromo va'o Greece sa'are höröjadeje. Höröromo jöho majèhadeje. Majèhiromo God-hu huë baejèvoromo jabesi simano huotovèhè'e Keriso mae uehorovarue aribövioho è aribövioho Apollos-ro mabèhe ajèmijadeje. <sup>28</sup> Èhesi bëhoho huro biririvoromo Jew rajo jabesi jöho a nunire aho'ahèmiromo God-are surire jöho adahoromo avoho röjèhijadeje jaburo garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-hu uavè'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu höjo.

## 19

*Paul-hu Ephesus amore hiromo è'ade jöhoje.*

<sup>1</sup> Apollos-ro Corinth amore hijamu evare majae gemuore Paul-ro sa'a ririre va'adoho va'o



Ephesus amore höröromo ë hijadeje. Hiromo Keriso-are aribövi ioro'ioroho birohëvadeje. <sup>2</sup> Birohëvoromo uëvadeje: Jemë Iesu mae uehorovarijevaroho na jemë God-are Aru'ahoho baejarije höjo o bogajo. O bogajamu uavareje: O-ajo. God-are Aru'aho hesi jöho no bogo hejë'e javuajëjo. <sup>3</sup> Bogo hejë'e javuajëjamu uëvadeje: God-are Aru'aho hesi jö bogo hejë'o ho jemëhu bapataeto vaejarijoho bëhoho diehi jiade höjo. Uavareje: John-hu bapataeto hesi bëhi majëhinövadoho bëhe gemuoho jiade höjo. <sup>4</sup> Bëhe gemuoho jiade höjamu Paul-ro uëvadeje: Iae mae höjo röhu John-hu a bapataeto vaejëvade hesi bëhoho aëro uvoröhego: Ëaribövioho uehoro sisëho vuonugo'i uehoro i'e baejë'ëro ëhu'ëro ë'aruëjo. Röhu bapataeto vaejëvoromo uënövade höjo: Nasi ijore rueröhe aho rovego ë a hesi öroro mae uehorovorëjo. Ëhesi bëhoho Iesu mae uehorovo'iröhe jöho uëromo ë'ade höjo. <sup>5</sup> Ëhi uëvamu hegoro ë Ephesus amo rajohuro Bada Iesuare ihoro bapataeto vaejareje. <sup>6</sup> Bapataeto vaejamu Paul-ro öve simane taemëhamu God-are Aru'ahohuro jabesi dë vövöbajo'ere ro abuejadeje. Aru'ahohuro abueromo jabesi simanore ajëmiromo huotovëho'ego jöho bogo hejarue huë göëro göëro atonövo jöe God-aro baeromo huruoho majëhinövareje. <sup>7</sup> Ae aho'obëhe 12 rabu'e jaburo ëhi jië'e muoho vaejareje.

<sup>8</sup> Ëhi'amu Paul-ro Jew rajehu God rajahjarue osare va'oromo biririvoromo ë ariböviohu'o jöe mevoromo jabesi uehoroho aho'o huotovëho'i

ë'o gavadeje jaburo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro böröme namiromo ëhi muebejavuaje höjo. Ëhi'obe va'ujuvo manaere niö'i gemu barëjadeje. <sup>9</sup> Manaere niö'i gemu barëjamu a ioro'iorohuro biriri'övoromo jöho bogo eja-horomo Badare mu öri hesi jöho ae aho'o jabesi nunire sisë'i atareje. Jöho sisë'i atamugo Paul-ro ri'öromo ë Jew rajehu God rajahijarue os-are aribövioho rëmo'i Keriso-are aribövioho sö ujuohoromo va'adeje. Va'oromo Tyrannus-hu jö majëhijaje osa börömore va'oromo majae ëhi Iesuale jöho jövonövadeje. <sup>10</sup> Ëhi'obe va'ujuvo vadune niö'i barëjamu Asia sa'are raromarue ae aho'obëhe Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o ëho jaburo Badare jöho hejareje.

*Sceva-are harihu ömo'ömehu sareri sareri ë'are jöhoje.*

<sup>11</sup> Ëhi'ë'ego God-ro Paul ajami'ego bogo gavarue darugo'e mu masijoho vaenövadeje. <sup>12</sup> Mu masijoho vae'ego Paul-are sinore rëho'amade niögoho aëro ujuohoromo guomo guomo baejë'e aribövi jabesi örire va'ego jabesi guomoho barënövo Satan-are a sisë dëre jië'oho suorovo va'onövareje.

<sup>13</sup> Va'ego iae Jew rajo a ioro'iorëro sisë aribövi dëre jioruomajoho suorovo va'ojöro uvobe jijihonövareje. Jijihoromo ma-sarerivoromo Bada Iesuale ihoho uvo ganövareje suorovoromo va'ojöro. Uvo garomo aru'aho sisëho uënövareje: Paul-hu majahuijeho hejarue aho Iesu ë a hesi ihore uëvaruëjo: A dëre jiarujoho suorovoromo va'ohëjo. <sup>14</sup> Jew rajo priest böröme gemu

Sceva-are harihe 7 ëho jaburo ëhi jië'e sarerile muoho vaejareje. <sup>15</sup> Ëhi jië'e muoho vae'i ë ö ömo'ömo 7-ho jaburo aru'aho sisë hesi dëre abuejë'e ae gemu hesi osare va'areje. Va'oromo sarerivoromo Paul-are ihohu'o Iesuare ihohu'o ëma jöho majahiromo aru'aho sisëho sarerami'i ë'lo gavareje. Sarerami'i ë'lo garomo uavareje: Paul-hu majahuego hejarue aho Iesu ë a hesi ihore noro uavaruëjo: Ëa hesi dëre jianuoho höröromo va'ëjo. Höröromo va'ëjamu hejë'i rue aru'aho sisëhuro uëvadeje: Jemë Iesuare jöhu'o Paul-are jöhu'o majehijarujëjo. Iesu iae na gavaje höjo o Paul-are jöho iae na hejë'e jevajëjo. Röhu jemë rahumë jëvajëjo. <sup>16</sup> Rahumë jëvajëjamu hejë'i aru'aho sisë dëre jië'e ahuro ri'öromo ë ö ömo'öme 7-ho darugo'o muo'amoromo jabesi darugoho ruahö'öjëhoromo jabesi niögoho jaho'amoromo ruruhö'öjëhamu dë'ahobatëremu ma-köemu jië'e hesi osare jioromo huruomoromo va'areje.

<sup>17</sup> Huruomoromo va'amu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o Ephesus raromaruohuro ë jöho heruomadeje. Heromo ae aho'obëhe juhuonibi-jiohamu Bada Iesuare ihoho ma-döro jiadeje. <sup>18</sup> Ma-döro jiamu Iesu mae uehorovarue ae aho'obëhe mu sisë gö gö gurihiromo vaejaroho sama'e huruoho majëhijareje. <sup>19</sup> Majëhiromo röhu ae gö gö urimo iro oso'e mu vaenövarohuro uvoruomadeje: Nosi iro oso'e muoho sisë hö uvoromo jabesi iro oso'e mu hesi suri surioho ujuoho rueromo gemuoro gagovoromo ae aho'o jabesi nunire vëniro huareje. Vëniro huoromo

suri suri hesi manaho adahoromo gavareje ajevë'e ijo baje 50,000 ëhi vënire ravë'e jiamu. <sup>20</sup> Èhu'ëro jië'ëro ae aho'obëhe Badare jöho hebe mae uehorovobe va'areje.

*Ephesus amo rajehu muorovo'irögoro vörö'iraeruomade jöhoje.*

<sup>21</sup> Èhi'amu Paul-ro uehorovoromo uvadeje: Macedonia sa'are Greece sa'are juvo va'onugoromo evare ajiomoromo Jerusalem amore höröromo ë hi'ejöjo. Hiromo hujeji evare na Rome amoho va'o ga'ejöjo. <sup>22</sup> Èhi uvonugoromo hu ajamijarue aho niö'i Timothy'o Erastus'o rëmö'öjëvamu Macedonia sa'are va'areje. Va'irögorovo huro Ephesus amore Asia sa'are ëhi hijadeje.

<sup>23</sup> Hijamu evare aëro Badare öroho bijönimoromo iro muorovo'oho Ephesus amore vaejareje. <sup>24</sup> Èhesi bëhoho ae gemu Demetrius-ro Ephesus hijadeje. Hu silver-ehu inömo avoho'amaje ae jiadeje. Silver-ehu inömo avoho'amaje aëro jië'ëro Artemis rajahijarue javu börömo hesi nu ano'o va'ëne inömo ininoho silver-ëro avohoromo imo'amonövadeje. Èhesi bëhoho ë amo raje ae aho'obëhe sarerivoromo uvonövareje: Artemis aru'aho magonahe hörömo rajahi'irögoro huni javu böröme vaejahareje. Vaejë'ëro ë javu hesi nu ano'o va'ënoho javu inino avohoromo imo'amarue muoho Demetrius-ro muebenövadeje. Muebe'lego hesi mu ajamarue aribövioho ijo bajo böröme baenövareje.

25 Ëhu'ëro jië'ëro Demetrius-ro hu ajamijarue ariböviohu'o ëhi jië'e mu vaejarue aribövi ioro'iorohu'o ëho jabuni jöe nugö'öromo uëvadeje: Gagovorovego no jöe ato'irarëjo. Ëhi uëvamu gemuoro gagovareje. Gagovamu uëvadeje: Ae aho'obëhe nasi jöho hehëjo. Jemë'o uehorovarujëjo. Noehu Artemis-are javu va'ëne inino avohoromo imo'amaruohuro ëhuro no ijo bajo bövie baejarue höjo. 26 Ijo bajo bövie baejarue höjo röhu ë a sisë Paul-hu diehi jië'e mu vaejajoho jemëro jemesi nunëro garomo jemesi hia'ëro hejaruje höjo. Huro uövuaje höjo: Aehu övehu avoho'amaje vörö'e inömoho ëho vörö rumo'e jio'amajëjo. Ëhi uöromo Ephesus amo rajohu'o Asia sa'a rajo ioro'iorohu'o jabesi simanoho huotovëhamu ae ma-vemino'e bogo e'li a'li ae aho'obëhe ëma sarerivoromo uvoruomë'e höjo: Paul jö mae jövajëjo. 27 Ëhi uehorovoromo nani jaburo uvoruomö'ajëjo: Noehu Artemis-are javu inino avohoromo imo'amaruoho mu sisë vaejarue höjo. Röhu gö'o ae aho'o jaburo nani uvoruomö'ajëjo: Artemis nosi aru'aho magonaho börömo hu rajahijarue javu börömo iho rumo'e höjo. Ëaru'aho magonahoho ae aho'obëhe Asia sa'are sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohuro hu gemu börömo bëhe rajahijarue höjo. Röhu jabumë Paul-are jö ejahë'ohuro ëhuro ijonöho ë magonahoho bogo börömo uehorovo'iramu hesi ihoho bogojio'ajëjo.

28 Demetrius-ro ëhi uëvamu hegoroovo ae aho'obëhe dë vörö'iraeromo ma-darugo'o uvo'li

arijareje: Ephesus nosi aru'aho magonahoho Artemis hu böröme höjo. <sup>29</sup> Ëhi uvo'i arijamu hegoroovo ë amoho muorovo'i vörö'iraebe va'oruomadeje. Vörö'iraebe va'oromo ae aho'obëhe jaburo Macedonia raje ae niö'i Paul'o gemu mae jireharuoho jabesi ihoho Gaius'o Aristarchus'o ë ae niö'ioho guduamëvoromo hu'iraejëvoromo tutubijiohoromo jabuhu gagovarue öri ari'ere va'oromo gemuoro gagovorovareje. <sup>30</sup> Gagovorovamu Paul-ro ë öri ari'ere va'oromo ae aho'obëhe jabesi nunire namiromo jöe jövo'i nimamu gagorovo Keriso-are ariböviohuro ahoromo uavareje: Vuonugëjo. <sup>31</sup> Vuonugëjamu Asia sa'are a masijo ioro'iorohuro Paul mae uehorovë'ëro jöe nugö'öromo uavareje: Nadi ë öri ari'eroho va'ego ae aho'obëhe ja ga'irarëjo. <sup>32</sup> Ëhi'amu jö ataroho sisërëjamu gagovare hesi bëhoho ae magemu gemu ga'i ae aho'o bogo gagoro ae göëro göëro jöe gö gö ëma ma-darugo'o uvoruomadeje. <sup>33</sup> Uvoruomoromo a ioro'iorohuro gavare Jew rajëro Alexander nuninö nugoruomamu gagorovo uvareje: Nani Alexander-are jöëni gagovare höjo. Gagovare höjamu Alexander-ro övëro tugohëvoromo hesi jöho hesi arijo'arije ajamirovoromo majëhi'i ë'o gavadeje. <sup>34</sup> Majëhi'i ë'o gavamu rue ariböviohuro ae aho'obëhe gavare Alexander Artemis bogo ma uehorovaje aehu jio'i Jew raje jiamu gagorovo gemu mae uvemu uvareje: Ephesus nosi aru'aho magonahoho Artemis hu böröme höjo. Ëhi gemu uvo'i arijuvo 2 hours barëjadeje. <sup>35</sup> 2 hours

barëjamu amo rajo a böröme gemuëro ahëvo gabe va'oromo gavade jörumoraë barëjamu gagorovo uëvadeje: Ephesus rajomë jemëro nasi jöho hehëjo. Ae aho'obëhe iae gavarue höjo Ephesus rajoho no aru'aho magonaho böröme Artemis-are osa muebejarue aribövie javuego. O hesi vörö'le munë ö'idöre jioromo beruvebijadoho muebejarue aribövie javuego. <sup>36</sup> Aho ë jöho bogo aho'a'aruëjo. Ëhi jië'le jiaje nadi uehoro rumo'le muoho vae'i ma-sanuovorëjo. <sup>37</sup> Ave ae niö'i ma-baejëvo rovarijoho jabumë bogo nosi aru'aho jabesi javu masijoroho va'oromo vajiohoho ujuohare höjo. Nosi aru'aho magonaho hesi jöho bogo sisë'ioho atare höjo. <sup>38</sup> Ëhu'ëro jië'ëro Demetrius-hu o hesi mu ajamijarue ariböviehu ae gö jabesi jö sisë huruoho majëhi'i nimë'oho court vaejarue majae iae jiajëjo. Court vaejarue aribövie iae jioruomajëjo. Ëhuni ë va'oruomoromo jö sisëho majahirovo'aruëjo. <sup>39</sup> Röhu jemë jöe gö jëvë'oho amo rajo a masijehu gemuore gagovoromo atarue majaho rovego evaro jemesi jöho bu'öjego jaburo heromo avoho mevëho'irarëjo. <sup>40</sup> Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho noehu jaruvo vaejarue mu hesi jö hejë'oho nani ave sa'are a masijohuro no uö'a'aruëjo: Jemëro rabëni muorovo sisëho barovarije höjo. Ëhi uövuë'oho no rabu jöe mana majëhijöëni ma-hia'ëremu he'ëjarëjo. <sup>41</sup> Ëhi uëngoromo uëvadeje: Iae barëjajëjo. Va'ohëjo.

## 20

*Paul-hu Macedonia sa'are va'oromo jö*

*majëhibe juvoromo Greece sa'are va'ade jöhoje.*

<sup>1</sup> Iro muorovo'oho barëjamu gagorovo Paul-ro jöe nugö'öjadeje Keriso-are ariböviohuro gagovorovoröhego. Gagovorovamu ajëmiromo jögoroho bojëmiromo jejëmiromo Macedonia sa'are va'adeje. <sup>2</sup> Macedonia va'oromo Christian aribövioho ajëmiromo jögore aho'o bojëmibe va'adeje. Va'onugoromo Greece sa'are rovadeje. <sup>3</sup> Greece sa'are ro hijadoho manaere 3 barëjadeje. Manaere 3 barëjamu gagorovo Syria sa'are jovo döro va'ië'iro evare hejade uvavamu: Jew rajo ariböviohuro ja anago'i saginiëri jöe ataruë uvamu hegorovo uvadeje: Ëhi jië'oho na bogo jovo döroho va'i vuonorö'öromo Macedonia örëro va'ejöjo. <sup>4</sup> Ëhi uvamu Pyrrhus-are harihe Berea amo raje Sopater-ro Paul'o ë va'adeje. Röhu Thessalonica amo raje ae niö'i Aristarchus'o Secundus'o Derbe amo raje ae Gaius-ro Timothy-ro Asia sa'a raje ae niö'i Tychicus'o Trophimus'o ë aribövioho jaburo Paul'o gemu mae va'areje. <sup>5</sup> Va'aroho jabumëro urimo Troas amore va'oromo raromoromo muebejavuareje no ijore va'oröhego. <sup>6</sup> Muebejavuamu noro Philippi amore ariromo Jew rajehu I Dë Huaje Oso Rumo'e I ijarue majaho barëjamu evare boat-ëro baejavuoromo va'adoho majae övo gö mine barëjamu Troas amore ravo'amoromo no muebejavuarue aribövioho birohëvareje. Birohëvoromo ë raromaroho hurae gemu barëjadeje.

*Paul-hu Troas amore hiromo ë'ade jöhoje.*



7 Hurae gemu barëjamu hura bise'ore vahiomamu gagorovo no gagovorovareje ie gemuoro ue'aho'irovo. Gagovorovamu gagorovo Paul-ro ë amo rajo aribövioho jöe majëhibe va'adoho vahi riri'e jiadeje sisonuvego va'oröhëro. 8 Röhu ë javu döre osare noehu gagovarire ire aho'obëhe bue'amë'e jiadeje. 9 Bue'amë'e jiamu iae a i'e gemu hesi ihe Eutychus-ro döre ahë'e ojo arëtore hijadeje. Hijamu Paul-ro jöho ma-jövemu jövobe va'amu gavë'i Eutychus nunëhimobe va'ojuvo nunëhimamu niavamu döre jioromo amonö beva'adeje. Osa uhure ririre döre ëhi jiobe ajiomë'e döre javu hesi osare jioromo amonö beva'adeje. Beva'amu ruhe döre ariböviohuro abueromo banigojiomoromo gavareje mami'e guomë'e jiamu. 10 Guomë'e jiamugo Paul-ro abueromo Eutychus bu'ö taemoromo huohudëromo no uövuadeje: Nadi huë vavaenoho baehëjo. Hu bogo guomë'e iae hijajëjo. 11 Ëhi uönugoromo ajiomoromo ie ato'atovoromo iromo ë aribövioho jöe majëhibe va'ojuvo va'o sisonuvadeje. Sisonuvamu gagorovo va'adeje. 12 Röhu a i'oho bogo guomë'e hijamu gagorovo Keriso-are ariböviohuro hu bava'oromo huë mabëhe baejareje.

*Paul-hu Troas jioromo Miletus amore va'ade jöhoje.*

13 Ëhi'amu iae Paul-ro uövuadeje: Jemëro urimo boat baeromo Assos amoro va'lego na ijore sa'aëro ö'iröjo jemë'o na'o ë jioromo boat-re gemu mae va'oröhe. Ëhi uövuamugo

boat-re va'areje. <sup>14</sup> Va'oromo Assos rueromo Paul hu'irae baeromo jovo döremu va'onövojuvo va'o Mitylene amore rovareje. <sup>15</sup> Mitylene rovë'ëro nërö jovo döremu va'ojuvo Chios sa'a bëhire rovë'ëro nërö va'aroho Samos sa'are rovë'ëro nërö va'aroho Ephesus amoho iosirami va'oromo hujeji Miletus amore ë ro suorovareje. <sup>16</sup> Ephesus amo iosiramijare hesi bëhoho Paul-ro ëhi iosirami'li nimadeje ëhuro bogo Asia sa'aroho ëgoho hi'li ma-burëro evare Jerusalem va'oromo eni jië'ooho Pentecost majaho rovego Jerusalem höröröhëni.

*Paul-hu Ephesus ekaresia muebejëvarue a duvaho jabesi örire jögoru majëhijade jöhoje.*

<sup>17</sup> Miletus amore suorovoromo ë ravo'amoromo Paul-ro Ephesus amore jöe nugö'öjadeje ekaresia a duvahohuro ruvebiruomoröhego. <sup>18</sup> Ruvebiruomamu uëvadeje: Naehu urimo Asia sa'are rovodevare evare naehu diehi diehi mu vaebe rovodoho jemë iae uehorovarujëjo. <sup>19</sup> Jew rajëro ijumevo'li ato'li ari'lego na huë vavaene baeromo nivë'li bogo döroho bamorovo'li ma-taemo hiromo Badare muohuremu vaejahonövode höjo. <sup>20</sup> Jemë ajëmi'irode jöho na bogo subivëho'li ekaresiae ae aho'obëhe jemesi nunire ekaresiae ae gemu gemu jemesi osare osare jöho majëhi barëromo öroho röjëhi barënövode höjo. <sup>21</sup> Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o jemesi örire darugo'o majëhiromo uënövode höjo: Jemëhu öri sisëre jijiharujoho vuonugo'li God-are öroro jijihoromo nosi Bada Iesu mae uehorovorëjo.

22 Röhu avehu'o hehëjo. Avevejö'oho God-are Aru'ahohuro ue'ego na Jerusalem va'ajëjo. Va'o höröjego diehi'evoruomoröhoho na bogo gavajëjo. 23 Na aviëhi jië'e muohuremu gavajëjo. Ame göre göre hibe rue'ego God-are Aru'ahohuro uebe ruehijajo: Ja Jerusalem hörö'iramu savoji gagore ba'amavo'iramu huë vavaene gö gö bae'a'anuëjo. 24 Ëhi uevade höjo röhu na nasi sinohunioho bogo uehorovaje höjo ëhuro Bada Iesuhu bojemade muoho aho'o vae barë'irodëni. Ëmu hesi bëhoho God-hu no huë baejavuoromo ajamuijaje jöho a majëhibe juvo'irodoho höjo.

25 God-hu böröme namiromo muebejavuaje jöho ae aho'o jemesirire jövobe juvë'e jevajëjo. Röhu iae na gavajëjo. Ijonöho ae gemu vadu'oho na bogo ge'a'arujëjo. 26 Ëhuni avevejö'oho naro darugo'o majëhiromo uëvajëjo: Jemë ae gö gö sisëre va'ë'oho ëho bogo nasi sisëhu höjo. 27 Ëhesi bëhoho rabëni God-hu uvaje jöho na bogo subivëho'i na majëhi barëjë'e jevajëjo. 28 Jemesi dë vövöbajo'oho mueberovorëjo. O God-are Aru'ahehu jemë bojëmijade aribövioho aho'o muebejëvorëjo. Ëaribövioho God-are sheep-nö'e jio'amajëjo. Hu hesi Harihu mae nugö'öjamu guomadohuro ëhuro jabumë hesi baejëvade höjo. Ëhuni hesi ekaresiaho sheep-nö'e mio'amoromo muebejëvorëjo. 29 Ëhesi bëhoho na gavajoho na va'iramu vörö'e miehu rueromo sheep ijumo'amaruëhi a sisë göëro göëro jemesirire rueromo sareri sareri'e jöho majëhiromo ekaresia jemesi uehoroho ijumëho'aruëjo. 30 Röhu gö'o

jemesi a ioro'iorohuro ri'öromo sareri sarerile jöho ato'a'aruëjo Keriso-are aribövioho jemëro jabesinö va'irarijego. <sup>31</sup> Èhuni gavë'i raromorëjo. Uvorëjo: Nöröro muoho bogo vuonugo'i majae jene vahie vö'öe sisone huë vavaene baeromo nivë'i no ae gemu gemu röjahuibe ruejuvo vadune aho'obëhe 3 barëjade höjo.

<sup>32</sup> Röhu jaruvoho na negajëjo God-ro jemë muebejëvego huhu no huë baejavuoromo ajamuaje jöho jemëro uehorovego ma-mae jëvoröhego. Jemëhu hesi jö uehorovë'oho èhuro jemëro biririvobe va'oromo God mae uehorovo'iramu God-hu hesi aribövie aho'o mae avohavuajëhi jemë'o èhi avohëvo'ajëjo.

<sup>33</sup> Röhu jemesi ijo bajënioho niögënioho na bogo ganiganiegade höjo. <sup>34</sup> A'i jemë'o iae gavarujëjo na'o nasi ariböviohu'o no huë vavaene javuadoho ave nasi övohuro muoho vaeromo hesi manaho baeromo èhuro bövioho bise'oho ujuohonövode höjo. <sup>35</sup> Muoho èhi vaeromo èhuro naro jemë röjëhijode höjo jemëro garomo uvo'irarijego: Mu rabe rabe rovë'oho Paul-hu è'adëhi no'o èhi biririvoromo muoho vaeromo èhuro darugo u'uhë'e aribövioho ajëminövo'ejarëjo. Uehorovoromo uvorëjo: Bada Iesuro huro hesi uövuade höjo: Suvuoro ma-baejë'oho ja ma-bisemu vuëvavo'ajëjo. A'i suvuorëmijë'ohuro èhuro vuëvavo avoho'ajëjo.

<sup>36</sup> Paul-ro èhi uënu goromo a duvahoho aho'o jabu'o gemu mae ague aho hiromomo God-are örire jöe jövadeje. <sup>37</sup> Jöe jövamu jabumë aho'obëhe nierusuburu'e bamë'i Paul gudu-amoromo dudöhoromo jejamareje. <sup>38</sup> Uvareje:

Huë vavaeni jö gö hejaroho ma-jianovo'i a'i noehu ijonö hu bogo ga'iröhe jöho ëho börömo ho höromo sisë maro vavaenimareje. Ëhi'oromo Paul boat-re hu'irae bava'areje.

## 21

### *Paul-hu Jerusalem va'ade jöhoje.*

<sup>1</sup> Hu'irae bava'amu Paul'o no'o boat-re iojiomoromo Ephesus aribövioho ë rëmol'i va'areje. Jovo döremu va'onövojuvo ahorrirëro va'aroho va'o Cos sa'are rovareje. Rovë'ëro nërö va'aroho Rhodes sa'are rova'aroho va'o Patara amore ë suorovareje. <sup>2</sup> Patara amore suorovonugoromo gavare boat göho Phoenicia sa'are va'i ë namijamu gagorovo noehu rovare boat-oho vuonugo'i ë boat gagore iojiomoromo va'areje. <sup>3</sup> Va'aroho gavare Cyprus sa'aho arue nosi övo adonö jiamu iosiramiro mo viëhi rova'aroho Syria sa'are rueromo Tyre amore ravo'amareje jabumëro inömo inöme suovo bahi'iro. <sup>4</sup> Ravo'amoromo noro Keriso-are aribövioho nahëvojuvo birohëvoromo jabu'o raromamu hurae gemu barëjadeje. Jabu'o raromamu God-are Aru'ahohuro ë Keriso-are a jabesi örire uehore bojëmi'ego Paul uanövareje: Jerusalem bogave va'iranëjo. <sup>5</sup> Ëhi uavamu noro jabu'o raromoromo nosi majaho barëjamu ri'öromo va'areje. Va'ia'amugo rue Keriso-are aribövioho ae aho'obëhe jabesi vaborohu'o aboji harihu'ohu'o no sö ujuohavuoromo amore jioromo va'areje. Va'oromo sö jovo riröre jabu'o no'o ague aho raromoromo God-are örire jöe atareje. <sup>6</sup> Atonugoromo göëro göho

jejamirovonugoromo noro boat gagore iojio mo'i jaburo vuonorö'ö amëro va'areje.

<sup>7</sup> Va'iro noro Tyre amoho vuonugo'i boat-re va'aroho va'o Ptolemais amore ro ravo'amareje. Ravo'amoromo Christian aganoho jejëmiromo jabu'o majae gemu raromareje. <sup>8</sup> Majae gemu raromë'ëro nërö noro ri'öromo va'aroho va'o Caesarea amore suorovareje. Suorovonugoromo Iesuarë jö ma majëhijaje ae Philip-are osare va'oromo ë raromareje. Ëaho Philip urimë'i Jerusalem ekaresiahuro hu'o a ioro'iorohu'o <sup>6</sup> ëhi baejëvareje ijo bajo a suvuorëmi'iröhe muoho muebenövo'iröhego. <sup>9</sup> Röhu Philip-are abojoho aho'o <sup>4</sup> jaburo bogo masuvë'ëro jöho God-aro baeromo ae huruoho majëhinövareje.

<sup>10</sup> No majae gemu niö'i Philip'o gemu mae raromamu ae gemuëro Judea sa'are jioromo ruvebijadeje. Hesi ihoho Agabus jiadeje. Hu jö God-aro baeromo ae huruoho majëhijaje aëro jiëlëro <sup>11</sup> ri'öromo Paul-are götaho jijövahonugoromo baeromo hesi övo hörü'oho tövorovo'amadeje. Tövorovoromo Paul uavadeje: God-are Aru'ahohuro uvavohijajo: Ave göta arijo'ohuro Jerusalem ajiomo'iramu gagorovo Jew rajohuro ë aho ëhi tövonugoromo sa'a ioro'ioro rajo jabesi övore bojëmi'aruëjo.

<sup>12</sup> Agabus-ro jöho ëhi majahijamu hegorovo ë amore Christian ariböviohu'o no'o Paul dinamiromo ua'i arijareje: Ëhi jië'oho bogave Jerusalem ajiomo'iranëjo. <sup>13</sup> Bogave ajiomo'iranëjamu Paul-ro uövuadeje: Jemë rabëni nierusuburu'e bamoromo nasi uehoroho aheho'ego na huë vavaenoho baejajëjo. Ëhi

jië'oho vuonugohëjo. Naehu Jerusalem ajiomo'iramu Bada Iesuare jöhuni tövavo'aruë uevarujoho iae eni jiajëjo. O anegamu guomevë'oho ëhu'o iae eni jiajëjo. <sup>14</sup> Ëhi uövuamu noro gavare bogo ejahuamu gagorovo dinamijaroho vuonugo'i uavareje: Ëhi jië'oho no naguajëjo Badahu nimaje muoho jioröhego.

<sup>15</sup> Ëhi'amu gagorovo inömo inömo avohoromo Jerusalem amore iojiomo'iro ë'areje. <sup>16</sup> Iojiomo'irögoro Caesarea amo rajo Keriso-are a ioro'iorohuro söjavuo va'oromo a ihe Mnason-are osare rovareje noro hu'o raromo'iröhego. Röhu Mnason hu Cyprus sa'a raje jiadeje. Hu mami gö'e aevoromo Keriso mae uehorovadeje.

*Paul-hu Jerusalem ajiomoromo ekaresia mue-bejëvaje ae James ga'i va'ade jöhoje.*

<sup>17</sup> Iojiomoromo Jerusalem suorovamu nosi Christian ö mueno'ohuro jabesi dë vövöbajo'e aho'o jejamuijareje. <sup>18</sup> Jejamuijë'ëro nërö Paul-ro no'o gemu mae James ga'i va'adeje. Va'oromo gavadeje ekaresia a duvahoho aho'obëhe jaburo James'o gemuore raromoruomamu. <sup>19</sup> Raromamu gëgorovo Paul-ro jejëmijadeje. Jejëmiromo uëvadeje: Naehu Keriso-are jö majëhibe juvodohuro ëhuro God-ro sa'a ioro'ioro rajoho ëhi ëhi ajëmijade höjo. Ëhi jië'e jöho Paul-ro majëhi barëjadeje.

<sup>20</sup> Majëhijamu hegorovo rueho jaburo God rajahijareje. Rajahiromo Paul uavareje: Öho röhu Jerusalem amoroho diehi jiego ja gavanue höjo. Ëhesi bëhoho Jew raje ae aho'obëhe Iesu

mae uehorovarue höjo. Mae uehorovoromo röhu jabumë ae aho'o Moses-are jögoroho nimo avoharue höjo. <sup>21</sup> Moses-are jögoru nimaruoho hejare höjo sareri'e jöho uvavamu: Paul jero sa'a göre göre va'oromo Jew rajoho aho'obëhe jöe bojëmibe juvoromo uëvanue höjo: Moses-are jögoroho vuonugohëjo. Moses-are jöho vuonugoromo jemesi harihu jabesi sino tarivëharujoho vuonugoromo Jew rajo nosi mu ioro'iorohu'o vuonugohëjo. <sup>22</sup> Jaehu ëhi majëhijane sareri jö ave raromarue aribövioho hejaroho he'a'aruëjo uvavo'iramu: Jero Jerusalem rovane höjo. Ëhuni ja diehi'oromo Jew rajoho röjëhi'iramu garomo uvoruomo'ajëjo: No sareri jöe hejare höjo. Moses-are jögoroho ja bogo vuonugë'e javajëjo. <sup>23</sup> Jaehu diehi ë'irane jöho no ua'ie'aruëjo. Ae aho'o 4 jabu no'o raromaruëjo. Iae urimo ë ariböviohuro Jew rajo nosi muoho aevoromo vaeromo God uavare höjo: God jasi nunëro jero gö'ego no muoho ëhi ëhi vae'ejarëjo. <sup>24</sup> Jabumë ëhi jië'e Jew rajo muoho vaejë'e jioruomaje ëhuni jero jabumë sөjëvo va'oromo ajëmiromo jabu'o gemu mae bimuvoromo sisë barëjëho'iröhe muoho vaeromo eni jiego ë ae 4 jabesi jöëni monie bojëmëgo mie imoromo God-ni suvuore bahijahego ëhuro jabesi simano uoho tariojëho'irarëjo. Jaehu ëhi Jew rajo mu ajëmiromo vaejë'oho ëhuro Jew raje Christian ae aho'obëhe ja garomo uehorovoromo uvoruomo'ajëjo: Paul jaehu Moses-are jögoru vuonugane jö hejaroho ëho ma-sareri'e jöe höjo. A'i Moses-hu uövuade jöho iae ja ejahë'e hijanue



höjo. Jabumëro ëhi uvoruomola'ajëjo. <sup>25</sup> Iae Jew raje noro Moses-are jöho ëhi ma'eno'ejarëjo. Röhu sa'a ioro'ioro raje Iesu mae uehorovarue ariböviohuni urimë'i noro jöe gö uehorovoromo jajivoromo nugö'öromo uëvare höjo: Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho nadi ue'ahorëjo. Mi hesi köho nadi ue'ahorëjo. Huë ahahë'e mioho kö'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Nadi önö'o'ho jijihorëjo.

<sup>26</sup> Ëhi uavamu hegoroovo Paul-ro ejëhë'ëro nërö ë Jew raje ae 4-ho söjëvo va'oromo ajëmiromo jabu'o gemu mae Jew rajo muoho vaejadeje jabesi sisëho barë'iröhego. Ëhi'onugoromo Paul-ro God-are osa börömore va'oromo priest aribövioho uëvadeje: Majae ëmino'e barë'iramu evare ë ae 4 jabesi o nasi sisëho barë'ajëjo. Barë'iramu evare ae gemu gemu nosi jöhu'ni God-ni mi suvuore bahi'ejarëjo.

*Paul-hu God-are osa börömore hijamu Jew rajehu guduamo bava'oruomade jöhoje.*

<sup>27</sup> Paul-ro ëhi majëhijamu va'o huhu uëvade majae 7 barë'ië'adeje. Barë'ia'amu evare Asia sa'are jioromo rovare Jew rajo a ioro'iorohuro gavareje Paul God-are osa börömore jiamu. Paul osa börömore jiamu gagorovo ri'öromo iro muorovo'e vae'iro jöe darugo'o atamu ae aho'obëhe heromo uehoro sisë baeruomadeje. Uehoro sisë baeruomamu Asia jioromo rovare ariböviohuro Paul guduamareje. <sup>28</sup> Guduamoromo ma-darugo'o uvareje: Israel rajoho jemëro ro ajamuihëjo. A sisëho aviae höjo. Huro Jew rajo nosi ihoho Moses-are

jögoroho ave God-are amo börömoho ë hesi jöho ijumo'amoromo ae aho'o jabesi örire sisë'i röjêhibe sa'ae dinö'e dinö'e juvaje höjo. Jaruvoho huro sa'a gö rajo aho söromo ave God-are osare rovamü ehuro osa maho ijumë'e höjo. Ëmu sisëhu'o ë'ë'e höjo. <sup>29</sup> Ëhi uvare hesi bëhoho urimo jaburo gavare Ephesus amo rajo ae Trophimus Paul'o gemu mae Jerusalem jiamu gavë'ëro uvareje: Nani Paul-ro God-are osare hu barovë'e höromo ehuni darugo'o uvareje: Paul-ro sa'a gö rajo ae aviae barovë'e höjo.

<sup>30</sup> Ëhi uvamu hegoroovo Jerusalem amo raje ae aho'obëhe ri'öromo vörö'iraeromo tutubijiohoromo gemuoro gagovoromo Paul God-are osare jiamu guduamo bava'areje. Bava'amu gavë'i God-are javuoho ojoho tugoho'amareje. <sup>31</sup> Tugoho'amamu ae aho'obëhe jaburo Paul guomöjoro ano'ia'amu gavë'i aëro jöe bava'oromo Rome muorovo a börömoho uavareje: Jerusalem muorovo'irögoro ë'oruomajëjo. <sup>32</sup> Muorovo'irögoro ë'aruëjamu hejë'i rue muorovo a börömohuro hesi bëhire muorovo simano vaejarue ariböviohu'o muorovo a ioro'iorohu'o söjëvoromo ma-burëro tutuvo ruvebijadeje muorovo'i ë'aruoho ahëvo'i. Ruvebijamu ae aho'obëhe gavare muorovo a börömohu'o muorovo a ioro'iorohu'o rovamü gëgoro Paul anaroho vuonugareje. <sup>33</sup> Vuonugamu muorovo a börömohuro rueromo Paul guduamoromo ae uvëvadeje: Ö'e niö'i barueromo tövohë uëvamu tövareje. Tövamu gagorovo muorovo a börömohuro uëvadeje: Ave

aho rahuo hōjo. Rabe ë'ego ëhuni anarujëjo.  
<sup>34</sup> Anarujëjamu ae aho'obëhe ri'öromo jöe gö  
 gö mana ma-darugo'o uvoruomadeje. Amo  
 ëhu'ëro jöjöje bëröme jiamu a bërömo Paul-  
 are jöho bogo avoho hejadeje. Bogo avoho  
 hejë'ëro hesi aribövioho uëvadeje: Ave aho  
 hu'iraeromo aruhe muorovo a nosi osaro  
 iojiomohëjo. <sup>35-36</sup> Iojiomohëjamu hu'irae  
 bava'oromo vuahure iojiomo'irögoro gavare ae  
 aho'obëhe vörö'iraeromo gemuoro tatijiomobe  
 Paul anojöro uvobe ijore jijihoruomamu  
 gëgorovo Paul döro nigemo baeromo iojiomareje.

*Paul-hu ae aho'obëhe jabesi nunire namiromo  
 hesi arijo'arije ajamirovoromo jö majëhijade  
 jöhoje.*

<sup>37</sup> Iojiomoromo muorovo osare bava'ia'amu  
 gagorovo Paul-ro a bërömo uavadeje: Naehu  
 jasi örire jö majahijë'o ho na mae hōjo. Na mae  
 hōjamu rue a bërömhuro uavadeje: O-ajo. Ja  
 Greece a jabesi jöëro jövanuëjo. <sup>38</sup> Naro uvode  
 hōjo: Ja Egypt sa'a rajo ae javajëjo. Na ue-  
 horovoromo uvode hōjo: Jero urimë'i muorovo  
 jöho barueromo vörö'e aribövioho 4,000 gagov-  
 oromo a rumo'e sa'are sö va'ane hōjo Rome a  
 masijohu'o muorovo'iro. Ja ë aho javajë uvode  
 hōjo röhu nani ja ae gö javajëjo. <sup>39</sup> Javajëjamu  
 Paul-ro uavadeje: Io'ajo. Na Jew raje jevajëjo.  
 Cilicia sa'are Tarsus amore rahevade hōjo. Nasi  
 amo hesi ihoho bëröme hōjo. Röhu na negajëjo  
 jero uevego na ae aho'obëhe jabesi örire jö harihe  
 majëhi'iro. <sup>40</sup> Ëhi uavamumu rue a bërömhuro  
 Paul uavadeje: Iae mae hōjo. Jöho jövëjo.

Jövëjamu hegoroovo Paul-ro vuahure namiromo ae aho'obëhe övëro tugohëvadeje. Tugohëvoromo jöromoraejamu jabesi Hebrew jöëro majëhijadeje.

## 22

<sup>1</sup> Majëhiromo uëvadeje: Nasi a duvahohu'o ö mueno'o ioro'iorohu'o nasi jö harihu majëhi'ie'ajoho hehëjo. Na mu sisë rabe rabe bogo ömë'ëro i'uocho bogo bae'irodëro ë hesi jöho majëhi'ie'ajëjo. <sup>2</sup> Majëhi'ie'ajëjamu ae aho'obëhe urimo jö vuonugaroho hejare Paul-ro jabesi Hebrew jöëro majëhijavamu hegoroovo jöromorae barëjareje. Jöromorae barëjamu Paul-ro uëvadeje: <sup>3</sup> Na Jew rajo ae jevajëjo. Cilicia sa'are Tarsus amore rahevë'ëro Jerusalem rovode höjo. Rovamu Gamaliel-ro röjehijamu Jew rajo muoho hebe rovode höjo. Nosi hijo miono'ehu röjahuibe rovare jögorohuremu he avohoromo jemëhu God-are muemu uehorovarujëhi na'o ëhi gemuoho uehorovonövode höjo. <sup>4</sup> Ëhi gemuoho uehorovoromo ganövode aëro Iesuaire örire jijiholego gëgorovo huë sisë bojëminövode höjo. O aëro jahu muo'amego vuovëvojöro uënövode höjo. Aho magonahoho guduamo'amoromo savoji gagore io'amonövode höjo. <sup>5</sup> Priest börömohu'o Jew rajo a masijo ioro'ioroho aho'o nasi muoho gavë'ëro jemë uë'a'aruëjo: Nöröro mae uëvajëjo. Ëhesi bëhoho urimë'i ë a masijoho jaburo Christian a guduamo'amo'irode jö'e suri surioho i'imemijare höjo naro Damascus amore ujuoho va'oromo Jew rajo nosi ö ömo'ömocho i'imëmi'irodego. I'imemamu naro ujuohoromo ë

va'ode höjo Christian aribövioho guduamoromo tövo ujuohoromo Jerusalem vuonorö'ö rovego i'ue baeruomoröhego.

*Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majëhijade jöhoje.*

<sup>6</sup> Örire va'ujuvo maja ririre jiamu Damascus amore hörö'i gavodeje aji börömoho mamajioho ö'idöre jioromo ruvebiromu ajivevamu. <sup>7</sup> Ajivevamu gavë'i sa'are behumorovoromo hejodeje uevavamu: Asë'e Saul ja rabëni na sisë vaejevanue höjo. <sup>8</sup> Sisë vaejevanue höjamu uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjo. Rahuo javajëjamu uevade höjo: Na Nazareth rajoho Iesu jaehu sisë vaejevanue aho jevajëjo. <sup>9</sup> Ëhi uevamu na'o jijihare ariböviohuro ajohemu ga'i huëho bogo hejare höjo. A'i naremuëremu huëho hejode höjo. <sup>10</sup> Heromo uavode höjo: Bada na diehi ë'ejëjo. Diehi ë'ejëjamu uevade höjo: Ri'öromu va'oromo rue Damascus amoro hinëjo. Hiromu jaehu vae'irane mu God-hu uvadoho aho'o he'a'anuëjo. <sup>11</sup> Ëhi uevamu aji börömoho gavë'ëro nasi nunoho sue'iraejehade höjo. Nunoho sue'iraejehamu nasi ariböviohuro övore ma'eno baejevo va'oromo Damascus amore suorovare höjo. <sup>12</sup> Röhu ë amore ae gemu hesi ihe Ananias hijë'e jiade höjo. Hu Jew rajo nosi jögoroho avoho eromu God rajahijaje aëro jië'ëro Jew raje Damascus raromarue aho aho'obëhe jaburo hesi jöho mae uehorovare höjo. <sup>13</sup> Ëaho Ananias-ro rueromu bëhire namiromu uevade höjo: Öho Saul nunoho dadovahego röhu maho avoho uherihëjo. Uherihëjamu gavë'i

nunoho ma-burëro dadovehamu hu gavode höjo.  
<sup>14</sup> Gavamu uevade höjo: God nosi hijo miono'e muebejëvobe rovade ahuro ja baejavade höjo jero huhu nimaje muoho baeromo hesi A Maho nunëro garomo A Ma hesi huëho he'iranego.  
<sup>15</sup> Ehesi bëhoho hesi jö majëhijanue ae javo'ajëjo jaehu garomo hejane jöho ma-maemu majëhijego ae aho'obëhe heruomo'iröhego. <sup>16</sup> Röhu rabëni gö'ooho muebenëjo. Ri'öromo bapataeto vaeromo Badare ihoho uvego jasi sisëho u'ovaho'irajo.

*God-hu Paul uavamu Jew rajo jabesi sa'are bogo a'i sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'are va'oromo ajëmade jö Paul-hu majëhijadohoje.*

<sup>17</sup> Ehi'amu naro vuonorö'öromo Jerusalem rovode höjo. Rueromo God-are osa börömore va'oromo hesi örire jöe jövoromo nia'ovonö'e gavode höjo <sup>18</sup> Bada Iesuro ro uevamu: Ma-burëro Jerusalem amoho vuonugo'i va'ëjo. Ehesi bëhoho jaehu nasi jö majëhijë'ooho ave amo rajoho bijönëgo'ajëjo. <sup>19</sup> Bijönëgo'ajëjamu uavode höjo: Iae mae höjo röhu naehu diehi jië'e mu vaenövodoho ave ariböviohuro iae mae gavarue höjo. Naro Jew rajehu God rajahjarue osare osare va'oromo ja mae uehorovavarue aribövioho guduamo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amonövo hisuebijëvonövode höjo. <sup>20</sup> O aëro jasi jö majëhijaje ae Stephen anamu gagorovo na ë jevë'ëro uvode höjo: Jabuhu Stephen anaruoho iae mae ë'aruëromo jabesi niögu jövo bahijaroho muebejëhode höjo. Ejöho ave ariböviohuro iae mae gavarue höjo.

<sup>21</sup> Mae gavarue höjama Badaro uevade höjo: O va'ëjo. Naro öre ëgoböviro ramö'ö'ejöjo jero sa'a ioro'ioro rajoho nasi jöho majëhi'iranego.

<sup>22</sup> Paul-ro ëhi majëhijamu ae aho'obëhe hebe rueruomë'ëro hejare uëvavamu: Sa'a ioro'ioro rajoho majëhi'iranego ramö'ö'ejö uëvamu hegorovo hejaroho vuonugo'i vörö'iraeromo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Ëaho anohëjo. Huhu ave sa'are hijajoho sisë höjo. <sup>23</sup> Ëhi ma-darugo'o uvoruomë'i niögoho jövoromo hijiohijiovë'i tohotohoho döro ruruhö'ö'i arijareje.

<sup>24</sup> Ruruhö'ö'i arijamu gagorovo rue muorovo a börömohuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemëro ave iaho nosi osahuro hu'irae bava'oromo hesi dëho bijioho ga'i hisuebiromomo uarëjo: Rabëni anagojoro uvaruëjo. <sup>25</sup> Uvaruëjamu Paul osare bava'oromo hisuebi'irögorovo tövamu Paul-ro gavade a börömo ajamiromomo mu simane vaejaje ae gemu aruëre namijamu gagorovo uavadeje: Na Rome raje jevajëjo. Röhu bogo court vaejevë'e ëma hisuebijevo'iro ë'arujëjo. Rome rajo nosi jögoroho bogo ëhioho höjo. Ëhi jië'oho jemë rabëni ëma hisuebijevo'ië'arujëjo. <sup>26</sup> Ëhi uavamu hejë'i rue simano vaejaje ahuro va'oromo muorovo a börömoho uavadeje: Ja rabë'i ë'anuëjo. Ëaho Rome raje höjo. <sup>27</sup> Ëhi uavamu hegorovo rue a börömohuro rueromo Paul uavadeje: Uevego na hejjo. Na ja Rome raje javajëjo. Javajëjamu Paul-ro uavadeje: Io'ajo. <sup>28</sup> Io'ajamu a börömohuro uavadeje: Naro moni böröme bu'öj'ëro ëhu'ëro na Rome

raje jevajëjo. Jevajëjamu Paul-ro uavadeje: Röhu na monioho bogo bojëmi'i a'i nasi vëmu vavu'ohuro baejevamu evare na Rome raje jevade höjo. <sup>29</sup> Èhi uavamu hejë'i evare Paul hisuebijë'i ua ga'ië'are ariböviohuro huruomo va'o rori'o riravareje. Rori'o riravamu rue a börömohuro uehorovoromo uvadeje: Rome raje tövë'e jevajëromo juhuonivadeje.

*Paul Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.*

<sup>30</sup> Muorovo a börömohuro juhuonivë'ëro nërö uvadeje: Nume Jew rajo ariböviohuro Paul-are jöho rabu jö sisë majahui'ië'aruëromo ae gö uëvadeje: Paul tövare ö'oho jiovahohë'i ae gö uëvadeje: Abueromo uëvego Jew rajo priest masijohu'o Jew rajo masijo ioro'iorohu'o gagovorego na jabesi jöho he'iröjo. Èhi ë'ë'ëro Paul hu'irae ba'obueromo Jew rajo a masijo jabesi nunire nugadeje.

## 23

<sup>1</sup> Jew rajo a masijo jabesi nunire nugamu Paul-ro gë avohoromo uëvadeje: Aganomë God-are nunire na sa'are hiromo rabe rabe ë'obe rovodoho na nasi herovajoho na ma-mae jevajëjo. <sup>2</sup> Ma-mae jevajëjamu hegorovo priest böröme Ananias-ro Paul-are bëhire riravare aribövioho uëvadeje: Paul jö'oro anohëjo. <sup>3</sup> Anohëjamu hegorovo Paul-ro ri'öromo priest börömoho uavadeje: God-ro ja'o anago'ajëjo döhemu ajivavë'e aego. Ja aviae hijanuëjo mevoromo ga'iranëro na nosi jögoroho mae



ejë'le jevego o bogo ejë'le jevego. Röhu jero ë jögoroho ahoromo uëvanuëjo: Paul anohëjo. <sup>4</sup> Paul anohëjamu Paul-are bëhire riravare ariböviohuro Paul uavareje: Asë'le jero God-are priest bërömo aganuëjo. <sup>5</sup> Aganuëjamu Paul-ro uëvadeje: Aganomë naro uvode höjo: Ëaho bogo priest bërömeu höromo jövode höjo. Na uehorovo'ibejöjo na bogo ëhioho jövo'ibejöjo. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho jajivoromo ëhi uövuë'le höjo: Jasi aribövi muebejëvaje aho nadi agonëjo.

<sup>6</sup> Ëhi uënogoromo Paul-ro gavade ë a masijo ioro'ioroho Sadducee aribövie jioruomoli a ioro'ioroho Pharisee aribövie jioruomamu gëgorovo ë a masijo jabesi nunire ma-darugo'o uëvadeje: Aganomë na Pharisee ae jevajëjo. Nasi vëmu vavu'o ho Pharisee aribövie jëvade höjo. Na court-re namijaje hesi bëhoho Pharisee aribövi noehu uehorovaruehi naro ëhi uehorovoromo uvaje höjo: Vuovë'le ariböviohuro i'ovoromo röhu maho ri'öruomo'ajëjo.

<sup>7</sup> Ëhi uëvamu hejë'i Pharisee ariböviohu'o Sadducee ariböviohu'o iovoromo uehore gö gö baeruomadeje. <sup>8</sup> Uehore gö gö baeruomade hesi bëhoho Sadducee ariböviohuro uvoruomajeje: Vuovë'le aribövioho bogo i'ovo'aruëjo. O anerahu'o aru'aho ioro'iorohu'o bogohöjo. Al'i Pharisee ariböviohuro uvoruomajeje: Vuovë'le aribövioho iae i'ovo'aruëjo. Anerahu'o aru'aho ioro'iorohu'o iae jioruomajëjo. Iae ëhuni Sadducee ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o Paul-are jöho heromo irovareje. <sup>9</sup> Iovoromo

darugo'o uvobe rueromo Jew rajo jabesi jögoru öri röjehijarue ahuro Pharisee aëro jëvë'ëro ri'öromo ma-darugo'o uëvareje: No gavaruoho ave aho sisë rumo'e ae höjo. Nani mae-ëjo. Nani aneraëro o aru'aho göëro hesi örire jöe majahijë'ëro jövajëjo. <sup>10</sup> Ëhi uëngoromo irovoromo börömo bëhe vörö'iraeruomamu gëgorovo rue muorovo a börömhuro juhuonivadeje Jew rajohuro Paul-are övore duruajore ruhamirovego tariorovojöeni. Juhuonivoromo va'o hesi muorovo aribövioho uëvadeje: Abo nume ae aho'obëhe jiaruoro ëhuro Paul baeniëhiromo hu'irae ba'ojiomoromo muorovo a nosi osaro nugorëjo.

<sup>11</sup> Ëhi'amu vahiromamu gagorovo Badaro rueromo Paul-are bëhire namiromo uavadeje: Nadi juhuonivo'i ma-biririvoromo hinëjo. Ja nasi jö Jerusalem ma-mae majëhijanëhi Rome amoho ëhu'o va'oromo nasi jöho ëhi ma-maemu majëhi'anuëjo.

*Jew rajo ae göehu göehu Paul ano'i uvoruo-made jöhoje.*

<sup>12</sup> Ëhi uavë'ëro sisonuvamu gagorovo Jew rajo ariböviohuro gagovorovoromo jöe atoromo uarovareje: God-ro gö'ego no ioho jovoho bogo i'ëjarëjo hujeji Paul anogoro evare iröhëro. <sup>13</sup> Ëhi uarovare aribövioho ae aho'obëhe 40 iosirëmiromo ruëhi jiadeje. <sup>14</sup> Ëhi uarovoromo va'oromo priest masijohu'o a duvaho ioro'iorohu'o uëvareje: Noro darugo'e jöe atoromo uarovare höjo: God-ro gö'ego no

ioho jovoho bogo i'ejarëjo hujeji Paul anogoro evare iröhëro. <sup>15</sup> Èhuni ave muoho vaenëjo. Jemë'o Jew rajo nosi a masijo ioro'iorohu'o Rome muorovo a börömohuni jöho nugö'öromo sareramiro mo uarëjo: Paul röhu maho hu'irae baruvebijego jö mevarue ariböviohuro hesi jöho he avoho'irarëjo. Jöe nugö'öromo èhi uarëjo. Röhu muorovo ariböviohuro jemesi jöho eromo Paul hu'irae barovamu gavë'o ho noro örire atovoromo rue'iramu ano'ejarëjo.

<sup>16</sup> Èhi majëhijamu Paul-are ma'ino hesi hariohuro Paul anoröhe jöho hejadeje. Heromo ruhe muorovo aehu raromarue osare ajiomoromo Paul huruoho majahijadeje. <sup>17</sup> Majahijamu hegorovo Paul-ro muorovo simano vaejaje ae gemuëni uvadeje: Rovego na jöe majahijöromo rovamu uavadeje: Ave a i'oho muorovo a börömo hesi öroro hu'irae va'ego hesi jöho majahi'irajo. <sup>18</sup> Majahi'irajamu hu'irae bava'oromo muorovo a börömoho uavadeje: Ave a i'o naehu barovode hesi bëhoho ë hisiehu tövë'e aho Paul-ro hesirire va'ojöro uvevonugoromo naro va'amu uevade höjo: Ave a i'oho bava'ego hesi jöho a börömoho majahi'irajo. Èhuni barovode höjo. <sup>19</sup> Barovode höjamu rue a börömohuro a i'oho övore ma'eno bava'oromo va'o rori'o jabesi sivue ariromo uavadeje: Rabu jöe majehi'ië'anuëjo. <sup>20</sup> Majehi'ië'anuëjamu a i'ohuro uavadeje: Jew rajo ariböviohuro uarovare höjo: Nëri muorovo a börömoho sareramiro mo ua'ejarëjo: Paul baruvebijego Jew rajo jö mevarue a masijohuro hesi jöho he

avoho'irarëjo. <sup>21</sup> Ëhi uarovë'e jiaje ëhuni Jew rajehu nëri jö majahijë'oho nadi ejëhoromo Paul Jew rajo a masijo jabesi öriroho hu'irae ba'obue'i ave osaro nugonëjo. Ëhesi bëhoho Jew raje ae aho'obëhe 40 iosirëmiromo ruëhi ëmino'e gurihi-rovoromo atovo'aruëjo Paul rovego anoröhëni. Ëhesi bëhoho urimë'i uarovare höjo: God-ro gö'ego no ioho jovoho bogo i'ejarëjo hujeji Paul anogoro iröhëro. Ëhi uarovare höjo. Röhu jaruvo jabumë bövie bise'e avohë'ëro jië'ëro raromo muebejaruëjo hujeji nëri jasi jöho he'iröhëro. <sup>22</sup> Ëhi majahijamu hegoroovo rue a börömohuro a i'oho uavadeje: Jaehu majehanue jöho bogave aho majëhi'iranëjo. Ëhi uanugoromo nugö'öjamu va'adeje.

*Muorovo a börömehu Paul nugö'öjamu Jerusalem jioromo Caesarea amore va'ade jöhoje.*

<sup>23</sup> Va'amu gagorovo rue muorovo a börömohuro hu ajamiromo simano vaejarue aho niö'i uëvadeje: Ruehego na jöe majëhijöjo. Rovamu uëvadeje: Kaejö ëgehu muorovarue aribövioho 200 o horse-re jijihoromo muorovarue aribövioho 70 o bijehu muorovarue aribövioho 200 ëho gagovëvego jaburo vahi'e 9 o'clock evare va'irarëjo. <sup>24</sup> O horse gö avoho'amego Paul-ro jabesi döre hiromo va'onövo'irajo. Eni romoromo jiego evaro va'oromo Paul avoho hu'irae baeromo muebebe va'orego ëhuro bogo anego guomo'i sa'a muebejaje a böröme Felix-arire mae va'irajo. <sup>25</sup> Ëhi uënugoromo muorovo a börömohuro jöho surire jajivoromo uavadeje: <sup>26</sup> O

as'e Felix ja a börömego Claudius Lysias naro jasi örire jejamijajëjo. <sup>27</sup> Ave nugö'öjaje aho Jew rajo ariböviohuro guduamoromo ano'ie'are höjo. Ano'ia'amu naro hejode uvavamu: Hu Rome raje hö uvamu hegoroovo naro nasi muorovo ariböviohu'o gemu mae va'oromo gëvode ano'ia'amu gëgoro baeniëhiromomo hu'iraeromoro rovode höjo. <sup>28</sup> Rueromomo he'i negade höjo uevego: Ëhi ëhi ë'amu noro Paul ano'iro ë'are höjo. Ano'iro ë'are jöho he'i negamu naro Paul hu'iraeromomo Jew rajo jabesi jö mevarue a masijo jabesirire abuejode höjo jö bëhoho he'iro. <sup>29</sup> Hu'iraeromomo abueromomo bëhoho hejode höjo. Ano'ie'are bëhoho Jew rajo ariböviohuro uevare höjo: Paul-ro Jew rajo nosi jögoroho ahade höjo. Ëhi jië'e jöhuni ano'ie'are höjo. Röhu na gavode höjo mu sisë vaejego mana anaruëhi jië'e mu sisëho o mu sisë vaejego savoji gagore ba'amaruëhi jië'e mu sisëho ëhi jië'e muoho Paul bogo vaejë'e jiamu. <sup>30</sup> Ëhi gavë'ëro va'o ijonö hejode ae göëro huruoho majehiromomo uevamu: Jew rajëro Paul ano'i örire atovo'aruë uevamu hejë'ëro na ma-burëro Paul Felix jasi örire nugö'öjajëjo. Hu jasi örire nugö'öromomo Jew rajo aribövioho uë'irögoro ë'ajëjo jaburo Felix jasi örire ö'oromomo Paul-are jö sisëho majahego jero he'iranego. Ahia mino'ëjo.

<sup>31</sup> Ëhi jajivoromomo vahiromomamu gagorovo muorovo ariböviohuro jabesi a börömoho ejahoromomo Paul hu'irae va'oromomo Antipatris amore ë suorovareje. <sup>32</sup> Amore suorovoromomo sisonuvamu gagoro muorovo a ioro'iorohuro

jabesirëro va'irögoro horse-re jijihoromo muorovarue ariböviohuro ri'öromo Paul hu'iraeromo va'areje. <sup>33</sup> Va'aroho va'o Caesarea amore ë suorovareje. Caesarea amore suorovoromo Paul barovare jö hesi suri surioho sa'a a börömo bojamiromo uavareje: Aveho Paul höjo. <sup>34</sup> Aveho Paul höjamu sa'a a börömo suri surioho adahoromo Paul uavadeje: Ja di sa'aho raje javajëjamu Paul-ro uavadeje: Cilicia sa'a raje jevajëjo. <sup>35</sup> Cilicia sa'a raje jevajëjamu a börömo uavadeje: Jasi jö sisë atarue aribövioho rue'iramu evare na jasi jöho he'ejöjo. Ëhi uanugoromo hesi aribövioho uëvadeje: Paul hu'irae va'oromo Herod-hu vaejade osa börömo nugego atovarue ariböviohuro ë muebe'irarëjo.

## 24

*Paul sa'a muebejaje a böröme Felix-are nunire namijamu Jew rajo a ömo'ömehu Paul-are jö sisë majahijare jöhoje.*

<sup>1</sup> Paul osare nugamu majae övo gö mine barëjamu gagorovo priest böröme Ananias-ro Jew rajo a duvaho ioro'iorohu'o jabesi court jö majëhijaje ae gemu Tertullus hu'o ë aribövioho söjëvoromo Caesarea amore ë ruvebijadeje. Ruvebiromo sa'a a böröme Felix hesi nunire ri-ravoromo Paul-are jö sisëho huruoho majahijareje. <sup>2</sup> Majahijamu Tertullus-ro jöho majahijöro Felix-ro uavamu hegoro Tertullus-ro ri'öromo Paul-are jö sisëho majahiromo uavadeje: Na jö majahi'ie'ajoho henëjo. Ja a böröme javajëjo.

Jero avoho muebejavuë'ëro majae ëgobövie no iro muorovo'oho bogo vae'i ma-mae raromobe rové'e javuajëjo. O mue rabe rabe bogo eni javuobe rové'oho jero ajamuego nosi sa'aho mu maëremu ri'öjego no huë mae raromarue höjo. <sup>3</sup> Èhuni Felix jaehu vaejanue muoho dirö'e aho'o majae aho'o mae hö uvoromo dë vövöbajo'e aho'o jasi örire rajahijarue höjo. <sup>4</sup> Röhu na jasi mu majaho bogo anahoromo jö ëgoho majahi'i ma-bunemu majahi'ië'ajëjo. Èhuni uavajëjo: Huë baejavuoromo nosi jö harihoho avoho henëjo.

<sup>5</sup> No gavë'e javuajëjo ave aho Paul a sisë bëhe jiamu. Hu jö sisë jövobe sa'ae dinö'e dinö'e juvoromo Jew rajo jabesi dë iëhego muorovo'i vörö'iraeruomaje höjo. Iesu Nazareth rajo a hesi sisë aribövi jabesi simano vaejarue aho Paul hu'oje. <sup>6</sup> Èhi jië'e aëro jië'ëro huro God-are osa börömoho ijumo'iro ë'amu gagorovo noro guduamare höjo. [Guduamo bava'oromo noro court vaeromo Jew rajo nosi jögoroho uehorovoromo hesi jö sisëho ga'irögoro ë'amu <sup>7</sup> muorovo a böröme Lysias-ro ö'oromo madarugo'o baeniahuiromo ruho bava'ade höjo. <sup>8</sup> Bava'onugoromo huro Jew rajoho no uövuade höjo noro Caesarea ruvebiromo Paul-are jö sisëho huruoho majëhijego Felix jero he'iranego.] Röhu jaehu Paul ua gavë'oho hesi jö sisë noehu majahijaruoho jasi hia'ëro he barë'anuëjo. Ahia mino'ëjo. <sup>9</sup> Èhi majahijamu hejë'i Jew raje ae aho'obëhe jaburo hu ajamiromo uavareje: Tertullus-ro jö mae jövajëjo. Paul hu ëhi jië'e ae höjo.

*Paul-hu Felix-are nunire namiromo hesi arijo'arije ajamirovoromo majahijade jöhoje.*

<sup>10</sup> Ëhi majahiruomamu rue sa'a a börömohuro uvene aho röjahijadeje Paul-ro garomo evare hesi jöho jövojöro. Ëhi'amu gagorovo evare Paul-ro majahiromo uavadeje: Iae na gavajëjo jaehu jö mevanue mu hesi öri muebebe rovanoho vadune aho'obëhe barëjë'e javajëjo. Ëhuro na dë mae jevo'ego nasi jöho majahi'ië'ajëjo jero heromo uvojöro: Paul mu sisëho bogo vaejë'e höjo. <sup>11</sup> Naehu majëhi'ië'aje jöho jasi nagë'oho ae uë henëjo mae o sarere jiego. Naehu God rajahi'i Jerusalem ajiomodoho maja ëgoho bogo barë'i majae 12 ëhuremu barëjë'e höjo. <sup>12</sup> Jerusalem hijodevaroho nasi jö sisë majahijarue aribövioho na mu sisë vadu'oho bogo vaejamu jabumë gevë'e höjo. God-are amo börömore hiromo na ae gö'oho bogo jö aho'ahoho ë'ode höjo. Jew rajehu God rajahijarue osare osaroho o Jerusalem uhure dinö'e dinö'e na bogo mu sisëho vaeromo jö sisëho majëhijode höjo aëro iro muorovo'e vaejöro. Na ëhi jië'e mu sisëho bogo vaejamu jabumë gevë'e höjo. <sup>13</sup> Bogo vaejamu gevë'ëro jö bëhi ja majahijego heromo mae uehorovo'iranoho jabesi öriroho bogohöjo. Bogojië'e nasi örire ëma nibejeharuëjo. <sup>14</sup> Ruëroho numëroho na bogo ömo'ave ömaje jöhemu huruoho majëhi'irodoho jevajëjo. Na Iesuare öri i'ore juvaje höjo. Röhu ave Jew rajoho jaburo uevarue höjo: Ëöroho sisë öriro juvanue höjo. Ëörire iae na ë juvoromo ëhuro nosi hijo miono'o muebejëvobe rovade aho God rajahijaje höjo. Iae na ëhi ë'aje höjo röhu



Jew rajehu ë'aruëhi Moses-hu bojamuade surire jögorohu'o jö God-aro baeromo majahuinöväre a jabesi surire jöhu'o na'o ëhi mae uehorovo avohaje höjo. <sup>15</sup> O ave Jew rajehu ë'aruëhi na'o ëhi gemuoho God mae uehorovoromo uvaje höjo: God-ro vuov'e aribövioho a mahu'o a sisëhu'o i'ovavuo'iramu ri'ö'ejarejo. <sup>16</sup> Ehi uehorovoromo God-are nunire o ae aho'o jabesi nunire mae namijego dë mae jevo'iröhohuni ehuni na ömo gavaje höjo. Na ëhi jië'e ae jevajëjo.

<sup>17</sup> Ehi jië'e aëro jevë'ëro öre gö hiromo vadune gö gö barëjamu evare ijo bajoho ujuohoromo Jerusalem rovode höjo nasi aribövioho suvuorëmi'irodëro. O rovode höjo Jew rajo muoho vaeromo bijuëmare mioho God-are örire suvuorami'irodëro. <sup>18</sup> Jerusalem ro hiromo ëhi jië'e muoho vaejamu evare Jew rajohuro ro gevare höjo na God-are osare jevamu. Röhu na urimo Jew rajo muoho vaejamu sisëho barë'i ma-mae jevë'ëro ëhu'ëro na God-are osare jevadoho iae mae jiade höjo. Röhu göho jabuhu gevare majare ae aho'o na'oho bogojio'i iro muorovo'e jöjöje rabe rabe bogojiade höjo. <sup>19</sup> Na ëhi mae hijamu jaburo gevare höjo. Röhu Jew raje Asia sa'are jioromo rovarohuro ë osae gemuore jiare höjo. A'i jabumë aveho bogo rovere höjo. Eäribövioho jabumë nasi jö sisë jëvo'ibejajo rueromo jasi örire majahi'ibejarëjo iae mae jio'ibejajo. Röhu bogo rove'e höjo. <sup>20</sup> O na Jew rajo jö mevarue a masijo jabesi nunire namijodevare jabuhu nasi mu sisë rabe gavaroho nadi'ego ave ariböviohuro majahijego

hejējo. Rōhu nasi sisēho bogo birohare hōjo.  
<sup>21</sup> Ave jōhuremu hejare hōjo. Na jabesi nunire namiromo ma-darugo'o uvode hōjo: Jemēhu jaruvo court vaejevoromo uvarujoho: Paul-are ihoho sisē hō uvaruje hesi bēhoho naro mae uehorovoromo uvaje hōjo: Vuovē'e aribōvioho i'ovoromo ri'ō'ejarējo. Ējōhuremu hejare hōjo. Ahia mino'ējo.

<sup>22</sup> Paul-ro ēhi majahijamu hegorovo Felix-ro Iesuare ōri hesi jōho mae hejē'ēro uēvadeje: U'emu muorovo a bōrōme Lysias ruvebi'iramu evare na jemesi jōho gö'o heromo uē'ejōjo: Paul-are jōho mae hōjo o bejē'e hōjo. Ēhi uēnugoromo court-oho tugohadeje. <sup>23</sup> Tugohoromo muorovo simano vaejaje aho uavadeje: Jero Paul muebejego bogo rori'oho va'i ē bēhiremu hi juvo'irajo. O hesi aganehu ō'oromo ajami'iē'iroho nadi nijio'iraejēvonējo.

*Paul-hu Felix'o hesi vabore Drusilla'o jabesi nunire namiromo jō jōvade jōhoje.*

<sup>24</sup> Ēhi'oromo majae gemu niō'i barējamu Felix-ro hesi vaborohu'o gemu mae Paul ga'i va'adeje. Vaboro hesi ihoho Drusilla jiadeje. Hu Jew rajo magonahe jiadeje. Felix-ro va'oromo Paul-ro hesirire ruejōro jōe nugō'ōjadeje. Jōe nugō'ōjamu Paul-ro rueromo Iesu Keriso mae uehorovarue jōho majahijamu Felix-ro hejadeje. <sup>25</sup> Hejamu Paul-ro mu maemu vaerōhe jōho ma-taemo raromo'irōhe jōho u'emu God-are nunire riravorōhe jōho ēhi jiē'e jōho jōvobe va'amu Felix-ro heromo juhuonivadeje. Juhuonivoromo Paul uavadeje: Va'ējo. Majae eni jevo'iramu jōe

nugö'ö'ejöjo jero sionëro ruejëro. <sup>26</sup> Ëhi uaromo huro sareri'e muoho vae'i uehorovoromo uvadeje: Nani Paul-ro ue'a'ajëjo: Ë'ego na ja ijo bajo harihe saginiëri bojamego jero ëho bae'i na ëma jiovo remö'öjëjo. Felix-ro uehorovoromo uvadeje: Paul-ro ëhi ue'a'ajëromomo ëhuni Paul-ni jöe nugö'ö'i hijadeje. Nugö'ö'i hiromomo rue'ego huro Paul'o jöe jövonövadeje.

<sup>27</sup> Ëhi'ojuvo vadune niö'i barëjamu Felix-ro sa'a muebejaje muoho vuonugo'i Jew rajo ariböviohuro hu mae uehorovojëro Paul savoji gagore ëhi nugoromo va'adeje. Va'amu Porcius Festus-ro rueromomo hesi sionoho baejadeje.

## 25

*Paul-hu Rome va'oromo a böröme Caesar-are nunire namiromomo court avo'avoho vaeröhëro jöe jövadejöhoje.*

<sup>1</sup> Hesi sionoho baeromomo Festus-ro sa'aho muebe'i rovadeje. Rueromomo majae niö'i gemu barëjamu Caesarea amore jioromomo Jerusalem ajiomadeje. <sup>2</sup> Ajiomamumu Jew rajo priest masijohu'o Jew rajo a masijo ioro'iorohu'o ëho jaburo Paul-are jö sisëho huruoho majahijareje Festus-ro hejëro. Paul-are jö sisëho majahinugoromomo Festus uavareje:

<sup>3</sup> Jero huë baeromomo ajamuiromomo va'o Paul nugö'öjëgo Jerusalem rojomom'irajo. Ëhi ua gavare hesi bëhoho urimë'i Paul öri ahore anol'i saginiëri atë'ëro ëhuni uavareje: Nugö'öjëgo Jerusalem rojomom'irajo. <sup>4</sup> Rojomom'irajamumu Festus-ro uëvadeje: O-ajo. Paul Caesarea amore

savoji gagore jië'ëro rojomo'iröhoho bogo eni jiajêjo. Röhu na aviae vejö'e vejö'e Caesarea vuonorö'ö'ejöjo. <sup>5</sup> Èhuni jemesi masijohuro Caesarea amoro na'o ö'oromo Paul-are jö sisë rabe rabe jië'oho court vaeromo majehijego na he'iröjo.

<sup>6</sup> Èhi uënuGOROMO Festus-ro Jerusalem hiromo majae gö'o 8 o 10 rabu'e barëjamu Caesarea amore vuonorö'ö abuejadeje. Abuejê'ëro nërö court vaeromo Paul hu'irae rüejöro uvadeje. <sup>7</sup> Paul hu'irae rovamu Jew raje mami'e Jerusalem jioromo ruvebjaroho jaburo Paul-are bëhire gagovo rova'oromo sareri'e jö masijoho aho'obëhe Festus majahiromo uavareje: Paul-ro ëhi jië'e ëhi jië'e mu sisëho vaejade höjo. Paul-are jö sisëho ëhi majahiromo röhu jö bëhi majahego mae uehorovo'iröhoho jabesi öriroho bogojiadeje. Bogojië'e ma-nibejahareje. <sup>8</sup> Ma-nibejahamu Paul-ro Festus uavadeje: Na sisëho bogo vaejê'e jevajêjo. Jew rajo nosi jögoroho God-are osa börömoho Rome a börömehu no muebejavuajoho na jabesi jöho bogo ahoromo jabesi muoho bogo ijumëhê'e jevajêjo. <sup>9</sup> Èhi majahijamu gavë'i Festus-ro Jew rajo ariböviohuro hu mae uehorovojöro nimamu Paul uavadeje: Na ja nagajêjo Jerusalem ajiomoromo ë amore nasi nunire namiromo jasi jö sisë jabuhu ataruoho mevo'iro. <sup>10</sup> Èhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Na aviae Rome a börömo hesi court-re namijajêjo. Èhuremu gemu iae maho höjo. Ja'o iae gavanuëjo Jew rajo aribövioho na bogo sisë vaejevöde höjo.

11 Na mu sisë vaejë'ëro guomevoröhe bëhoho jio'ibejajo na bogo nijio'iraejëvego jabesi anegego guomevo'ibejajo. A'i ë Jew rajo ariböviehu nasi jö sisë ëma barueromo nibejehiromo uavaruoho: Paul-ro ëhi ë'ade hö uavaruoho aho Jew rajo jabesi övoroho bogo ëma bojëmi'arujëjo court vaejevoro i'ue bojëmi'iröhego. Ëhuni na negajëjo Rome va'oromo muebejavuaje a börömo hesi nunire nami'iro. 12 Ëhi uavamu Festus-ro hesi jö ajamiromo mevarue aribövi jabesi jöho heromo Paul uavadeje: Jero uevanuëjo: Na negajëjo Rome va'oromo a börömo hesi nunire nami'iro. Ëhuni iae va'oromo hesi nunire nami'a'anuejo.

*Paul-hu a böröme Agrippa'o Bernice'o ma'ino'o ma'ino'o jabesi nunire namiromo jövade jöhoje.*

13 Ëhi'amu va'o ririvanovamu evare a böröme Agrippa'o Bernice'o jaburo niö'iro Festus jejami'i rovaraje. 14 Rueromo majae bisemu ëge hu'o arijareje. Arijamu Festus-ro Paul-are jöho Agrippa majahiromo uavadeje: Ae gemu aviae höjo mami'e Felix-ro savoji gagore ba'amoromo nugo va'ë'ëro. 15 Na Jerusalem ajio hijodevare evare Jew rajo jabesi priest masijohu'o a duvaho ömo'ömohu'o ëho jaburo hesi jö sisëho huruoho majehiromo uevare höjo naro hu i'ue bojami'irodego. 16 Ëhi uevamu uëvode höjo: Rome aribövioho no ëhi jië'e muoho bogo vaejarue höjo. No bogo aho a jabesi övoroho ëma bojëmijarue höjo i'ue bojëmi'iröhego. A'i urimo iho sisë'e ahu'o hesi jö sisë majahuijarue ariböviohu'o gemuore

jio'iramu jaburo hesi jö sisëho majahui'iramu huro mana hesiroho majahui'ajëjo. Hujeji hesi jöe bejë'ohuro ëhuro i'uoho bojami'ëjarëjo. <sup>17</sup> Ëhi uëvode höjo. Röhu ë Jew rajo ariböviohuro Paul-are jö sisëho huruoho majehi'i ruvebijamu gëgorovo na bogo örisanuovo'i nëröho nasi aribövioho uëvode höjo: Paul hu'irae ruehego court vaejëjo. <sup>18</sup> Ëhi uëvamu hu'irae rovamu Jew rajo ariböviohuro ri'öromo Paul-are jö sisëho majahuijare höjo. Majahuijamu naro uvode höjo: Nani jaburo Paul-hu mu sisë bëhe vaejade jöho majahui'aruëjo. Röhu bogo ëhioho majahuijare höjo. <sup>19</sup> A'i Jew rajehu jabesi beroharue jöhuremu Paul'o jö aho'ahamirovare höjo. Jö aho'ahamirovoromo jabesi sareri'e aru'aho hesi mu jöhu'o guomë'e a hesi ihe Iesu ë a hesi jöhu'o jö aho'ahamirovoromo Paul-ro uëvade höjo: Ëaho Iesu bogo guomë'e iae hijajëjo. Ëhi jië'e jöhuremu court-re barovare höjo. <sup>20</sup> Ëhi barovamu hegorovo naro uvode höjo: Ëhi jië'e jöho bogo avoho hejë'ëro na bogo mevo varijënoho jevajëjo. Bogo mevo varijënoho jevajëromo ëhuni Paul uavode höjo: Na ja nagajëjo Jerusalem ajiomoromo Jew rajo jabesi nunire namijego jaburo ë jöho mevo'iröhego. <sup>21</sup> Ëhi uavamu Paul-ro uevade höjo: Na bogo ajiomo'ëjëjo. Na negajëjo jemëro na muebejevego hujeji na Rome amore va'ëgo muebejavuaje a börömohuro nasi jöho mevo'iröhego. Ëhi uevamu naro nasi muorovo aribövioho uëvode höjo: Paul avoho

muebejego bogo rori'oho va'irajo hujeji naro Paul nugö'öjego va'lo Rome rajo a börömo hesi nunire nami'iröhe höjo. <sup>22</sup> Festus-ro jöho ëhi majahijamu hegorovo Agrippa-ro uavadeje: Paul-ro jöho jövego na'lo nasi hia'ëro he'i negajëjo. He'i negajëjumu uavadeje: Jöho nëri jövo'iramu he'a'anuëjo.

<sup>23</sup> Ehi uavë'ëro nërö Agrippa'lo Bernice'lo rovamu ae aho'obëhe jaburo ri'öromo jabesi ihoho döro bamoromo rajëhijareje. Rajëhijamu gavë'i jaburo niö'iro muorovo a masijohu'lo amo rajo a masijohu'lo gemu mae gagovarue osa börömore rueruomadeje. Rovamu gagorovo Festus-ro ae uëvamu Paul hu'irae rovarëje. <sup>24</sup> Hu'irae rovamu Festus-ro jöe majëhiromo uëvadeje: Agrippa a börömhajo. O a ioro'iore ave gemuore gagovarijohumë ave aho Paul aviae nami'ego gavaruëjo. Eä hesi jö sisëho Jew raje ae aho'obëhe ave raromaruohu'lo Jerusalem raromaruohu'lo ëho jaburo nasi örire majehijarue höjo. Majëhiromo jö'e dadovoromo ma-darugo'lo ueruomaje höjo: Ave sa'are ëgo'lo ma-hijë'oho bogo maehu höjo. <sup>25</sup> Jabuhu ëhi uevarue höjo röhu anego guomoröhe hesi bëhoho bogo birohë'e jevajëjo. Röhu Paul-ro hesi uevade höjo: Remö'öjego naro Rome va'ego ë a börömhuro nasi jöho mevo'irajo. Ehi uevamu ëhuni uvode höjo: Naro Paul nugö'ö'ejöjo Rome a börömo hesire va'iröhego. <sup>26</sup> Iae na nugö'ö'ejöjo röhu Paul-are mu sisë jö jajivoromo a börömo hesi örire nugö'ö'irodoho bogojevajëjo. Bogojevë'ego ëhuni naro uëvode höjo Paul hu'irae rovego huro

ae aho'obêhe jemesi nunire o Agrippa jasi nunire namijego noro hesi jôho heromo mevoromo bêhoho garomo eni jiego evare jôho jajivoromo nugö'ö'irodëro. <sup>27</sup> Èhesi bêhoho naro uvode höjo: Tövê'e a hesi jö sisë bogo jajivê'e ma-nugö'öjê'oho êhi jiê'oho bogo maehu höjo.

## 26

*Paul-hu Agrippa-are nunire namiromo hesi ar-ijo'arije ajamirovoromo majahijade jôhoje.*

<sup>1</sup> Èhi uëvamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Jasi jôho majahuego no hejarëjo. Hejarëjamu Paul-ro jöe jövo'irögoro öve nigemoromo uëvadeje: <sup>2</sup> Agrippa a börömohajo. Na jö harihe majahi'ie'ajëjo. Jew rajehu nasi jö sisë rabe rabe majëhiruomego naehu aho'i jaruvo jasi nunire namijajoho na uvajëjo: Iae huë mae baejê'e jevajëjo. <sup>3</sup> Huë mae jevaje hesi bêhoho aveho börömoho höjo. Jew rajehu mu diehi vaeromo jö rabe beroharuoho Agrippa jero mae gavanuego êhuni Paul naehu jasi nunire namijajoho iae mae höjo. Êhuni na negajëjo jero ma-taemorovoromo nasi jöhemu he'iranego.

<sup>4</sup> Na asis'ö jevadire aevoromo nasi sa'a rajohu'o gemuore hibe o ro Jerusalem amo rajohu'o gemuore naehu diehi hibe rovodoho Jew raje ae aho'obêhe mae gavê'e höjo. <sup>5</sup> Jew rajëro mami'e gabe rovê'ëro jaburo iae mae geromo uvarue höjo: Pharisee aribövi jabesi jôho mami'e aevoromo ebe rovode höjo. Jew rajo ioro'ioroho Jew rajo nosi jögoru ejaruoho majianovo'i a'i Pharisee ariböviohuro e avoharue



höjo. Naehu ëhi eromo vaebe rovodoho ave Jew rajohuro nimë'oho ua'a'aruëjo: Paul jö mae jövajëjo. <sup>6</sup> Röhu avevejö'e naehu jasi nunire namijaje hesi bëhoho aveho höjo. Naro mae uehorovoromo uvaje höjo: Iae mae-ëjo. God-hu nosi hijo miono'lo uëvadëhi huro ëhi ajamui'iramu ma-mabëhe raromo'ejarëjo. <sup>7</sup> Nosi Jew rajo anie aho'obëhe 12-ho jabumë ae aho'obëhe vae majae God rajahiemu rajahiro mo naehu uehorovajëhi jabu'lo ëhi gemuoho uehorovoromo uvarue höjo: God-ro uövuadëhi ijonö nosi örire ajamui'iramu mae raromo'ejarëjo. Agrippa jabuhu uehorovaruëhi na'lo ëhi gemuoho uehorovaje höjo röhu ë jöhuni Jew rajohuro nasi jö sisëho huruoho majëhi'ego naro jasi nunire namijajëjo. <sup>8</sup> Röhu Iesu guomamu God-hu i'ovadoho jemë bogo maho uehorovarujëjo. Jemë rabëni uvarujëjo: God-hu vuovë'e aribövi i'ovo'amaje jö uehorovo'iröhoho no bogo eni javuajëjo.

<sup>9</sup> Urimë'i na'lo uvonövode höjo: Naehu bövi bise'lo vaeromo ëhuro Nazareth raje Iesuare iho ijumë'oho ëhi jië'oho ëho nasi mu maho höromo <sup>10</sup> ëhuni Jerusalem hiromo hesi muoho ijumo'i ë'ode höjo. Ëhi'oromo naro priest masijo jabesi jöho baeromo God-are aribövioho aho'obëhe guduamo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amonövode höjo. O Jew rajo a masijo ioro'iorohuro Iesuare aribövi jabesi jöho mevoromo vuovëvojöro uë'ego na'lo ajëmiromo uënövode höjo: Iae mae uëvarujëjo. Jabumë vuovë'oho iae mae höjo. <sup>11</sup> Ëhi'oromo ma-

jae aho'obēhe Jew rajehu God rajahijarue osare osare va'oromo Iesuare aribövi jabesi örire i'ue bojëmijöro uënövode höjo. I'ue bojëmijöro uëromo uënövode höjo: Uöhëjo: Noehu Iesu mae uehorovaroho avevejö'oho vuonugë'e javuajëjo. O naro jabumë muo'amëvo'i vörö'iraeromo ëhuni nasi sa'aho vuonugo'i sa'a göre göre amo göre göre va'onövode höjo sisë vae'amo'iro.

*Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majahijadohoje.*

<sup>12</sup> Iesuare aribövioho sisë vaejëvo'irögoro ëhuni jabumë guduamo ujuoho ruel'irodego nosi Jew rajo priest masijehu jajivare jöho naro baeromo Damascus va'ode höjo. <sup>13</sup> Röhu Agrippa naro örire va'oromo majae ririre jiamu va'ihö gavode höjo ajoho ö'idöre jioromo ruvebiromo na'o na'o gemu mae ö'arue ariböviohu'o ajivavuamu. Maja nuni hesi ajoho ma-jianovo'i ëho aji bëhe jiamu gavode höjo. <sup>14</sup> Ajivavuamu gagorovo no ae aho'obēhe sa'are behumorovoromo naro hejode höjo nasi Hebrew jöëro uevavamu: Asë'e Saul-ajo. Ja rabëni sisë vaejevanuëjo. Naro ja minö'e sihavamu jero na ijumevo'i hörömo jasi ijumorovë'e javajëjo. <sup>15</sup> Ehi uevamu naro uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjamu uevade höjo: Jaehu sisë vaejevanue aho Iesu na jevajëjo. <sup>16</sup> Röhu de jero ri'öromo jasi hörëro döro namijëjo. Naehu jasi nunire rovode ë hesi bëhoho naro ja nasi baejavego jero nasi muoho vaejehoromo jaehu na gevanue jöhu'o u'emu naehu röjahijego ga'irane jöhu'o ae majëhibe juvonövo'iranego ëhuni rovode höjo. <sup>17</sup> Majëhibe

juvo'iramu naro ja ajami'iramu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o ja bogo anago'aruëjo. Iae na sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire ramö'ö'ejöjo. <sup>18</sup> Ramö'ö'iramu jero va'oromo ajëmiromo jabesi nunoho dadovëho'iramu ramoramo'e muoho vuonugo'i ma-ajiro raromo'aruëjo. Satan-are vörö hesi uhure raromaruoho vuonugo'i God-are aharire raromo'aruëjo. God-are aharire raro-moromo nasi örire mae uehorovevë'ëro God-ro jabesi sisëho uehorovoromo vuonugoromo jabesi röhoho bojëmi'iramu God-hu baejëvade aribövi ioro'iorohu'o gemu mae raromo'aruëjo.

*Paul-hu Keriso-are mu vaebe rovade jö jövadohoje.*

<sup>19</sup> Röhu King Agrippa Iesuro ö'idöre hiromo ëhi ajoho röjehiromo jöho majehijamu garomo hejode höjo. Heromo na bogo bijönimode höjo. <sup>20</sup> Bogo bijönimo'i a'i huhu uevadëhi ëhi vaeromo urimo Damascus amore ijonö Jerusalem amore Judea sa'ae bövioho sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'are ëhi Iesuale jöho majëhibe juvoromo uënövode höjo: Uehoro sisëho vuonugo'i God mae uehorovoromo mu maemu vaenövorëjo. Mu mae vaejë'o'oho ëhuro noro gëromo uvo'ejarëjo: Iae mae-ëjo. Jemëro mu i'o'ho mabëhe baejë'e jëvëjëjo. <sup>21</sup> Naro ëhi jïë'e jöho majëhibe juvë'ego ëhuni Jew rajo ariböviohuro God-are osa börömore guduamevoromo anego'ië'are höjo. <sup>22</sup> Anego'ia'amu God-ro na ajemibe rovë'ëro ëhu'ëro jaruvoho iae na aviae jevëjëjo. Aviae jevë'ëro naro namiromo nasi jö maho majëhi'ego jemë a ininore va'o a masijore ëhi hejarujëjo.

Nasi jöho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho ijonö jioröhe mu jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi surire o Moses-are surire jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo. <sup>23</sup> Jabuhu jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo. Jaburo jajivoromo uvonövare höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho huë vavaene böröme baeromo guomo'a'ajëjo. Guomo'iramu a ioro'ioroho taemëvo'i huro urimo ri'ö'a'ajëjo. Ri'öromo hesi aji'e jöho majëhi'iramu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o heruomo'ajëjo.

<sup>24</sup> Paul-ro hesi jöho ëhi majëhijuvo evare Festus-ro ri'öromo ma-darugo'o uavadeje: Paul ja simane sisërëjavo'ego ëhi jië'e jöho jövanuëjo. Ja böröme gavë'e aëro javë'ëro ëhu'ëro jasi simanoho sisërëjahë'e höjo. <sup>25</sup> Sisërëjahë'e höjamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Nasi simanoho bogo sisërëjehë'e höjo. Na simano maëro jevë'ëro jö maemu jövajëjo. <sup>26</sup> Röhu naro Agrippa hesi örire jöho bogo subivaho'i ma-sama'e majahijajoho iae mae höjo. Iae hu bëhoho gavaje höjo. Iesuare örire mu diehi diehi rovadoho o huhu mu diehi diehi vaejadoho bogo gurihiroho vae'i ma-va'orahoro vaej'ëro na uehorovajëjo iae Agrippa ë jöe aho'o garomo uehorovë'e höjo. <sup>27</sup> Agrippa-jo. Jö God-aro baeromo majahuinövare ariböviehu jajivare jöho na ja mae uehorovanuëjo o bogajo. Iae na gavajoho ja mae uehorovanue höjo. <sup>28</sup> Mae uehorovanue höjamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Asë'e jero uvanuëjo: Naro Agrippa'o majae ma-bunemu jöe jövoromo dinami'iramu hu Christian vae'a'ajëjo. Röhu

bogajo. <sup>29</sup> Bogajamu Paul-ro uavadeje: Majae ma-bunemu o majae ëgo'o baeromo Christian vaejê'oho iae mae hõjo. Röhu naro God-are õrire uavajêjo huro ja ajamijego bogo ja gemu ae aho'obêhe nasi jö jaruvo hejarujoho ajëmego na jevajêhi jemê'o ëhi jëvorõhego. Röhu ô'ehu tövevarêhi jemê'o ëhi tövëvo'irõhoho na bogo ëho uëromomo ë'ajêjo.

<sup>30</sup> Paul-ro ëhi majêhijamu hegorovo Agrippa Festus Bernice a ioro'ioroho ëho jaburo ri'õjareje.

<sup>31</sup> Ri'õromomo suorovoromo uarovareje: Ëaho mu sisê vaejê'ëro guomorõhe o savoji gagore hi'irõhe hesi bëhoho bogohõjo. <sup>32</sup> Ëhi uarovoromo

Agrippa-ro Festus uavadeje: Ëaho Rome va'oromo a bõrõmo hesi nuniroho bogo nami'i uvo'ibejajo jaehu jiovo nugõ'õjê'oho iae mae jio'ibejajo.

## 27

*Paul-hu Rome amore va'irõhëro boat baeromo sö jovo dõre va'ade jõhoje.*

<sup>1</sup> Ëhi'amu a bõrõme Festus-ro uvadeje ë majare noro boat-re ajiomoromo Italy sa'are va'orõhego. Ëuvade majaho rovamu aëro Paul'o savoji'e a ioro'iorohu'o ujuohoromo ae gemu hesi õrire bojamareje huro jabumë avoho muebejêvego boat-ohuro aegoromo va'orõhego. Ëmuebe'amorõhe a hesi ihoho Julius jiadeje. Hu Rome raje muorovo a ioro'ioro ma-gemuore bu'õromomo muebejêvobe juvaje ae jiadeje. Gemuore bu'õjare muorovo aribõvi jabesi ihoho Rome A Bõrõmo Hesi Muorovo

Aribövioho jiadeje. Julius-ro ë aribövioho muebejevönövadeje. <sup>2</sup> Julius-are örire Paul'o savoji'e aribövi ioro'iorohu'o bojamamu Julius Paul na a ioro'ioroho no ae aho'obëhe boat-re iojiomareje. Eboat-oho Adramyttium amore jioromo rovëlëro röhu vuonorö'öromo Asia sa'are jio'amaje amore amore höröbe va'irögoro ë'adeje. Va'ia'amu noro ë boat-re iojiomareje. Ajio raromamu evare boat-oho ri'öromo va'adeje. Röhu ae gö hesi ihe Aristarchus-ro no'o ö'adeje. Aristarchus hesi sa'a ihoho Macedonia jio'i amo ihoho Thessalonica jiadeje. <sup>3</sup> Boat-ëro aegavuoromo va'aroho nërö Sidon amore suorovareje. Suorovoromo Julius-ro Paul huë baeromo uavadeje: Ja nagë'oho va'oromo jasi aganoho gëvego rabe rabe bogo eni javajoho i'imamego ujuohoromo vuonorö'ö ruenëjo. <sup>4</sup> Ehi'amu boat-ohuro aegavuoromo Sidon amore jioromo va'areje. Va'ihö gavare bure boat nuninö rovamu gagorovo Cyprus sa'aho viëhi nugo'i ruëhi va'areje sa'ahuro buroho urahego mae va'oröhëro. <sup>5</sup> Sö jovo döre va'aroho Cilicia sa'aho iosiramiro mo va'aroho Pamphylia sa'aho iosiramiro mo va'aroho va'o Lycia sa'are Myra amore ro suorovareje. <sup>6</sup> Suorovoromo ravo'amoromo Julius-ro gavade boat gö Alexandria amore jioromo rovëlëro Italy sa'are va'i namijamu gagorovo söjavuoromo ë boat-re ajiomadeje. <sup>7</sup> Boat-re iojiomoromo va'amu burëro taemoromo unovamu ma-u'emu va'ojuvo majae gemu niö'i rabu'e ëhi barëjamu evare Cnidus amo bëhire boat-oho ro namijadeje. Namijamu gavare burëro darugo'o

nuninö ro taemo'ego bogo va'o hesi javuamu huotorovoromo ruëhi dirö'o gönö va'areje. Va'aroho Crete sa'a vitu jovore ba'amade sa'a vösö hesi ihe Salmone iosiramiromo va'aroho Crete sa'aho viëhi nugo'i ruëhi sa'a bëhire va'areje sa'ahuro buroho urahego mae va'iröhëro. <sup>8</sup> Ioni bëhi mare va'adoho unamuibe va'ojuvo Lasea amo bëhire jiaje osore ro namijadeje. Oso hesi ihoho Boat Mae Riravaje Osoho jie.

<sup>9</sup> Boat Mae Riravaje Osore namiromo majae ëgobövie ë raromareje. Raromojuvo buru majae boat bogo jijiharue majaho dunovadeje Jew rajehu i bogo ijarue maja börömoho mamile barëjëlëro. Buru majaho dunovamu Paul-ro ri'öromo boat-re raromarue aribövioho jöe majëhiromo uëvadeje: <sup>10</sup> Aribövi jöe hehëjo. No boat-re röhu maho aevoromo va'ë'oho na gava-joho sisërëjavuo hesi höjo. Inömohu'o boat-ohu'o ijumo'amo'ajëjo. Röhu bogo ëhemuoho ijumo'i no ae gö vuovavuo hesi höjo. <sup>11</sup> Vuovavuo hesi höjamu hegorovo Julius-ro Paul-are jöho bogo ejaho'i boat baeromo juvaje ahu'o boat arijo'ohu'o jabesi jöho ejëhoromo uvadeje: Ë'ego no ma-va'arëjo. <sup>12</sup> Röhu göho buru maja rovë'iroho boat ë dirö'ore namiromo gurihi'iröhoho ë osoho bogo eni jio hesi jiamu gagorovo ae aho'obëhe uvareje: Ë'ego no ma-sivoho gabe va'oromo mae javuë'oho Phoenix osore suorovoromo buru maja jië'oho ë gurihi raromobe va'irarëjo. Ëhi uvareje. Röhu Phoenix ëho Crete sa'are osohoje. Maja beva'ajire röhu viënöho ruënöho bogo tu-

gohë'e ma-va'orahoreje. Ëdirö'ore va'i nimoruo-madeje.

*Paul-mëhu sö jovo döre va'oromo buru börömehu rueromo boat anamu huë vavaeni baejare jöhoje.*

<sup>13</sup> Phoenix va'i nimoromo gavare buru burue aruëhi rovamu gagoro boat muebejarue aribövihuro uvareje: Phoenix va'ë'oho iae no mae va'ejarëromo boat i'uhoromo namijöro be ba'amarue inömoho barojo dönö bamoromo evare va'areje. Va'oromo Crete sa'a bëhi mare va'areje. <sup>14</sup> Ma-bisemu va'anovamu gavë'i evare buru börömoho Crete sa'anö jioromo rovadeje. Ëburu hesi ihoho uvarueje: Maja Rojomajinö Röhu Bisemu Aruëhi Rovaje Buroho höjo. <sup>15</sup> Ëburohuro rueromo boat simanonö darugo'o anamu gagorovo buru rovajinö va'iröhoho bogo eni javuamu gagoro sivoho garomo vuonugo'i huotorovoromo burëro dirö'o göre bava'amu ëma va'areje. <sup>16</sup> Va'aroho va'o sa'a bise'o hesi ihoho Cauda ruëhi nugo'i viëhi va'ihö gavare ë sa'ahuro buroho urahë'ëro ma-bisemu u'uhamu gagorovo noro sivohojuvo nosi boat bise'o ruho bava'aruoho ma'eno titimareje. <sup>17</sup> Ma'eno titimoromo boat muebejarue aribövihuro ë boat bise'oho io barojomoromo börömo hesi döre avoho bamareje. Bamonugoromo biriri'e ö'oho ujuohoromo boat börömoho avoho tövo rova'o rojomareje bibivego jovoho bogo dadovoröhego. Avoho tövo rova'o rojomoromo uvareje: Boat baejavuoromo öri ëgoböviro Libya sa'a bëhire va'iramu sa'a



hurihuriro iorovoromo diruvavuo'ajëromo juhuonivoromo burehu namijaje niögoho muotohoromo baruvebiromo bamamu burohuro boat-ohu'o baejavuoromo ëma va'adeje. <sup>18</sup> Ëma va'oromo gavare buru böröme ma-darugo ma'o rovadoho bogo barëjamu gagorovo boat i'uhoromo diruvo'ajëromo boat-ehu ujuoho va'aje inömoho nërö aevoromo ujuohoromo jovore ruruhö'öjareje. <sup>19</sup> Ruruhö'öjè'ëro nërö boat mu vaejarue hesi inömoho ëhu'o jabesi övëro ujuohoromo jovore ruruhö'öjareje. <sup>20</sup> Ruruhö'öromo va'aroho no majae bogo gavë'e jije bogo gavë'e ëhuro öroho dadivavuoromo ëma va'aroho buru börömo bëhe ruemu ruejuvo majae aho'obëhe barëjamu gagorovo uehorovoromo uvareje: Bogo i'ovo'i vuovavuo hesi höjo.

<sup>21</sup> Vuovavuo hesi höjamu boat muebejarue aribövioho ioho bogo ue'ahë'e ma-muemu vaejuvo majae ëgobövie barëjamu gëgorovo Paul-ro ri'öromo uëvadeje: Ariböviajo. Mami'e nasi jöho ejeho'i Crete sa'aho bogo nugo rue'ibejarijëjo bövioho bise'oho bogo ëhioho sisërëjahuo'ibejajo. <sup>22</sup> Iae ëhi höjo röhu naro uëvajëjo: Biririvohëjo. Jemë ae gemu vadu'oho bogo guomëvo'ajëjo. Boat-ohemu dadorovo'i jemë mae raromo'arujëjo. <sup>23</sup> Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho God-are aëro jevë'ëro naro hu rajahijaje höjo. Ëa hesi anerahuro jaruvo vahi'e ro nasi bëhire namiromö <sup>24</sup> uevade höjo: Paul nadi juhuonivëjo. Ëhesi bëhoho jasi muëro jië'ëro ja va'oromo Rome a börömo

hesi nunire nami'a'anuëjo. Ëhuni bogo öriroho guomo'a'anuëjo. Röhu ave jöhu'o hejëjo. God-ro jasi örire huë baejavë'ëro ëhi ajami'ajëjo. Huro jasi jöëni uehorovoromo ja'o boat-re jijiharue aribövioho aho'obëhe ajëmi'iramu bogo vuovëvo'ajëjo. <sup>25</sup> Ëhi jië'e jö maho anerahuro uevë'e jiaje ëhuni jemëro biririvohëjo. Ëhesi bëhoho naro God mae uehorovoromo uvajëjo: Aneraehu uevadëhi iae ëhi mae javuo'ajëjo. <sup>26</sup> No mae javuo'i röhu burëro boat-oho baeromo va'iramu sa'a motumoture iorovo'ajëjo.

<sup>27</sup> Paul-ro ëhi majëhijamu majae aho'o 13 barë'i vahie 14 vahiromadeje. Vahie 14 vahiromamu Mediterranean sö jovore ëma va'areje. Va'aroho vahi riri'e jiamu gagorovo boat muebejarue ariböviohuro uvareje: Nani no sa'a bëhiro rovaruëjo. <sup>28</sup> Sa'a bëhiro rovaruëromo jovo vahuoho diehi jiego ga'irögoro vahuvo garomo gavareje jovo hesi ëgoho 40 metre ëmino'e jiamu. Vahuvo ganugoromo rori'o va'oromo röhu maho vahuvo garomo gavareje jovo hesi ëgoho 30 metre jiamu. <sup>29</sup> 30 metre jiamu gagorovo uvareje: Nosi boat-oho va'o munë masijoro va'o titimo'ajëromo juhuonivareje. Juhuonivoromo boat i'uhoromo namijöro be io'amarue inömoho 4 ëhi boat dejonö jovore be io'amoromo vahie ëgobövie jiamu uvareje: Ma-burëro sisonuvego no öri ari'e gavarëjo. <sup>30</sup> Ëhi'ojuvo boat muebejarue ariböviohuro boat bise'ore huruomo va'i nimoromo sareramuiromo uövuareje: Boat börömoho avoho namijöro i'u'e inömoho boat nuninö be io'amo'i ëhuni boat

bise'oho ba'obueromo jovo döre ba'amaruëjo ë raromoromo muoho vae'iro. Ëhuni ë'aruëromo boat bise'oho baba'amareje. <sup>31</sup> Baba'amë'ëro ë abueromo huruomo va'ia'amu gëgorovo Paul-ro muorovo a bërömoho Julius'o hesi muorovo ariböviohu'o uëvadeje: Nume boat muebejarue aribövioho ave boat bërömore bogo raromo'li huruomo va'ë'oho sa'are va'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. Vuovëvo'ajëjo. <sup>32</sup> Ëhi majëhijamu hegorovo muorovo ariböviohuro boat muebejarue ariböviehu huruomo'iröhe öroho tugoho'li boat bise'o tövare ö'oho tariö'öjumu boat bise'ohuro a rumo'e ma-gagëremu va'adeje.

<sup>33</sup> Ma-gagëremu va'amu sisonuvolia'amu gagorovo Paul-ro ae aho'obëhe uëvadeje: Ie ihëjo. Jemë nurunuruëgamu ioho bogo ijë'e ma-dë gagëremu raromo jijiharijoho majae aho'o 14 barëjë'e jëvajëjo. <sup>34</sup> Ëhuni uëvajëjo: Ie ihëjo ëhuro jemesi dajoho bogo ma-ruhorovo'li biririvo'irarije höjo. Ëhesi bëhoho jovoho raboho bogo anëgo'li jemesi sino haho'oho aho'o ma-mae jëvo'ajëjo. <sup>35</sup> Ëhi uënugoromo ie baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire God-are örire mae uaromo ioho atoromo ijadeje. <sup>36</sup> Ijumu gagorovo ae aho'obëhe biririvoromo jabu'o ie ue'ahareje. <sup>37</sup> Röhu no ae aho'obëhe 276 ëmino'e boat-re raromareje. <sup>38</sup> Ae aho'obëhe ie ue'ahoromo da'uëgamu hegorovo wheat iruno'oho suevoromo jovore ruruhö'öjumu boat-oho sasohoromo ma-döro hetebe va'adeje.

*Burehu rueromo jovehu boat anamu*

*dadorovade jöhoje.*

<sup>39</sup> Hetebe va'ojuvo sisonuvamu boat muebejarue ariböviohuro sa'aho garomo uvareje: No ari rahu rovere höjo. Ari rahu rovere hö'i uherihoromo gavareje osore nie'uahe jiamu gagorovo uvareje: No eni javuë'oho boat-oho baeromo ë nie'uahore va'ejarëjo.

<sup>40</sup> Ëhi uvonugoromo boat i'uhoromo namijöro be io'amare inömo ë hesi ö'oho tarivamu i'u inömo'u ö'ohu'o jovore rireromo va'amu boat-oho sasohadeje. Sasohamu boat hunuovarue ijo be nugare ö'oho jiovo nugareje ëhuro ijo damuoho ma'enoromo hunuovobe va'oröhëro. Jiovo nugoromo burehu ro namiromo boat bava'aje niögoho boat simanonörire ijo namore ba'ojiomoromo be nugareje ëhuro boat-oho nuninö darugo'o va'oröhego. Boat-oho ëhi avohonugoromo eni jiamu gagorovo nie'uahore va'i va'areje. <sup>41</sup> Va'ihöromomo boat-oho nie'u hurihuri'ere iorovadeje. Iorovamu boat simanonöho nie'ure diruvë'ëro unovamu da'irinöho jovo vöröhuro ano dadovo'amadeje.

<sup>42</sup> Dadovo'amamu gagorovo muorovo aribövioho jaburo jöe mevoromo uarovareje: Ë'ego no savoji'e aribövioho muo'amarëjo. Sövöe muoromo va'oruomo'ajëjo. <sup>43</sup> Ëhi uarovamu jabesi börömo'huro Paul bogo guomo'i ma-mae hijöro nimoromo ahëvadeje. Ahëvoromo no uövuadeje: Ae rahu sövö'e jëvë'oho urimo jovohuro revoromo sövöe muoromo va'o ravojiomorëjo. <sup>44</sup> A ioro'ioroho jemëro ijo ha'ose o boat dadorovade ijo vitu vituoho ujuohoromo jovo döro va'oromo va'o ionoro ravojiomorëjo.

Ĕhi uövuadeje. Ĕhi uöromo no ae aho'oböhe  
 Ĕhi'oromo va'o ari mare ravojiomo barĕjareje.

## 28

### *Paul-hu Malta motumoture hijade jöhoje.*

<sup>1</sup> Ari mare ravojiomonugoromo hejareje  
 uvavamu: Ave motumotu hesi ihoho Malta  
 höjo. <sup>2</sup> Ĕhi hejamu ĕ sa'a arijo'e ariböviohuro  
 huĕ mabĕhe bojamuijareje. Huĕ mabĕhe  
 bojamuiromo gavare ĕne rueromo runone  
 rovamu gagorovo vĕne huoromo bövie bise'e  
 ajamuijareje. <sup>3</sup> Ajamuijamu Paul-ro ijo vĕne  
 gagovoromo huduamo va'oromo vĕnoho huamu  
 gavĕ'i sigobohuro vĕni vöröho juhuonamiromo  
 höröromo Paul-are övore ja'ihö titimadeje.  
<sup>4</sup> Sigobohuro hesi övore ja'ihö titimoromo  
 ĕhi iromĕ'e jiamu ĕ sa'a rajohuro garomo  
 uarovareje: Sigobehu ja'ihaje hesi bĕhoho  
 iae no gavaruĕjo. Hesi bĕhoho ĕ ahuro ae  
 anĕ'ĕro ĕ'ajĕjo. Ĕahuro ae anade höjo röhu ĕ  
 hesi manaho bogo baeromo sö jovoho iromo  
 guomade höjo. Bogo mana guomadohuni ĕhuni  
 i'u bojamuaje aru'ahohuro ĕ sigoboho uavamu  
 rueromo ja'ihade höjo mana guomojoro. <sup>5</sup> Ĕhi  
 uarovamu gagoro Paul-ro övoho hijiohijiovamu  
 sigobohuro Paul bogo ja'ihö avohĕ'e ma-  
 juvo bu'öromo vĕnire ravorovadeje. <sup>6</sup> Vĕnire  
 ravorovamu gagorovo ĕ sa'a rajo ariböviohuro  
 uvareje: Sigobĕro ja'ihĕ'ĕro nani ĕ a hesi sinoho  
 huo'a'ajĕjo. O ma-majioho sa'are beromo  
 guomo'a'ajĕromo raromoromo muebejareje  
 Paul guomoröhego o diehi ĕ'oröhego. Muebebe

va'ojuvo gavare bogo ëhi ëhi'amu gagorovo uehore gö baeromo uvareje: Nani hu bogo ma-aehu jio'i hu aru'aho böröme anö'e rovë'ëro ëhu'ëro hu mae höjo.

<sup>7</sup> Iae sa'are a börömo hesi sa'aho no raromarue bëhire jiadeje. Èa börömo hesi ihoho Publius jiadeje. Publius-ro no uövuadeje: Nasi osaro ro raromohëjo. Raromohëjamu va'areje. Va'amu huro huë mae bojamuiromo ajamuiibe va'ojuvo majae niö'i gemu barëjadeje. <sup>8</sup> Huë mae ajamuamu ë a hesi vavuoho guomo guome baeromo raromadeje. Guomo guome baeromo raromoromo hesi sinoho vörö'iraeromo dë sirövadeje. Èhi jiamu gagorovo Paul-ro ë guomo guomo a hesi osare va'oromo God-are örire uanugoromo övoho hesi sinore bamamu guomo guomoho barëjadeje. <sup>9</sup> Barëjamu gagorovo guomo guomo baejë'e a ioro'ioroho rueruomamu Paul-ro ajëmamumu mae jëvadeje.

<sup>10</sup> Mae jëvamu rajahuiromo suvuore aho'o i'imamuijareje. I'imamuijë'ëro röhu ijonö noro va'iro ë'amu gagorovo inöme rabe rabe no bogojavuajoho ujuohoromo noni boat-re bahi-jahureje.

*Paul-hu rueromo Rome amore hijade jöhoje.*

<sup>11</sup> Manaere niö'i gemu barëjamu boat göre iojiomareje. Èboat hesi ihoho Huodi'e Rahëvade Aru'aho Jabesi Boat jiadeje. Èboat-oho urimë'i Alexandria amore jioromo rueromo buru börömo hesi majaroho ë namijuvo buroho barëjamu evare va'iro ë'adeje. Va'iro ë'amu evare no iojioromo va'areje. <sup>12</sup> Va'aroho va'o Syracuse

amore suorovoromo ë raromoromo majae niö'i gemu barëjadeje. <sup>13</sup> Majae niö'i gemu barëjamu ë amoho vuonugo'i boat-re va'aroho va'o Rhegium amore suorovoromo ë raromareje. Raromoromo nërö gavare burohuro no va'iro ë'aruinö ë va'amu gagorovo noro ri'öromo boat-oho baeromo va'amu burohuro nosi dejonö boat-oho bijimobe ö'amu evare va'areje. Va'aroho nërö Puteoli amore rueromo sa'are ravo'amareje. <sup>14</sup> Puteoli amore ravo'amoromo va'oromo Christian aganoho birohëvareje. Birohëvoromo uövuamu jabesi osare va'o raromoromo hurae gemu baejareje. Hurae gemu baeromo Rome amore va'i va'areje. <sup>15</sup> Va'amu Rome raromarue Christian aganohuro noehu va'arue jöho hegoro nahavuo'i rovereje. Rueromo a ioro'iorohuro Appius örire bövi bise'o imo'amaruire ro birohavuo'i a ioro'iorohuro nuharue osae niö'i gemu jiajire ë ro birohavuareje. Birohavuamu gëgorovo Paul-ro God huë mae uavamu hesi dë vövöbajo'oho sasohadeje.

<sup>16</sup> Dë vövöbajo'oho sasohamu noro va'oromo Rome amore suorovareje. Suorovamu gavamen a masijëro osae bojamamu Paul-ro hesi sivue hijamu muorovo ae gemuëro hu muebe hijadeje.

*Paul-hu Rome amore hiromo Keriso-are jö majëhijadohoje.*

<sup>17</sup> Èhi'amu majae niö'i gemu barëjamu Paul-ro Jew rajo a masije bëhire raromaruohuni jöe nugö'öromo uëvadeje: Ro gagovorego no jöe ato'irarëjo. Jöe ato'irarëjamu ro gemuoro gagovareje. Gagovamu gagorovo uëvadeje: Jew rajo

ö ömo'ömomë nasi jöho hehëjo. Na nosi Jew rajo aganoho bogo sisë vaejëvode höjo. Jew rajo nosi a mami muoho bogo ahëvode höjo. Ëhi höjo röhu Jerusalem amore Jew rajo ariböviohuro ëma guduamevoromo Rome rajo jabesi övore bojëmare höjo baejevoromo court vaejevoröhego. <sup>18</sup> Bojëmamu Rome ariböviohuro baejevoromo court vaejevoromo gavare höjo na mu sisë vaejë'ëro guomo'irode bëhoho bogojiamu. Bogojiamu gagorovo jiovo remö'ö'irögoro ë'are höjo. <sup>19</sup> Jiovo remö'ö'ia'amu Jew rajo ariböviohuro nijio'iraejëvoromo uëvare höjo: Nadi ëhi jië'ocho ë'ohëjo. Nadi ëhi jië'ocho ë'ohëjamu naro gavode mae va'irode öri göho bogojiamu gagorovo uëvode höjo: Iae na Rome va'oromo a börömo hesi nunire nami'ejöjo. Na ëhi uëvode höjo. Röhu na Jew rajo agano jabesi jö sisëho bogojevë'ëro na bogo ëhunioho Rome a börömo hesi nuniroho nami'i uvode höjo. <sup>20</sup> Ëhi jië'ëro ëhuni jemëni jöe nugö'öromo uëvode höjo: Ruehego na gëromo jemë'o jöe jövöjo. Röhu ave ö'ehu tövevare hesi bëhoho aji mu börömoho rueröhego Israel aribövi ioro'iorehu muebejarujëhi na ëhi gemuoho muebejajëro jië'ëro ëhuni na ave ö'ohuro tövevë'e höjo.

<sup>21</sup> Paul-ro ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo ariböviohuro uavareje: Jew rajo Judea sa'are raromarue aribövioho jasi jöho bogo suriroho jajivoromo nugö'öjamu baejë'e javuajëjo. O nosi Jew rajo aganoho Judea sa'are jioromo rovareraro ho jasi jö sisë jöho o jaehu rabe rabe ë'ane jöho bogo majahuijare höjo. <sup>22</sup> Röhu jasi ue-



horoho diehi jiajoho no he'i naguajëjo. Ëhesi bëhoho ae aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruohuro uvoruomaje höjo: Jaehu uehorovanuëhi ëhi uehorovarue aribövi jabesi öroho sisë höjo.

<sup>23</sup> Ëhi uanugoromo majaho bojamiromo uavareje: No ë majare rue'ëjarëjo. Ëhi uavë'ëro ë bojamare majaho sisonuvamu Jew raje ae aho'obëhe Paul-are osare rovareje. Rovamu sisonu'e aevoromo Paul-ro jöe majëhiemu majëhibe va'ojuvo va'o vahiromadeje. Majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejavuaje hesi öroho ëhi höjo. Ëhi majëhiromo Moses-are jögoru surire jöhu'o God-are jö baeromo majëhinövare a ioro'ioro jabesi surire jöhu'o adahoromo bëhoho röjëhiromo ëhuro jabesi simanoho huotovëho gavadeje jaburo Iesu mae uehorovo'iröhego. <sup>24</sup> Ëhi'amu hegoro a ioro'ioroho mae uehorovo'i a ioro'ioroho bogo ma uehorovareje. <sup>25</sup> Ëhi'oromo va'oromo Paul-hu jövamu hejare jöho berohemu berohoromo amonö suorovo va'oromo göëro mae uehorovareje göëro bogo. Röhu bogo va'oruomë'iro Paul-ro ave jöhuremu majëhiromo uëvadeje: God-are Aru'ahohuro jemesi jöho iae mae jövade höjo. Ëhesi bëhoho Isaiah jö God-aro baeromo majëhinövade a hesi simanore God-are Aru'ahohuro jöe bojamijade höjo huro jemesi hijo miono'oho uëröhego. <sup>26</sup> Jöe bojamiromo uavade höjo:

Va'oromo ë aribövioho ëhi uënëjo:

Jemë hemu he'a'arujëjo röhu bëhoho bogo avoho he'a'arujëjo.

Jemë gaemu ga'a'arujëjo röhu bëhoho bogo avoho  
ga'a'arujëjo.

<sup>27</sup> Ëaribövi jabesi dë vövöbajo'oho i'uhëgaje höjo.  
Hia'oho tugohëhë'e höjo.

Nunoho sigohijëhë'e höjo.

Bogo ëhioho jëvo'ibejajo nunëro ga'ibejarëjo.

Hia'ëro he'ibejarëjo.

Dë vövöbajo'oho sasohoromo jöho bae'ibejarëjo  
ëhuro jabumë huotorovoromo rue'ibejarëjo naro  
avohëvego mae jëvo'ibejajo.

Ëjöho God-are Aru'ahohuro iae mae jövade höjo.

<sup>28</sup> Ëhuni ave jöho majëhi'ie'ajëjo jemëro hejëro.  
God-hu maro ramuaje jö naehu majëhijajoho sa'a  
ioro'ioro rajo jabesi örire nugö'öjë'e höjo. Jemëhu  
ma-he taemaruajoho jabumëro iae he'a'aruëjo.

<sup>29</sup> [Paul-ro ëhi uëvamu rue Jew rajoho jaburo  
darugo'o jö aho'ahamirovobe va'areje.]

<sup>30</sup> Ëhi'amu vadune niö'i hesi uhure Paul-ro osae  
gemu ma-jahuri hiromo monioho mana bojëmibe  
va'onövadeje. Ëosare hiromo gënövade aëro hu  
ga'i rue'ego huë mae bojëminövadeje. <sup>31</sup> Huë mae  
bojëmiromo God-hu böröme namiromo muebe-  
javuaje jöho majëhibe Bada Iesu Keriso-are öroho  
röjëhibe va'onövadeje. Röhu jö majëhinövadoho  
aho bogo ahonövareje. O hu'o bogo juhuonivë'e  
aho jöho ma-sama'e majëhinövadeje. Ahia  
mino'e.

**God-are Jögoru I'oho**  
**The New Testament in the Omie language of Papua**  
**New Guinea**  
**Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa